

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

20 maart 2002

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

RESOLUTIE AANBEVELINGEN INZAKE HET OMGAAN MET HET OORLOGSVERLEDEN VAN VLAANDEREN

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE CONCLUSIES VAN HET RAPPORT VAN DE RAAD VAN EUROPA OVER DE BESCHERMING VAN DE MINDERHEDEN IN BELGIË

RESOLUTIE RATIFICATIE VAN DE EUROPESE KADERCONVENTIE VOOR DE BESCHERMING VAN MINDERHEDEN

DECREET VLAAMSE JEUGDBELEID – STEMMINGEN

DECREET TOT BESCHERMING VAN VAREND ERFGOED- STEMMINGEN

DECREET INVOERING VAN HET NULTARIEF INZAKE HET KIJK- EN LUISTERGELD – STEMMING

RESOLUTIE AANSTELLEN VAN ADVOCATEN DOOR DE VLAAMSE OVERHEID – STEMMING

MOTIES VAN AANBEVELING – STEMMINGEN

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES – STEMMINGEN

Inhoud

Nr. 39

Woensdag 20 maart 2002
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Voorstel van resolutie van de heren Norbert De Batselier, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen – 997 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	1
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Norbert De Batselier, Francis Vermeiren, Joris Van Hauthem, Jo Vermeulen, Sven Gatz, Herman De Loor, Jos Geysels en Jan Loones	
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de conclusies van het rapport van de Raad van Europa over de bescherming van de minderheden in België	
Bespreking	20
Sprekers : de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Luc Van den Brande, André Denys, Eric Van Rompuy, Kris Van Dijck, Leo Peeters, Eloi Glorieux en Dirk De Cock, minister Paul Van Grembergen en minister-president Patrick Dewael	
Motie van aanbeveling	38
Mededeling van de voorzitter	38
Voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende de ratificatie van de Europese Kaderconventie voor de bescherming van minderheden – 1115 (2001-2002) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	38
Sprekers : de heren Luk Van Nieuwenhuysen en Etienne Van Vaerenbergh	
Ontwerp van decreet op het Vlaamse jeugdbeleid – 973 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 9	
Aangehouden stemmings	40
Hoofdelijke stemming	42
Spreker : mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht	
Ontwerp van decreet tot bescherming van varend erfgoed – 998 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 4	
Aangehouden stemmings	43
Hoofdelijke stemming	45
Ontwerp van decreet houdende invoering van het nultarief inzake het kijk- en luistergeld – 1052 (2001-2002) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	46
Voorstel van resolutie van de heren Johan Weyts, Stefaan Platteau, Herman De Reuse en Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandenbroeke betreffende het aanstellen van advocaten door de Vlaamse overheid – 933 (2001-2002) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	47

<p>Voorstel van resolutie van de heren Norbert De Batselier, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen – 997 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3 Stemming over het amendement Hoofdelijke stemming</p>	<p>49 51</p>
<p>Motie van aanbeveling van mevrouw Veerle Heeren en de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet en Mark Van der Poorten tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen – 1111 (2001-2002) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming Sprekers : de heer Eddy Schuermans en mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever</p>	<p>52</p>
<p>Motie van aanbeveling van de heer Cis Schepens, mevrouw Anne-Marie Baeke, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Dirk De Cock tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen – 1112 (2001-2002) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming</p>	<p>54</p>
<p>Met redenen omklede motie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer – 1092 (2001-2002) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming</p>	<p>55</p>
<p>Met redenen omklede motie van de heren Sven Gatz, Stefaan Platteau, Dany Vandenbossche en Eloi Glorieux tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer – 1094 (2001-2002) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming Spreker : mevrouw Brigitte Grouwels</p>	<p>57</p>
<p>Met redenen omklede motie van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de opvolging van de resolutie betreffende de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid inzake energiebesparing – 1093 (2001-2002) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming</p>	<p>58</p>
<p>Regeling van de werkzaamheden</p>	<p>60</p>

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.14 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

AANWEZIG

Wilfried Aers, Anne-Marie Baeke, Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Gilbert Bossuyt, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeys, Ludwig Caluwé, Patricia Ceysens, Hilde Claes, Marc Cordeel, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Karel De Gucht, Hilde De Lobel, Herman De Loor, Anny De Maght-Aelbrecht, Ann De Martelaer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, Johan Demol, André Denys, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Bart De Smet, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Gisèle Gardeyn-Debever, Sven Gatz, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Marino Keulen, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Boudewijn Laloo, Jan Laurys, Herman Lauwers, Jacques Laverge, Julien Librecht, Marcel Logist, Jan Loones, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Johan Malcorps, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Leo Peeters, Jan Penris, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Didier Ramoudt, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Jos Stassen, Felix Strackx, Lucien Suykens, Guy Swennen, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, , Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Paul Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Chris-

tian Verougstraete, Miel Verrijken, Isabel Vertriest, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Paul Wille, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Claudine De Schepper, Riet Van Cleuvenbergen : gezondheidsredenen ;

Wivina Demeester-De Meyer, Jacques Devolder, Guy Sols : buitenslands ;

Marijke Dillen, Christian Van Eyken : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Rufin Grijp, Walter Vandenbossche, Ingrid van Kessel.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Norbert De Batselier, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen
– 997 (2001-2002) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren De Batselier, Van Rompuy, Vermeiren, Tobback, Sannen en Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

I. wat betreft het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen :

Voorzitter

- rekening houdend met zijn werkzaamheden en initiatieven terzake, meer bepaald :
 - 1° het verslag namens de werkgroep, opgericht in 1981, belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie- en epuratielwetgeving, uitgebracht door de heren A. Bourgeois en G. Temmerman (Stuk 290 (1984-1985) – Nr. 1) ;
 - 2° de werkzaamheden van de werkgroep, opgericht in 1994, belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie, en de aanbevelingen van deze werkgroep van 6 april 1995 ;
 - 3° de resolutie betreffende een verklaring van algemene verzoening tussen de Vlamingen, goedgekeurd op 21 december 1995 ;
 - gelet op de slottoespraak van de voorzitter van het Vlaams Parlement en de toespraken tijdens de studiedag ‘Voorwaarts maar niet vergeten, oproep voor een eerlijk en rechtvaardig oordeel over collaboratie en repressie in Vlaanderen’ van 9 juni 2001 ;
 - overwegende dat
 - 1° vanuit democratisch en humaan oogpunt de tijd gekomen is om een nieuwe stap in de richting van de verzoening tussen alle Belgen te ondernemen. Om dat te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat de schuld in de ontsporingen en aberraties die de Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse periode kenmerkten, wordt erkend en herkend. De collaboratie moet ten gronde worden veroordeeld, ook al is het een feit dat de collaboratie verschillende vormen en motieven kende, en sommige mensen er deel aan hadden uit niet-begrepen idealisme en misleiding. De fouten en ontsporingen bij de repressie en de epuratie mogen evenmin worden ontkend, en, wat de epuratie betreft, is tijdens de studiedag van 9 juni 2001 vastgesteld dat nader wetenschappelijk onderzoek nog nodig is. Zij moeten alleszins in de juiste verhouding worden geplaatst, in die zin dat de collaboratie en de fouten bij de repressie moeten worden veroordeeld, maar altijd op een dusdanige manier dat de repressie geenszins wordt gelijkgesteld met de collaboratie. Daardoor vervalt de verplichting niet om elk concreet geval en elk feit afzonderlijk te beoordelen ;
 - 2° het essentieel is dat hulde wordt gebracht aan de vele verzetsstrijders tijdens de Tweede Wereldoorlog en de democratische vrijwilligers in de Spaanse Burgeroorlog, voor hun bijdrage aan de instandhouding van onze democratische waarden ;
 - 3° geen enkele gemeenschap in de loop van de geschiedenis gevrijwaard is van welke soort van extreem gedachtegoed dan ook. Daarom moet worden vermeden dat een volk of natie met de vinger wordt gewezen of gestigmatiseerd. De context, de heersende tijdgeest, de omstandigheden en de omgevingsfactoren moeten steeds in rekening worden gebracht. Misnoegdheid, wantrouwen, frustratie, onveiligheid en onzekerheid zetten al te vaak aan tot misleiding en het maken van radicale keuzes, die vervolgens kunnen uitmonden in oorlogen ;
 - 4° voor al diegenen die hun fout erkennen tijdens de Tweede Wereldoorlog, wij bereid moeten zijn om ons verdraagzaam, begripvol en vergevingsgezind op te stellen. Het historische pardon dat het IJzerbedevaartcomité in 2000 uitsprak, was terzake een waardevol initiatief. Het moet individueel aangevuld worden ;
- II. wat betreft de lessen die uit het oorlogsverleden kunnen worden getrokken :
- wil begrip en vergevingsgezindheid nastreven zonder te vergeten, en wil bijgevolg de herinnering aan deze episode in onze geschiedenis levendig houden. Die herinnering moet worden overgedragen aan de volgende generaties om herhalingen te voorkomen ;
 - is van mening dat uit die periode in onze geschiedenis lessen moeten worden getrokken, in die zin dat uiterst behoedzaam en zorgvuldig met de democratische rechtsbeginselen moet worden omgegaan en dat elk extreem gedachtegoed moet worden bestreden ;

Voorzitter

- benadrukt dat Vlaanderen een rechtsstaat is die op alle domeinen ijvert voor verdraagzaamheid en voor de eerbiediging van de mensenrechten ;
- stelt vast dat de huidige tendensen tot ultraverrechtsing, extremisme en onverdraagzaamheid van de maatschappij opnieuw een bedreiging vormen voor de democratie in Vlaanderen, in België, in Europa en in de wereld. Een historisch inzicht in de herkomst en de nefaste gevolgen van fascisme, nazisme en elke vorm van totalitarisme en dictatuur kan ertoe bijdragen dat onze jeugd gewaarschuwd wordt voor de opgang van ondemocratische stromingen. In die optiek zou in het Gronddecreet voor Vlaanderen een artikel 1 kunnen worden opgenomen met als inhoud : "Allen die zich in Vlaanderen bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, etnische afkomst, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan" ;
- wil actief blijven werken aan de verdere ontwikkeling van een democratisch, open en verdraagzaam Vlaanderen in Europa en in de wereld ;
- moet een humanitair signaal geven dat in Vlaanderen geen plaats is voor georganiseerde onverdraagzaamheid. Dat signaal moet samengaan met een even duidelijk gebaar van onverzoenbaarheid tegenover autoritaire stromingen ;
- geeft aan zijn voorzitter de opdracht dit signaal over te brengen aan de andere beleidsniveaus ;

III. wat betreft de te nemen maatregelen :

- vraagt de Vlaamse regering kennis te nemen en rekening te houden met de volgende aanbevelingen :
 - 1° verdraagzaamheid en de fundamentele mensenrechten moeten blijvend onder de aandacht worden gebracht in het onderwijs, de vorming, de opvoeding en het sociaal-cultureel werk. Dat moet gebeuren met respect voor de culturele identiteit van de verschillende volkeren, vanuit een correct, kritisch, historisch inzicht en met het perspectief van een universeel vredesideaal ;
 - 2° er moeten nieuwe initiatieven worden ont-plooid die de weerbaarheid van de democra-

tie versterken en die de kritische mens centraal stellen ;

- 3° er moet verder grondig wetenschappelijk onderzoek worden gedaan dat resulteert in maatregelen om de verspreiding te verhinderen van het extremistische, racistische en fascistische gedachtegoed door individuen, organisaties of politiek actieve groeperingen. Die maatregelen moeten wijzen op het gevaar van ondemocratische uitgangspunten als 'eigen volk eerst', die de basis voor onverdraagzaamheid vormen en die kunnen impliceren dat de algemene mensenrechten worden gefnuikt ;
- stelt de Vlaamse regering voor dat, in samenspraak met het Vlaams Parlement en in het kader van deze gemeenschappelijke democratische opdracht, initiatieven worden genomen om de verantwoordelijken in de samenleving, binnen de sociaal-culturele, wetenschappelijke, levensbeschouwelijke, economische en financiële wereld, elk op hun domein, ertoe te bewegen de gepaste maatregelen te nemen ;
 - vraagt de Vlaamse regering om aan het Vlaams Parlement mee te delen welke concrete initiatieven zij zal nemen om tegemoet te komen aan het geheel van deze aanbevelingen.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hecke, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 5 maart vond in de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken de bespreking plaats van dit voorstel van resolutie. Als verslaggever wil ik hier getuigen dat de bespreking zeer se-reen is verlopen. Alle aanwezige politieke formaties hadden de kans om hun standpunten uiteen te zetten. Omdat in deze delicate en gevoelige materie de woordkeuze bij de behandeling van de resolutie en de aangebrachte nuanceringen dermate belangrijk zijn, wil ik verwijzen naar het schriftelijk verslag. Dat verslag is immers een ernstig werkstuk. Ik stel voor om de verschillende politieke fracties zelf de gelegenheid te geven hun commentaar en standpunten te verwoorden, zodat de weergave ervan correct gebeurt.

Ik meen dat het mij als verslaggever is toegestaan te betreuren dat een hier aanwezige politieke for-

Van Hecke

matie daar zijn standpunt niet heeft kenbaar gemaakt. Bij de stemming van de resolutie in de commissie hebben zeven leden de resolutie goedgekeurd en drie hebben tegen gestemd.

De voorzitter : De heer De Batselier heeft het woord.

De heer Norbert De Batselier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de resolutie die wij vandaag bespreken, is mee het resultaat van een colloquium 'Voorwaarts, maar niet vergeten'. Dat symposium vond plaats in dit huis op 9 juni 2001, op initiatief van Voorwaarts. Deze groep van intellectuelen heeft ons een vrij evenwichtig kader aangereikt waarbinnen verzoening mogelijk moet zijn. Het colloquium had als thema oorlogsverleden en verzoening en heeft mee als basis voor deze resolutie gediend.

Deze resolutie heeft de steun van alle democratische partijen gekregen, ook als leden van diverse fracties daarover een andere mening hadden. Met de bespreking ervan wordt nogmaals aangetoond welke pijn het nazisme heeft veroorzaakt. Het werd en wordt door zeer velen als schrijnend en tekenend ervaren. De tweede wereldoorlog en haar tragische nasleep hebben diepe wonden in de samenleving geslagen.

Waarom en vanuit welke overtuiging de collaboratie ook is kunnen gebeuren, het is een verpletterende fout jegens Vlaanderen, de Vlaamse Beweging en de bevolking geweest. Het was de zwaarste fout in de geschiedenis van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd, omdat het voor velen een reden was en soms nog is om niet meer in de Vlaamsgezindheid te geloven. De repressie en de epuratie in de naoorlogse jaren zijn om verschillende redenen uit de hand gelopen. Het is een feit dat daarbij fouten en ontsporingen zijn gebeurd, maar oorzaak en gevolg mogen niet worden omgekeerd.

De verwerking van dit verleden kan en mag dus niet aan de hand van een valse maatschappelijke algebra verlopen. De collaboratie was verkeerd, repressie en epuratie waren dat eveneens, bijgevolg is de uitkomst nul. Zo kan, noch mag het gebeuren. De vergissingen van de repressie en de epuratie zijn staan onmiskenbaar vast, maar zijn geenszins van dezelfde orde als de daden van collaboratie. Historisch onderzoek maakt duidelijk hoe onjuist en ongenueanceerd het is te spreken van de collaboratie en het verzet. Er waren niet alleen veel verschillende vormen van collaboratie en verzet, maar

in de loop van de oorlogsjaren zijn er ook veel verschuivingen, omkeringen en misverstanden geweest.

De uitzending van De Zevende Dag op 10 maart jongstleden heeft aangetoond dat het niet eenvoudig is om deze problematiek in de juiste context te plaatsen, en dat achter elk individueel geval een aangrijpend en tragisch verhaal schuilgaat, dat telkensmale tot nadenken stemt. We mogen de emotionaliteit echter niet opnieuw de bovenhand laten krijgen. Vandaag beschikken we immers over degelijke wetenschappelijke historische kennis, die ons meer dan vroeger toelaat dit dossier minder emotioneel en meer rationeel te benaderen. Deze goede kennis van ons verleden maakt de tijd rijp om samen, en zeker ook samen met de Franstaligen, een donkere bladzijde uit onze geschiedenis om te slaan.

Ik richt me hier expliciet tot de andere Belgische regio's, omdat onderzoek heeft aangetoond dat de repressie niet exclusief tegen Vlaanderen was gericht. Het was dus geen lineaire aanval van de Belgische staat op Vlaanderen, zoals tot op heden in ultra-rechtse kringen graag wordt verkondigd. De repressie trof evenzeer Wallonië. Het boek 'Voorwaarts en niet vergeten' bevat cijfermateriaal van historicus Bruno De Wever, waaruit blijkt dat 62 procent van de vonnissen betrekking had op Vlamingen, maar dat de straffen zwaarder waren in Wallonië dan in Vlaanderen. Ook deze historische waarheid heeft haar rechten. Daarom wil ik dan ook niet dat ons engagement zich beperkt tot Vlaanderen.

We moeten ons, ook over de taalgrens heen, richten tot diegenen in Wallonië die uit dezelfde open democratische bewogenheid met ons willen samenwerken. Ik ben ervan overtuigd dat dit mogelijk is. Dat bleek onder meer uit een reactie die ik van federaal minister Michel heb ontvangen naar aanleiding van het colloquium : daaruit bleek waardering voor de zeer evenwichtige oefening die in Vlaanderen werd gemaakt en bereidheid hieraan mee te werken.

Het centrale punt moet alleszins zijn dat begrip en begrijpen – evenwel zonder te vergeten – nodig en mogelijk is. Het feit dat de Tweede Wereldoorlog een aantasting was van alle menselijke en democratische principes, mag immers nooit worden vergeten, noch gebagatelliseerd. De hoofdvraag voor ons, beleidsmakers, is hoe wij de oorlog en zijn tragische nasleep levendig kunnen houden om de toekomstige generaties te waarschuwen voor de gevaren die ervan uitgaan.

De Batselier

De hoofdvraag is : hoe kunnen we vandaag de democratie en de vrede van morgen veilig stellen ? Het zijn immers onze kinderen en kleinkinderen die zullen voortwerken aan de verdere ontwikkeling van onze samenleving. Daarom ook mag onze jeugd niet langer worden belast met de ongenueanceerde zwartwitoordelen en -vooroordelen over de oorlogskeuzes van hun grootouders. Wij moeten ertoe komen dat de kinderen en kleinkinderen van de oorlogsgeneratie met een schone lei van 'vergeven maar niet vergeten' of van 'begrip en begrijpen maar niet vergeten' samen, zonder complexen, naar het verleden en de toekomst kunnen kijken.

In dat opzicht moeten we die jeugd daarom een objectief en wetenschappelijk onderbouwd inzicht geven in de problematiek van verzet, collaboratie, repressie en epuratie en de gevolgen ervan. Het is de plicht van alle partijen die de democratie en de rechten van de mens respecteren en verdedigen, om het verleden in herinnering te brengen en de jeugd te informeren, zodat herhalingen worden voorkomen. Het stemt mij dan ook uiterst hoopvol dat de Vlaamse regering initiatieven neemt die in dit thema passen.

Collega's, met enige verontwaardiging las ik in De Standaard van 27 februari jongstleden dat volgens historicus Bart De Wever – niet te verwarren met Bruno De Wever – de geschiedenis – en ik citeer : 'als dienstmaagd wordt gebruikt om het oorlogsverleden in te schakelen in een hedendaags politiek discours. En dat dit initiatief de enige betrachting heeft om het Vlaams Blok te identificeren met het nazi-regime.' We moeten eindelijk van dit enggeestig discours afwijken.

Dit onderwerp blijft actueel omdat de Tweede Wereldoorlog heeft bewezen waartoe een racistisch en xenofob gedachtegoed kan leiden. Het blijft actueel omdat het ons heeft geleerd dat aanhangers van linkse en rechtse extreme en radicale partijen bij het nastreven van hun idealen zonder scrupules geweld gebruiken. Het blijft actueel omdat we ons, als democraten, tegen dergelijke verwerpelijke ideologieën moeten verzetten. We moeten gebruikmaken van alle wettelijke middelen waarover we beschikken.

We moeten het maatschappelijk beleid zo bijsturen dat deze ondemocratische exploitatie van reële mankementen geen kans krijgt. Dit zal een voortdurende uitdaging blijven vormen. Dit gevaar is in heel Europa – en zelfs daarbuiten – steeds meer aanwezig. Wie zich dit niet kan of wil realiseren, is

verstard en hypothekeert door middel van dit discours de toekomstige dialoog over die preciaire thema.

Dit is geen voorstel van resolutie tegen een bepaalde partij. Dit is geen initiatief tegen iets, maar voor iets. Het gaat over een positief voorstel van resolutie dat democraten de kans biedt om in het reine te komen met het verleden en om er de nodige lessen uit te trekken.

Dit voorstel van resolutie druist niet in tegen en doet geen afbreuk aan de nagedachtenis van de Belgische politieke gevangenen die in de concentratiekampen het leven hebben gelaten en die voor onze vrijheid zijn gestorven. We moeten de moed, het idealisme en de grote bijdrage van de vele verzetsstrijders aan de instandhouding van onze democratische waarden blijvend huldigen.

Er is uiteraard geen pardon mogelijk voor mensen die zich van geen schuld bewust zijn, voor verklikkers, voor actieve medewerkers aan deportaties, aan vervolgingen of aan de executie van landgenoten, voor misdadigers en voor mensen die verklaren in de toekomst net hetzelfde te zullen doen. Het erkennen van een fout is noodzakelijk voor het vergeven van die fout.

Indien dergelijke verontschuldigen worden aangeboden, moet een verzoening mogelijk zijn. Dit is een aanzet om een dialoog aan te vatten, om het verleden in herinnering te brengen en om de jeugd correct te informeren. Dit is geen discussie over geld, want die discussie ligt buiten de reikwijdte van dit debat.

Het voorstel van resolutie omvat een aantal kern-elementen. Het is tijd geworden om een nieuwe stap in het verzoeningsproces te zetten. Met betrekking tot de ontsporingen en de aberraties die de Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse periode hebben gekenmerkt, moet de schuld worden erkend. De collaboratie moet ten gronde worden veroordeeld.

Tegelijkertijd moet een gemeenschap worden gehuldigd die uit haar fouten leert. Geen enkele gemeenschap is in de loop van de geschiedenis gevrijwaard gebleven van extreem gedachtegoed. De vingerwijzing of de stigmatisering van een volk of een natie moet worden vermeden.

Het Vlaams Parlement wil begrip en vergevingsgezindheid nastreven. We mogen evenwel nooit vergeten wat er is gebeurd. We moeten ons realiseren dat historische kennis en inzicht in de nefaste ge-

De Batselier

volgen van fascisme, nazisme, totalitarisme en dictaturen de jeugd kunnen waarschuwen voor de opmars van ondemocratische, rechtse stromingen.

Het voorstel van resolutie bevat tevens een aantal aanbevelingen aan de Vlaamse regering. Verdraagzaamheid en de fundamentele mensenrechten moeten in het onderwijs, in de vorming, in de opvoeding en in het sociaal-cultureel werk blijvend onder de aandacht worden gebracht. Dit moet gebeuren met het nodige respect voor de culturele identiteit van de verschillende volkeren.

De Vlaamse regering moet nieuwe initiatieven ont-plooien om de weerbaarheid van de democratie te versterken en de kritische mens centraal te stellen. Grondig wetenschappelijk onderzoek moet uitmonden in aanbevelingen die de verspreiding van het extreem-rechtse, racistische en fascistische gedachtegoed door individuen, organisaties en politiek actieve groeperingen moeten verhinderen. Die maatregelen moeten wijzen op het gevaar van ondemocratische uitgangspunten als 'Eigen volk eerst', slagzinnen die de basis van onverdraagzaamheid vormen. De geschiedenis heeft onmiskenbaar aangetoond waartoe dergelijke ideologieën leiden, zelfs als ze met een pseudo-democratisch sausje worden overgoten.

Beste collega's, de tijd is rijp om een donkere bladzijde uit onze geschiedenis om te slaan en ervoor te zorgen dat de ballast uit het verleden de toekomst van onze regio niet verder bezwaart. Een bezinning over de Tweede Wereldoorlog en de dramatische gevolgen ervan is vandaag meer dan ooit nodig. Laat ons kritisch omkijken, begrijpen, vergeven maar niet vergeten. Laat ons vooral toekomstgericht kijken naar wat de krachtbronnen zijn van een tolerante en democratische samenleving. En laat ons toekomstgericht denken en handelen, en vandaag een krachtig signaal geven dat wij een eind willen maken aan de onverdraagzaamheid door een eensgezinde onverzoenbare opstelling tegenover degenen die totalitaire visies propageren.

Ik wil hier dan ook een oproep doen aan de Frans-taligen om in hun deelparlementen een identieke oefening te doen vanuit hun oogpunt. Meer dan 55 jaar later kan dit bijdragen tot een ander politiek klimaat tussen Vlaanderen en Wallonië. Het moet een klimaat zijn dat het mogelijk maakt om het collaboratiedossier zowel in Vlaanderen als in Wallonië minder emotioneel te benaderen. Al te vaak wordt in naam van het onmogelijke het mogelijke niet gedaan. Laat ons aan weerszijden van de taal-

grens niet verstrikt raken in emoties, maar vanuit een rationele en consequente invalshoek deze bladzijde uit onze geschiedenis en de nasleep ervan onder ogen zien om er de nodige democratische lessen uit te trekken. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in onze partij heeft een aantal mensen zich al jaren met dit moeilijke en delicate dossier ingelaten en er zich voor ingezet. Dat is een van de redenen waarom wij ook nu aanwezig willen zijn bij het debat over de tekst die uiteindelijk een voorstel van resolutie is geworden.

Bovendien werden naar ons inziens op de studiedag 'Voorwaarts maar niet vergeten' belangrijke en genuanceerde dingen gezegd. Toen werd een uitdrukkelijke oproep gedaan aan het Vlaams Parlement om een politiek signaal te geven in dit dossier. Deze oproep moet volgens ons beantwoord worden. We drukken dan ook onze waardering uit voor de manier waarop de voorzitter van het parlement met grote persoonlijke inzet aan deze oproep gevolg heeft gegeven.

We hebben echter niet zomaar blindelings ingestemd met de oorspronkelijk voorgestelde sneuveltekst. Wij wilden uitdrukkelijk onze eigen, belangrijke klemtonen in de tekst opgenomen zien. Mijnheer Loones, in weerwil van uw verklaring deze middag op de radio, is er te allen tijde een openheid geweest die ons toeliet eigen accenten te leggen. Ik heb niet ervaren dat de tekst op voorhand vastlag en te nemen of te laten was.

Onze belangrijke klemtonen houden rechtstreeks verband met de hoofdbekommernis van de CD&V-fractie in dit dossier, namelijk een sereen, genuanceerd debat te voeren waarin we rationeel, rechtvaardig en consequent zijn. Op onze vraag wordt in de tekst uitdrukkelijk verwezen naar de diverse initiatieven die het Vlaams Parlement in het verleden reeds heeft ondernomen in dit dossier, waaronder het onderzoek naar de sociale gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog en de getroffen van de repressie. Dat is belangrijk omdat op het Belgisch niveau tot nu toe elke serene discussie over dit onderwerp onmogelijk is gebleken.

We hebben er ook uitdrukkelijk op aangedrongen dat er in de tekst een duidelijk onderscheid zou worden gemaakt tussen enerzijds de gevolgen van

Van Hecke

de oorlog en de discussie over de verzoening, en anderzijds de strijd tegen elk extremistisch gedachtegoed. Voor het dossier van de verzoening is het van kapitaal belang dat die twee zaken van elkaar gescheiden worden.

Alle inspanningen om met het oorlogsverleden in het reine te komen, zijn ons inziens tot mislukken gedoemd indien men een en ander onvoldoende nuanceert. Het is dan ook belangrijk dat in de tekst niet alleen wordt gesproken over de periode tijdens de oorlog, maar ook over de naoorlogse periode. Er wordt uitdrukkelijk gesteld dat zowel voor de collaboratie als voor de repressie elk concreet geval en elk feit afzonderlijk moet worden beoordeeld. Die nuancering is voor ons zeer belangrijk. De collaboratie, het verzet en de repressie hebben immers betrekking op veel verschillende feiten en gedragingen, met veel verschillende betekenissen.

In onze uiteenzetting in de commissie hebben we uitdrukkelijk gewezen op de noodzaak van nuancering om de volgende redenen. Het levensverhaal van eenieder die bij de collaboratie betrokken was, laat een absolute veralgemening niet toe. Er moet ook rekening worden gehouden met het intellectuele en politieke landschap in Vlaanderen tijdens het interbellum : de jarenlange achteruitstelling van Vlaanderen in België is met name in die periode zeer gevoelig komen te liggen. Naast de politieke en ideologische collaboratie bestond ook een economische collaboratie, die bijna niet werd vervolgd. Het pijnpunt is uiteraard niet dat de collaboratie werd bestraft, maar wel de manier waarop en de gevolgen ervan, met name voor de familie van de betrokkenen.

Het is dan ook zeer belangrijk dat in het voorstel van resolutie uitdrukkelijk onderkend wordt dat verontschuldigingen niet anders dan individueel kunnen zijn. In dat verband moet nog opgemerkt worden dat de gezinnen van de getroffen en uiterst intens meelevden. Veel oud-veroordeelden leven met een gevoel van onrecht. Dat ging in heel veel families over op de kinderen. Het zijn in heel wat gevallen deze kinderen die er nu alleen voor staan, met de verwerking van het oorlogsverleden van een ondertussen reeds overleden vader, moeder of ander familielid. Niemand kan ontkennen dat dit een zware last is : een kind – dat dikwijls zelf veel geleden heeft onder de gevolgen van de veroordeling – dat zijn vader of moeder moet veroordelen, moet loochenen. In hoofde van die kinderen kan dit zeer moeilijk zijn.

Wij willen ons in dit dossier zeker niet in de plaats stellen van de historici. Het is belangrijk dat in het voorstel van resolutie gesteld wordt dat over de epuratie verder wetenschappelijk onderzoek nodig is, zoals trouwens ook uitdrukkelijk vastgesteld werd op de studiedag van 9 juni 2001. Op die studiedag werd uitdrukkelijk gesteld dat de epuratie niet alleen de strafrechterlijk veroordeelden trof, maar ook vele tienduizenden die geen veroordeling opliepen. Volgens historicus Bruno De Wever ligt het onderzoek nog gedeeltelijk braak. Sta me toe hem te citeren : ‘Maar nu reeds mag gesteld worden dat ook hier de rechtsstaat ontspoorde doordat de epuratie tot op zekere hoogte werd gepolitiseerd. Mensen werden soms uit het openbare leven gestoten om andere redenen dan hun gedrag tijdens de oorlog. Of dat gedrag werd soms verkeerd geïnterpreteerd.’ Het gevraagde onderzoek moet er komen en mag dan ook niet zonder gevolgen blijven.

Met betrekking tot de lessen voor de toekomst en de strijd tegen elk extreem gedachtegoed ziet CD&V niet alleen een belangrijke rol weggelegd voor de beleidsmensen, maar ook voor het onderwijs en het middenveld. Het middenveld is volgens ons één van de hoekstenen van een democratisch bestel. Het maatschappelijk engagement is voor ons een sleutelinstrument in het voorkomen en bestrijden van extreme en onverdraagzame bewegingen of tendensen. Recente wetenschappelijke studies gaven dit middenveld legitimering. De Vlaamse regering zal naar aanleiding van de hervorming van het stelsel van de adviesraden de kans krijgen om te bewijzen dat zij het middenveld ernstig neemt.

We hopen dat deze tekst een zo ruim mogelijke maatschappelijke consensus kan verkrijgen. Alleen op die manier kan de verzoening slagen, namelijk als ze gedragen wordt door zoveel mogelijk mensen.

Zal deze tekst een einde maken aan de diabolisering van Vlaanderen ? Al te vaak werd het oorlogsverleden van Vlaanderen gebruikt als wapen tegen de terechte Vlaamse eisen. In een interview in mei 2001 zegt mevrouw Kesteloot, historica, uitdrukkelijk dat de Franstaligen het beeld van het altijd naar collaboratie en extreem-rechts neigende Vlaanderen hebben gebruikt als wapen tegen de Vlaamse eisen. Ze voegt eraan toe dat dergelijke clichés voortvloeiën uit een gebrek aan kennis, en overleven omdat ze politiek bruikbaar zijn. Ondertussen stellen we jammer genoeg vast dat het historisch onderzoek aan Waalse zijde niet zo ver gevorderd is als aan Vlaamse zijde. De historica geeft dat

Van Hecke

ook toe. Aan Waalse zijde blijven bepaalde mythes bestaan. De Waalse collaboratie is wel anders verlopen dan de Vlaamse.

Een en ander moet ons doen besluiten dat, als dit voorstel van resolutie wordt goedgekeurd met hopelijk een grote consensus van de democratische partijen, het Vlaams Parlement nogmaals een bescheiden bijdrage zal hebben geleverd aan de poging om deze bladzijde uit onze geschiedenis om te draaien. In zijn boek 'De zure druiven van de oorlog. Amnestie of verzoening' stelt de heer Abicht in 1994 terecht dat het voor iedereen duidelijk moet zijn dat een dergelijk gebaar van verzoening nooit in staat zal zijn het leed en de ellende van de tienduizenden slachtoffers en hun gezinsleden te vergoeden of goed te maken. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het verleden is niemands eigendom, maar degene die het verleden onderzoekt en analyseert en er lessen uit trekt, verzekert zich van een toekomst. Zonder een reconstructie van het verleden is geen adequaat inzicht in het heden en geen efficiënte anticipatie van de toekomst mogelijk.

Dit onderzoek van het verleden gebeurt door elke democraat in eer en geweten. De rede kan ons soms bedriegen, maar ons persoonlijk geweten nooit. De politiek, of de morele vraag naar goed en fout, is in Vlaanderen en België, anders dan in de ons omringende landen, ingebed in een zich wijzigende staatshervorming, en heeft gedurende decennia de politieke besluitvorming en de totstandkoming van de oorlogsgeschiedenis beheerst en geïncanaliseerd.

De zoektocht naar de morele waarheid over het onverwerkt oorlogsverleden, de tragedies en de nasleep, duurt reeds vijf decennia. In dit onderzoek betekent de waarheid het eerlijk aanvaarden van wat zich als historische en morele waarheid aandient. Dit onderzoek liep niet over rozen en werd vaak doorkruist door vooroordelen en onbegrip, maar ook door antidemocratische krachten, door politieke commotie, politiek opbod, heftige publieke discours, selectief vergeten en demagogie. Het verhaal is immers complex en genuanceerd, en wie in deze tijd een complex verhaal brengt, wordt vaak als bedreigend ervaren.

Het onderzoek enerzijds en het aanvaarden van de besluitvorming anderzijds, vergen de moed om het wantrouwen en de haat opzij te zetten. Een groot bewijs van moed is gelegen in de erkenning van eigen fouten, zonder dat men daarbij zijn geestkracht verliest. Aanvaarden en begrijpen is één zaak, schuld bekennen een andere. Het is een vorm van moedige diepgaande zelfkritiek en is zeker niet gemakkelijk. Om het eigen falen toe te geven, moet men over een flinke dosis zelfvertrouwen en veerkracht beschikken. Dit is niet iedereen gegeven.

Erkenning van schuld vormt evenwel de noodzakelijke basis voor een toekomstgerichte verzoening. Verzoening houdt geen vergeten in, integendeel. Schulderkenning, vergeten, vergeven : het zijn slechts middelen voor het bereiken van dat ene doel, namelijk verzoening. Verzoening vormt het sluitstuk betreffende collaboratie en repressie.

Kunnen mensen die in het verleden tegenover elkaar stonden in de toekomst elkaar vinden en zich met elkaar verzoenen ? Ongetwijfeld. Daarbij staan het begrijpen en aanvaarden centraal, het wederzijds publiekelijk en ondubbelzinnig erkennen en herkennen en toegeven wat men elkaar heeft aangedaan, en dit in een geest van tolerantie en wederzijds respect. Dit alles evenwel in een juist perspectief en juiste verhouding. Dit opnemen van schuld en verantwoordelijkheid verandert het verleden niet meer, maar vormt de basis voor die toekomstgerichte verzoening.

Het voorstel van resolutie vormt daartoe een krachtig signaal. Het is klaar en duidelijk. De collaboratie wordt ten gronde veroordeeld, ook al kende deze vele verschillende vormen en motieven en hadden sommigen er deel aan uit niet-begrepen idealisme of misleiding. De fouten en ontsporingen bij de repressie en de epuratie worden evenzeer erkend en veroordeeld, weliswaar wetende dat vele feiten het gevolg waren van vier jaar frustratie, onderdrukking en vernedering. De basisverhouding tussen collaboratie en repressie wordt daarbij gerespecteerd : de repressie was een reactie op de collaboratie en niet andersom. Ze staan dus niet op hetzelfde niveau en worden niet gelijkgesteld. Deze duidelijke, algemene besluitvorming ontheft ons evenwel niet van de morele plicht elk concreet geval en elk feit afzonderlijk te onderzoeken en te beoordelen.

Dit uitgesproken begrip en deze verdraagzaamheid in de juiste verhouding, zijn geen uiting van een karakterloos willekeurig beleid. Vergeten we niet dat de 'antidemocratie' ouder is dan de democratie

Vermeiren

zelf. Racisme, totalitarisme en fascisme, soms subtiel aanwezig, moeten we blijven bestrijden. De gelijkheid van elke mens ongeacht afkomst, geslacht en cultuur vormen onaantastbare waarden. We mogen geen gelegenheid laten voorbijgaan om dit te beklemtonen.

Het is onze blijvende plicht als democraten het verleden in herinnering te brengen en de jeugd te informeren om herhalingen te voorkomen. Het verleden is immers nooit definitief achter ons. De schaduw van wat was en is gebeurd, werpt zich altijd voor ons uit. Men verzekert zich geen toekomst als men het verleden vergeet. Seneca heeft gewezen op het groot belang te weten wanneer men moet zwijgen en wanneer men moet spreken.

Door dit voorstel van resolutie neemt het Vlaams Parlement publiekelijk het woord. Het vormt een krachtig signaal. Het vormt een waardig signaal voor dialoog, reflectie, toenadering en verzoening. Het vormt een signaal van de hoop voor iedereen om nog éénmaal achterom te kijken en met moed en ootmoed een zware zwarte bladzijde om te draaien.

Dit voorstel van resolutie is een signaal en een oproep voor elke gemeenschap in dit land om het beste van zichzelf te geven om deze toekomstgerichte verzoening te ondersteunen en ze tot stand te laten komen. Het geeft het signaal dat er in Vlaanderen, in Europa en in de wereld geen plaats kan zijn voor onverdraagzaamheid en extremisme. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, hier werd al verwezen naar het opiniestuk van historicus Bart De Wever in De Standaard van 27 februari 2002, en ik zal daar ook uit citeren.

In dat stuk spreekt hij waarschuwend taal over het gevaar van het misbruiken van de geschiedenis als dienstmaagd voor hedendaagse politieke doelstellingen. Hij schrijft : 'Het stuk begint met een reeks slordig geschreven vaststellingen over het oorlogsverleden waarin overduidelijk verschillende auteurs de eigen nuances tegen elkaar hebben afgewogen. De resolutie vervolgt met lessen uit het verleden en voorgestelde maatregelen die met geen woord meer reppen over de oorlog en het onverwerkte verleden. Het gaat alleen nog over no-

bele doelstellingen als het verdedigen van de democratie en de verdraagzaamheid. De partij die feitelijk door de tekst gevisieerd wordt, komt nergens in zoveel woorden ter sprake, maar men vermeldt wel de bekende slogan 'Eigen volk eerst' in een paragraafje met de trefwoorden 'racisme' en 'fascisme'. Die begrippen zijn blijkbaar nog weinig meer dan scheldwoorden. De enige ratio van de hele resolutie is dat men via het opzetje van het oorlogsverleden het Vlaams Blok in de saus wil duwen van het nazi-regime. Daarmee heeft de dienstmaagd haar plicht gedaan en mag ze gaan.'

Dit is een vlijmscherpe analyse die misschien niet al te fraai is voor degenen die deze aangelegenheid wilden aangrijpen om effectief een nobel gebaar te stellen. Hun bedoelingen zijn ook deze keer blijven steken in de praktische bezwaren van de kortzichtige partijpolitiek, zeg maar van de onblusbare drang van sommigen om alles aan te grijpen om het Vlaams Blok te stigmatiseren, zelfs het oorlogsverleden en het bijbehorende en nooit te vergeten oorlogsleed. Men is overduidelijk verزند in een zoveelste vingerwijzing naar het Vlaams Blok in de aanbeveling van de resolutie. De aanbeveling is het belangrijkste onderdeel van een resolutie en in deze aanbeveling wordt gesuggereerd dat het Vlaams Blok en het nationaal-socialisme een pot nat zijn.

Dat doet me denken aan wat de zelfverklaarde paus van een bepaalde weldenkende pers in zijn editoriaal in De Morgen van een aantal weken geleden schreef. Hij had het toen over de historische continuïteit tussen het Derde Rijk en het Vlaams Blok. Grotesker kan het moeilijk worden. Die connotatie is niet alleen beledigend en leugenachtig, ze is vooral van een bedroevend laag niveau. De onderliggende bedoeling is eveneens duidelijk. Wie vandaag nog zou durven pleiten voor eerherstel, wil het nationaal-socialisme goedpraten. Deze connotatie pik ik niet.

Wie dacht dat de zaken in dit Vlaams Parlement middels een resolutie op een andere manier zouden worden aangepakt dan de Belgische overheid totnogtoe heeft gedaan, is voor een stuk bedrogen uitgekomen. Ik geef een voorbeeld. In zijn toespraak op de studiedag van 9 juni 2001 verwees parlamentsvoorzitter De Batselier onder andere naar de 11-julitoespraak van de laatste voorzitter van de Nederlandse Cultuurraad, de voorloper van dit Vlaams Parlement, de heer Boel. Die drukte toen de hoop uit dat '11 juli 1979 het laatste jaar moge zijn waarop nog zal moeten worden gepleit voor het opruimen van niet-verantwoorde sociale

Van Hauthem

en economische gevolgen van een meer dan dertig jaar geleden gehouden repressie.'

Ik moet tot mijn verbittering vaststellen dat daar 23 jaar later in dit voorstel van resolutie zelfs niet meer voor wordt gepleit. Dat is blijkbaar ook vandaag in *Gazet van Antwerpen* de mening van de heer Herman Suykerbuyk, een man die in dit dossier boven elke verdenking staat. Hij schrijft: 'Ik merk er in deze resolutie niets meer van dat Vlaanderen wil inspelen op de sociale gevolgen van de repressie.' Ook hij laakt het stigmatiseren van het Vlaams Blok en zijn kiezers. En hoewel hier en op de studiedag door de voorzitter van het Vlaams Parlement nog terecht werd gepleit voor een grondige wetenschappelijke onderbouw die aan jongeren zou worden aangeboden zodat ze inzicht krijgen in het ontstaan van collaboratie, repressie en epuratie, stel ik vast dat hierover niets in het voorstel van resolutie staat. Er wordt integendeel gepleit voor een grondig wetenschappelijk onderzoek dat moet leiden tot maatregelen die 'moeten wijzen op het gevaar van ondemocratische uitgangspunten als 'eigen volk eerst' en de gevaren van racisme en vooral fascisme'. Vreemd dat in het rijtje de term communisme niet is opgenomen. Dat zou waarschijnlijk een aantal Castro-aanhangers onder ons wel eens in een moeilijk parket kunnen brengen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, met dit voorstel vergooit het Vlaams Parlement een unieke kans om een morele streep te trekken onder het oorlogsverleden en zijn nasleep en om recht te eisen waar onrecht werd begaan dat niet werd rechtgezet. Nog bestaand onrecht rechtzetten betekent niet dat men reeds bestaande rechten afneemt. Men mist een kans om symbolisch – want we zijn hiervoor niet bevoegd – te pleiten voor eerherstel voor politieke delinquenten, waarvoor ook de heer Kruithof zich uitsprak, of minstens voor het structureel opruimen van de sociale gevolgen van repressie en epuratie.

Voor alle duidelijkheid zal ik even herhalen wat de stichter van het Vlaams Blok bedoelde met amnestie. Als we die term gebruiken, is dat niet altijd in de strikt juridische zin van het woord. Hij zegt dat 'amnestie het plaatsen van een moreel punt achter oorlog en na-oorlog is. Ter verduidelijking zij hier nog aangevoerd wat amnestie niet is. Amnestie is geen gelijkhalering van wie dan ook, is geen goedkeuring van wat dan ook. Het historisch oordeel over vooroorlog, oorlog en naoorlog laten we aan historici over. Het persoonlijk oordeel laten we aan iedereen persoonlijk over.'

Wij zijn niet de erfgenamen van de collaboratie. Wij eisen die erfenis niet op. De heer Brans, de gewezen hoofdredacteur van het VNV-dagblad *Volk en Staat*, noemde in zijn 'Terugblik op de Vlaams-nationale collaboratiepolitiek' de collaboratie van het VNV een fatale vergissing. Hij was niet mals voor de leiding van de collaboratie, wier verantwoordelijkheid inderdaad immens was. Wie ben ik om hem tegen te spreken? Het gaat dus niet om hoe de Franstaligen amnestie altijd vertaald hebben: 'l'amnestie c'est l'amnésie'. Amnestie of eerherstel is vergeten. Hoe kan men in godsnaam bij wet of decreet het vergeten opleggen?

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wat in de ons omringende landen, evenals in de voormalige Oostbloklanden en zelfs de gewezen Sovjet-Unie niet lang na de Tweede Wereldoorlog kon – algemene amnestiërende maatregelen uitvaardigen, zonder dat daarom het oorlogsverleden en het leed dat daaruit voortvloeide werd vergeten of onder de mat geveegd – kan hier na zestig jaar nog steeds niet. Het is bepaald schrijnend dat een Belgisch minister van Financiën in de jaren tachtig triomfante-lijk meedeelde dat de Belgische staat in 1983 nog voor 682.000 frank aan vorderingen had kunnen innen in het kader van de repressie.

Nochtans is er in de loop van de voorbije decennia betoogd voor amnestie – in de niet-juridische zin van het woord – of eerherstel. Dit gebeurde meestal door mensen die niet van heel dichtbij bij de collaboratie waren betrokken. Manifesten werden geschreven, brochures verspreid, verklaringen opgesteld, talloze artikels in talloze tijdschriften gepleegd, wetsvoorstellen en voorstellen van resolutie ingediend. Tevergeefs. In Vlaanderen ontstond zelfs een heuse politieke partij uit de amnestiegedachte, die zowaar een oud-Oostfronter naar het parlement stuurde. Ze heeft talloze wetsvoorstellen ter zake indiende. De restanten van die partij zijn vandaag tevreden met dit voorstel, dat voor een deel een partijpolitieke afrekening is. Zij zijn daarvan zelf zolang het slachtoffer geweest.

Geen zinnig mens dacht eraan al degenen die daarvoor pleiten te vergelijken met nostalgici die terugverlangen naar het nationaal-socialisme. Laten we dat dus vandaag evenmin doen.

In jaren zeventig ontstond er in Vlaanderen min of meer een consensus over amnestie – en ik zeg het nogmaals: amnestie mag in deze context niet in juridische zin worden begrepen. Steeds werd daarbij gezegd dat eerherstel niet kon voor echte verklikkers, beulen en mensen die betrokken waren bij opsporingen en deportaties. Eerherstel, niet om de

Van Hauthem

collaboratie op te hemelen, laat staan het nationaal-socialistisch regime te verheerlijken, maar om een einde te maken aan bepaalde gevolgen van de repressie en de zuivering voor gewone mensen die zich hadden laten misleiden, door naïef idealisme werden gedreven, of hun leiders blindelings volgden. Zoals zo vaak het geval is, waren het ook nu de kleine garnalen die het gelag betaalden.

Wellicht was een van de oorzaken van die consensus de wetenschap dat tijdens de bezetting dé collaboratie en hét verzet niet bestonden. Wellicht werd er rekening mee gehouden dat het soms van kleine dingen afhing of iemand in de collaboratie stapte of niet. Het was geweten dat tot de Duitse inval in de USSR in juni 1941 de Kommunistische Partij een op zijn minst dubbelzinnige rol speelde, al was het maar door de capitulatie van het Belgisch leger toe te juichen als 'het einde van een imperialistische oorlog vanwege Frankrijk en Groot-Brittannië'.

Het was geweten dat om puur electorale redenen of om redenen van hoger staatsbelang bepaalde vormen van collaboratie niet of nauwelijks werden gestraft, zoals de economische collaboratie en de vrijwillige arbeid in Duitsland. Het was geweten dat de straatrepressie uit de hand was gelopen. Het was geweten dat bij die straatrepressie de zwaksten werden getroffen : de vrouwen en kinderen van de verdachten, wier fout erin bestond verwant te zijn aan, en wier integriteit publiek te grabbel werd gegooid in een tijd dat de term 'pudeur' een andere betekenis had dan nu.

Hoe delicaat en moeilijk de zaak nog steeds lag, bleek toen in de jaren tachtig een aantal tv-uitzendingen van Maurice De Wilde over de repressie werden geschrapt. In HUMO van 4 juli 1992 zei de heer De Wilde daarover bijzonder bitter : 'Zolang het over collaborateurs ging, mocht ik mijn mouwen opstropen. Geeft maar van katoen, Maurice ! Toen ik het verzet kritisch benaderde, moest ik al beginnen opletten ; de magistraten kritisch benaderen, dat kon helemaal niet.'

De complexiteit van de Vlaamse collaboratie werd erkend. Zoals Jaap Kruithof het op de studiedag van 9 juni 2001 formuleerde : 'De collaboratie is mede het gevolg van de repressie van de Vlaamse beweging in de negentiende eeuw en in de eerste helft van de twintigste eeuw door belgicistische krachten.' Bijgevolg was de repressie er in Vlaanderen minstens gedeeltelijk op gericht het Vlaams-nationalisme als politieke factor uit te schakelen.

Manu Ruys schreef in zijn boek 'De Vlamingen' : 'In Wallonie werden personen vervolgd en gestraft, in Vlaanderen werd getracht een idee te vermoorden.' Hij bedoelde heus niet de nationaal-socialistische idee. Er werd erkend dat de repressie het onvermijdelijk gevolg was van de collaboratie, maar ook dat de repressie tegenover zeer velen buiten proportie was, dat daaruit nieuw onrecht voortkwam en dat dit onrecht vroeg of laat moest worden ongedaan gemaakt. Het leed van de ene wordt niet verzacht door het leed van de andere te laten voortduren.

Al die jaren hebben de Franstalige politici er een cynisch spelletje van gemaakt Vlaanderen blijvend te stigmatiseren als de enige gemeenschap die zich bezondigd heeft aan collaboratie. Toen de heer Moureaux enkele jaren gelden toenmalig minister-president Van den Brande bestempelde als de 'Gauleiter' van Vlaanderen, wist hij precies wat hij zegde. Het veeleer symbolische decreet-Suykerbuyk werd aangevochten alsof de Duitsers weer voor de poort stonden. Nu wachten we blijkbaar tot de laatste betrokkenen zijn overleden. Want, en dat staat wetenschappelijk wel degelijk vast, doden kunnen niet gaan stemmen. Vandaar dat de jongste jaren stilaan de hoop werd gevestigd op het Vlaams Parlement, zeker sedert zijn rechtstreekse verkiezing, om een – zij het symbolisch – gebaar te stellen. Dat gebeurde onder het motto 'indien België het niet wil doen, dan moet Vlaanderen het maar doen.' Maar precies die hoop wordt ook door dit voorstel van resolutie de grond ingeboord. Het handelt helemaal niet over wat men vroeger op federaal niveau heeft gevraagd.

Het eerste deel van het voorstel van resolutie is ook bijzonder verwarrend. Men veroordeelt de collaboratie. Welke vormen van collaboratie veroordeelt men : elke vorm van collaboratie, met inbegrip van de economische ? Of veroordeelt men enkel de vormen van collaboratie die tot een veroordeling hebben geleid ? Men brengt terecht hulde aan de verzetsstrijders en men erkent dat bij de repressie fouten en ontsporingen zijn gebeurd. Wat is de toestand nu ? De politieke, militaire en sociale collaboratie werden politiek én juridisch veroordeeld door de overheid. Het verzet werd terecht officieel door de overheid gehuldigd én die huldiging werd door de overheid omgezet in concrete maatregelen, zelfs met inbegrip van amnestie voor begane misdaden van gemeenrecht. Daar heeft de overheid onrecht hersteld, in zover dat praktisch mogelijk was.

Wat de uitwassen van repressie en epuratie betreft – de ontsporingen, zoals men dat in het voorstel

Van Hauthem

van resolutie schrijft – is in het verleden geen algemene maatregel getroffen om ook dat onrecht te herstellen. Zo'n maatregel wordt ook hier niet voorgesteld. Men pleit voor verzoening. Dat is uiteraard een nobele gedachte. We weten allemaal dat men nochtans nooit via een wet, een decreet of een resolutie mensen kan dwingen zich met elkaar te verzoenen. Sommigen zullen zich nooit kunnen verzoenen, om evidente redenen. Als dat tussen individuen moet gebeuren, dan kan ik daar nog inkomen. Maar dan is het niet aan de overheid om daaraan voorwaarden te koppelen. Volgens dit voorstel van resolutie kunnen diegenen die hun fout erkennen van onze samenleving recht krijgen op... begrip, maar niet op rechtsherstel.

Het historisch pardon moet individueel aangevuld worden, staat er. Wat moet ik mij daarbij voorstellen? Aan de overledenen kunnen we het niet meer vragen. Wat moeten zij tegen wie zelfs geen klacht werd ingediend maar wel terecht kwamen op de lijsten van de krijgsauditeur en daardoor automatisch hun politieke en burgerrechten verloren, met deze tekst aanvangen? Hoe moeten zij deze interpreteren? Beide voorbeelden tonen alleen maar aan hoe slordig de tekst in elkaar zit.

Verzoening tussen individuen is mogelijk. Ik denk dan aan een verzoening zoals deze die uitging van de socialistische burgemeester van Ronse. Hij was teruggekeerd uit de concentratiekampen, en zei, toen hij vernam dat Leo Vindevogel was geëxecuteerd: 'Als ik hier was geweest, was dit niet gebeurd.' Ik denk dan aan een verzoening zoals deze die uitging van advocaat Logelain, die als gewezen politiek gevangene voor de krijgsraad Gerard Romsee verdedigde. Ik denk dan aan een verzoening zoals deze bij de begrafenis van Flor Grammens. De heer Ruys schreef daarover in zijn hoofdartikel van 10 april 1985: 'Op de begrafenis van Flor Grammens, tijdens het paasweekeinde, is herinnerd aan de misdadige absurditeit van een bepaald belgicisme. De man die metterdaad opkwam voor de eerlijke naleving van de Belgische taalwetten, en om die reden door het Franstalig publiek uitgespuwd en door het Belgische gerecht veroordeeld werd, is tot het einde van zijn leven een rechteloze burger gebleven. Hij stierf, zoals in de homilie gezegd werd, als een vaderlandloze. De aanwezigheid van minister van Staat De Schryver op de begrafenis toonde aan dat een van onze meest serene en hoogstaande politieke figuren dat stilzwijgend maar publiek heeft willen aanklagen.'

Wij hadden gehoopt dat het Vlaams Parlement een gebaar zou stellen – niet om het oorlogsverleden te minimaliseren en te banaliseren, noch om de verantwoordelijkheid van velen daarin af te doen als een accident de parcours. Wij hebben daarom een amendement ingediend, in de vorm van een oproep. Het is een oproep uit 1976 die uitgaat van een aantal vooraanstaande christenen en humanisten. Het is een beetje cynisch vast te moeten stellen dat de tekst, op een paar details na, vandaag nog steeds van toepassing is. De tekst roept op tot het wegwerken van de sociale gevolgen van de repressie, en stelt dat: 'het streven naar amnestie bestemd is voor politieke delinquenten, niet voor beulen of echte verklidders'. U vindt de tekst, zoals toen gepubliceerd, integraal terug in het amendement. De tekst werd ondertekend door verscheidene vooraanstaanden uit de maatschappelijke wereld en onderschreven meer dan 230 prominenten, onder andere door de voorzitters van de drie fondsen, het Davidsfonds, het Willemsfonds en het Vermeylenfonds, erkende gewapende weerstanders, professoren en academici, voorzitters en erevoorzitters van bankinstellingen, zelfs van de Generale Bankmaatschappij, de oud-voorzitters van ACV en ACW, schrijvers zoals Johan Daisne, Hubert Lampo, Ward Ruyslinck en Gerard Walschap en meer dan 450 burgemeesters uit Vlaanderen van alle politieke strekkingen.

Het zou getuigen van grote edelmoedigheid als het Vlaams Parlement de oproep van 1976, die op Belgisch niveau in dovemansoren is gevallen, met alle nuances zou overnemen en bij de federale overheid zou pleiten voor eerherstel of voor minstens het wegwerken van de sociale gevolgen van repressie en epuratie.

Ik geef het toe, wij koesteren weinig hoop. Dit amendement zal ongetwijfeld worden weggestemd, omdat u het in de aanbevelingen van dit voorstel van resolutie niet meer wil hebben over oorlog en naoorlog. U wilt nog eens lekker uithalen naar het Vlaams Blok door mijn partij op één hoop te gooien met een mensonterend regime. U wilt onder meer het onderwijs opnieuw inschakelen in een soort derde repressie. Het kan u wellicht plezieren dat de epuratie uit de vakbonden al is begonnen. Dat plezier is u gegund, maar besef goed dat wanneer u straks op het politiek correcte knopje drukt, u erin geslaagd zult zijn – en ik beweer niet dat dat uw bedoeling is – om de wrok die velen nog koesteren tegenover de Belgische staat, over te planten in de Vlaamse deelstaat. Besef u dan dat dit Vlaams Parlement de geschiedenis, die door de Belgische staat al te lang als dienstmaagd werd gebruikt om Vlaanderen te stigmatiseren, vandaag

Van Hauthem

wordt gebruikt als dienstmaagd om een politieke partij te stigmatiseren. Tenzij dat de bedoeling was natuurlijk, maar dat had u dat beter meteen gezegd. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is een heel goede zaak dat het Vlaams Parlement is ingegaan op de uitnodiging van de groep Voorwaarts. We zijn ook onze voorzitter, de heer De Batselier, erkentelijk dat hij daartoe het initiatief heeft genomen en dat hij de zaak tot een goed einde heeft gebracht.

De voorbije weken is andermaal gebleken dat dit thema heel gevoelig ligt en telkens weer persoonlijke geschiedenissen raakt. Dat geldt voor de verschillende generaties. De oudste generaties voelen dikwijls nog de pijn die hen op diverse en gruwelijke wijzen werd aangedaan. Onze generatie kent die pijn alleen van horen zeggen en heeft de luxe gekend om de ellende niet zelf te moeten meemaken. Zij stond evenmin voor de keuzes die jongeren tijdens de oorlog wel moesten nemen. Onze generatie heeft tevens kunnen ervaren dat over deze zaken dikwijls werd gezwegen in hun familie. Velen zijn me onlangs nog komen vertellen hoe ze pas op latere leeftijd druppelsgewijs hebben vernomen wat hun grootouders hebben meegemaakt en hoe in hun omgeving met de oorlog werd omgegaan.

De oudere generaties kennen de pijn, wij weten het van horen zeggen en we moeten ons geen illusies maken : de jongere generaties liggen er niet wakker van. Voor hen lijkt de collaboratie even actueel als de Amerikaanse Secessieoorlog of de Franse Revolutie. Men weet daar weinig van af, men heeft er soms alleen wat beelden van uit archieven of films.

Het is mij de voorbije weken ook weer eens duidelijk geworden dat men telkens een bepaald segment uit dat oorlogsverleden oplicht. Het gaat dikwijls over de gewone man of vrouw, die de gruwelijke ellende zelf of via familie hebben meegemaakt, of die in de militaire of politieke collaboratie zijn terechtgekomen. Soms was dat een vrijwillige en bewuste keuze, soms zijn zij in die collaboratie gesukkeld.

Een domein als de economische collaboratie, bijvoorbeeld, komt nauwelijks in beeld en blijft bui-

ten schot. Nochtans werden er rijkdommen verzameld en zijn er koloniale imperia op gegrondvest. Het is belangrijk dat het studiewerk, dat in het voorstel van resolutie wordt voorgesteld, zich ook daar op zou richten. Er wordt een oproep tot verzoening en gesprek in de tekst geformuleerd. Het is een erg moeilijke oproep omdat het met menselijke factoren te maken heeft, maar het moet ons in staat stellen een meer heldere kijk op het verleden te krijgen.

Ik sluit mij aan bij de stelling van vorige sprekers : de collaboratie bestaat niet, het verzet bestond niet. Alles verliep veel genuanceerder. Wij kunnen niet decreteren dat men elkaar in de armen zou vallen, maar wij kunnen wel uitnodigen tot een gesprek en via woorden de gedachten vrijmaken, zodat nuances en duidelijke keuzes zichtbaar worden. Een voorstel van resolutie als dit wil niet de spons over het verleden vegen, maar het verleden opblinken om het helderder te zien. Er werd verwezen naar de geschiedenis als dienstmaagd van het politieke heden. Dat klopt niet. De geschiedenis, ook deze, is veeleer een klokkenluider voor het politieke heden, een appèl om de juiste lessen te trekken.

Vraag is natuurlijk of mensen wel leren uit de geschiedenis ? Ik heb daar mijn twijfels over en vraag mij ook af of deze lessen langer dan een of twee generaties meegaan. De wereldgeschiedenis bulkt van voorbeelden om deze stelling te staven. Als de geschiedenis ons iets leert, is het wel dat mensen niets uit de geschiedenis leren. Maar de eenentwintigste eeuw biedt ons misschien voor de eerste keer de kans om wel iets te leren. Wij worden verwend met tentoonstellingen, onderwijs, media en film. Alle mogelijke middelen brengen het verleden dichterbij op een manier die 50 jaar geleden ondenkbaar was. Toen was men veeleer aangewezen op orale en schriftelijke tradities. Het is belangrijk om met behulp van de moderne middelen te reflecteren en de ervaringen uit het verleden voor ogen te houden.

Waaromvragen worden dan zinvol. Waarom hebben mensen bewust voor een bepaalde richting gekozen of waarom hebben zij zich laten misleiden ? Wat zou ik zelf in die omstandigheden hebben gedaan ? Inzicht en begrip kunnen zo hand in hand gaan en de geschiedenis duidelijk en actueel maken. Ik had gisteren een gesprek met mijn zoon van 16. Luisteren naar mensen en begrip tonen voor wat is gebeurd, is misschien goed, maar is het niet gevaarlijk, vroeg hij mij. De jongens van mijn klas weten eigenlijk niet wat er precies in de oorlog is gebeurd en zullen misschien denken dat jij sym-

Vermeulen

pathie hebt voor het Blok, of voor Hitler, dacht hij. Dat gesprek maakte weer eens duidelijk hoe noodzakelijk geschiedenisonderricht is, maar ook dat het nodig is om twee zaken helder te onderscheiden.

Begrip voor wat mensen, al dan niet misleid, op een bepaald moment hebben gedaan, houdt hoege-naamd geen erkenning of goedkeuring van het politieke systeem dat deze mensen ondersteunden. Het buitenland kan ons heel wat voorbeelden aanreiken. Het is niet omdat Nelson Mandela zich vergevingsgezind opstelde dat hij ook maar één jota van de apartheidspolitiek goedkeurde. Het is niet omdat Willy Brandt koos voor een menselijke Ostpolitik dat hij het communisme ondersteunde. Het is niet omdat Gandhi voor een vreedzame samenleving koos dat hij de moslimstaat wilde erkennen. En het is niet omdat iemand als Martin Luther King vreedzaam met blanken op weg ging dat hij ook maar iets van de segregatie goedkeurde.

In die zin is de geschiedenis dus geen dienstmaagd van het heden, maar een klokkenluider, een vergrootglas, een spiegel, of, om te spreken met de termen van de Vlaamse regering, een steunpunt voor de eigen reflectie. Brecht formuleerde het mooi: 'Wie het verleden vergeet, herhaalt haar vergissingen.'

Ik wil daarom toch pogen een paar lessen te trekken uit het verleden. Het is belangrijk om aan de hand van het oorlogsverleden te beseffen dat strategieën of ideologieën die zijn gebaseerd op frustratie, rancune, onvrede en verbittering nergens toe leiden. En voor de tweede wereldoorlog had de Vlaamse Beweging redenen genoeg tot frustratie en verbittering. De Vlamingen waren nooit heus behandeld en bevonden zich vaak in een mindere positie. Een deel van de beweging bleef echter trouw aan het verleden. Een ander deel koos voor een nieuw model, vanuit die frustratie: de Nieuwe Orde. Misschien gebeurde dat ook vanuit het eenvoudige principe van 'de vijanden van mijn vijanden zijn mijn vrienden of bondgenoten'. Welnu, met die simpele strategische opstelling en het uitgaan van frustratie begaat men collectieve vergissingen.

Ook strategieën of ideologieën die gebaseerd zijn op uitsluiting, op het zoeken naar zondebokken, hebben de neiging om volledig fout te eindigen. De geschiedenis is eigenlijk een waslijst van zondebokken: joden, zigeuners, gehandicapten, migranten, zwarten, Vlamingen, enzovoort. Velen werden in

bepaalde systemen uitgesloten en kregen de zwarte piet van de samenleving toegespeeld.

Het is mooi verwoord in het voorstel van resolutie: 'Laten we nooit groepen stigmatiseren.' Misschien kan dit een les zijn uit de oorlog. Dit extremisme en dit soort ideologieën zijn immers van alle tijden en alle volkeren. We zien vandaag hoe in Noord-India de strijd tussen hindoes en moslims wordt aangewakkerd door de extreme groepen aan beide zijden, hoe hetzelfde gebeurde met Hutu's en Tutsi's, en in Servië. Etnisch geweld is van alle tijden en van overal. Wanneer men louter vertrekt van het eigen ik, het eigen volk, of het eigen gelijk, belandt men daar mogelijk. Ook wij vandaag staan voor de fundamentele keuze tussen democratie en samenleven of een autoritair systeem en uitsluiting. Het verleden kan ons daarbij helpen. De democratie – dat weet u – is een zeer fragiel systeem. We moeten het dus met alle middelen versterken, bewaken en er mensen in opvoeden.

Dit voorstel van resolutie is een uitnodiging, die uiteraard het persoonlijk leven van velen raakt. Diverse sprekers hebben reeds opgeroepen tot het erkennen en herkennen van de collaboratie met zijn nuances en van de ontsporingen van de repressie. U kent de uitdrukking: 'De weg naar de hel is geplaveid met goede bedoelingen.' Eigenlijk is dit voorstel een uitnodiging voor een aantal mensen om te erkennen dat die weg inderdaad naar de hel leidde. Voor anderen is het dan weer een uitnodiging om te zien dat op die weg soms ook goede bedoelingen lagen. Daarom moeten we oppassen voor iets te botte vragen, zoals 'Was u fout?' We splitsen die vragen beter op. Een eerste vraag is dan: 'Stond u aan de goede of de foute kant?' Het antwoord daarop kan duidelijk zijn, maar een tweede vraag is: 'Wat was uw persoonlijk aandeel en uw inschatting?' Het antwoord daarop zal anders zijn voor leiders van het VNV of de De-Vlag dan voor een Oostfronter van 17 jaar.

De eerste vraag kan collectief worden beantwoord. Het historisch pardon, waarrond de initiatiefnemers zich hebben geschaard, was daar een zeer belangrijke stap in. Er was de erkenning dat de collaboratie een fout was, zowel een fout tegen de geschiedenis als tegen de Vlaamse Beweging. Die erkenning kan ook de sleutel geven tot een open kijk op de toekomst. Ik citeer de slotzin uit dat 'historisch pardon', omdat ik hem zo bijzonder mooi vind: 'Deze houding is de houding van iemand die nog eenmaal ver achterom kijkt, met grote pietiteit een zware bladzijde omdraait en vervolgens aan de toekomst denkt'.

Vermeulen

Bij de tweede vraag, over het persoonlijke aandeel, beginnen de persoonlijke gesprekken. Die zijn, zoals de voorzitter reeds zei, zeer delicaat omdat ze zoveel oproepen en omdat mensen al zoveel hebben geleden voor wat ze hebben gedaan of niet hebben gedaan. In een land als Zuid-Afrika heeft men vrij snel een waarheidscommissie geïnstalleerd. Bij ons heeft dat na al die jaren geen zin meer, maar het heeft wel zin dat mensen hun verhaal kunnen blijven doen. Daarom is er de oproep aan scholen en aan het middenveld om de getuigenissen verder voortgang te laten vinden, zodat men ook ziet wat er vandaag aan de hand is en welke ellende ook vandaag wordt aangericht. Ik verwijs even naar de tentoonstelling in Antwerpen over kindsoldaten, jongeren die dikwijls tegen beter weten in terechtkomen in bepaalde systemen.

Ik besluit, collega's, met te zeggen dat dit voorstel van resolutie geen literair werkstuk is, maar een gemeenschappelijke tekst van vele fracties, met alle voor- en nadelen die daaraan zijn verbonden. De tekst probeert in elk geval helder om te gaan met het verleden, met als hoofdbedoeling iets helderder om te gaan met de toekomst. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, toen ik in de commissie het woord nam bij de bespreking van dit delicaat voorstel van resolutie, sprak ik met een mengeling van afstand en van betrokkenheid. Er was een afstand omdat er vanuit mijn familiaal oogpunt noch in de ene, noch in de andere zin enige betrokkenheid was met dit deel van de geschiedenis. Aan de andere kant was er betrokkenheid, omdat mijn partij ook voortkomt uit de Vlaamse ontvoogdingsstrijd.

Vandaag sta ik hier met schroom, omdat ik mij afvraag hoe er wordt geoordeeld over de geschiedenis en vooral wie er over de geschiedenis oordeelt. Hoewel ik slechts 34 ben, heeft Spirit mij toch gevraagd om hier mee een oordeel te vellen over gebeurtenissen van ongeveer vijftig jaar geleden. Men zou voor minder schroom hebben.

Wat er ook van zij, ik denk dat er in het verleden vele pogingen zijn ondernomen om ons oorlogsverleden te verwerken.

Deze poging kwam er onder leiding van de heer Verdoodt, waaraan ik vandaag graag hulde breng, van andere vooraanstaande Vlaamse professoren

en andere personen, en werd overgenomen onder het politieke initiatief van de voorzitter van ons Vlaams Parlement. Deze poging is duidelijk goed onderbouwd. Anderen hebben dat betwist, maar ik ben ervan overtuigd dat er heel omzichtig te werk werd gegaan. Men heeft traag gewerkt, men heeft in de diepte gewerkt en men heeft ook een breed front van verschillende fracties en partijen aangesproken. Men heeft zelfs contacten gelegd over de taalgrens heen.

Ik meen dus dat hetgeen waarover we vandaag oordelen en stemmen een evenwichtig stuk is, genuanceerd, zelfs gevoelig, en coherent. Het verrast mij dan ook dat er zelfs over een dergelijk onderbouwd voorstel van resolutie nu weer commotie ontstaat. Die commotie is ontstaan omdat een tekst over het verleden zou worden gebruikt om ook over de huidige politieke context te oordelen. Mijn antwoord daarop is het volgende : geschiedenis is geen salami waar men naar believen een schijfje afsnijdt. Geschiedenis is een continuüm van dingen die aan elkaar vasthangen en waaruit men niet zomaar een bepaalde tijdsperiode kan isoleren. Dus, tot spijt van wie het benijdt, en ik zeg dat niet om te provoceren maar ik meen het uit de grond van mijn hart : als er in het voorstel van resolutie kort wordt vermeld dat de notie 'Eigen volk eerst' moet worden verworpen, dan is dat omdat dit opgaat voor het verleden, voor het heden en voor de toekomst.

Beste collega's, ook andere discussiepunten zijn de laatste dagen en weken opnieuw aan de oppervlakte gekomen. Sommigen zeggen dat de tekst misschien een te grote tegemoetkoming aan de collaboratie inhoudt, anderen zeggen dat hij veel te vergaand is in de andere richting. We zullen straks bij de stemming zien wat de meningen hier zijn.

Ik richt me even kort tot de vrienden van de N-VA. Natuurlijk zijn wij ook bereid om in de Kamer over eerherstel van slachtoffers van de repressie te praten. De chronologie is in deze kwestie echter belangrijk. Het goedkeuren van dit voorstel van resolutie moet eerst gebeuren om een zuiveringsproces op gang brengen. Dit louteringsproces moet historisch pardon en collectief schuldbesef verbinden. Dit voorstel van resolutie erkent de fouten die aan beide zijden zijn gemaakt. Dit is een belangrijk nieuw element in het debat.

Indien dit voorstel van resolutie geen breed draagvlak kan creëren, zal het nooit lukken. Indien dit voorstel van resolutie Vlaanderen de mogelijkheid niet biedt om met het eigen oorlogsverleden af te rekenen, zal Vlaanderen nooit met dit verleden in

Gatz

het reïne komen. Ik hoop dat dit voorstel van resolutie met een zo breed mogelijke meerderheid wordt goedgekeurd. Pas na deze goedkeuring kunnen andere, concrete stappen volgen. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik heb niet de gewoonte om andere standpunten in te nemen dan mijn partij. Ik heb nochtans regelmatig een afwijkende mening. In dat geval verdedig ik mijn opvattingen hardnekkig binnen de partijstructuren.

Nu treed ik ermee naar buiten. Ik kan immers niet aanvaarden dat we ook maar een stap zetten in de richting van het vergeven of zelfs maar het minimaliseren van het meest barbaarse regime van de vorige eeuw.

Indien ik dit voorstel van resolutie zou goedkeuren, zou dit ten aanzien van mijn familie gewoonweg wraakroepend zijn. Mijn neef is, nadat hij is verklikt, tijdens de oorlog in een concentratiekamp op een verschrikkelijke manier om het leven gebracht.

Ik zou er trouwens even op willen wijzen dat ik hier namens een aantal leden van mijn fractie spreek. Hoewel zij achter mijn houding en mijn opvattingen staan, zullen zij niet tegen het voorstel van resolutie stemmen. Ik zal dat wel doen.

We kunnen niet ontkennen dat de tijd langzamerhand de sporen uitwist van de gebeurtenissen die tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog hebben plaatsgevonden. Desondanks is het ophalen van herinneringen aan de jaren veertig voor vele burgers nog steeds een zeer pijnlijke ervaring.

De collaboratie is nog helemaal niet verteerd. De gevolgen van de repressie zijn nog niet uitgewist. Ik ben dan ook van mening dat we noch min, noch meer moeten doen dan lessen trekken uit het oorlogsverleden.

In mijn regio wordt de bevrijding elk jaar plechtig herdacht. Het 8-meicomité houdt de herinnering levendig aan de dag waarop het nazisme heeft ge-capituleerd en de kampen zijn bevrijd.

Er zijn in Vlaanderen nog zeer veel mensen die de oorlogsperiode hebben meegemaakt en die kunnen getuigen hoe het burgers tekent gedurende vier

jaar met bezetting, terreur, angst, vernedering, willekeurige aanhoudingen, foltering en terechtstellingen te moeten leven. Vaak zijn deze mensen door land- en zelfs dorpsgenoten verraden.

De collaboratie heeft diepe en onherstelbare wonden geslagen. Het nazisme was barbaars. De collaborateurs hebben het niet enkel in stand helpen houden, ze hebben het zelfs versterkt. Ik geeft toe dat er ook tijdens de repressie ontsporingen zijn geweest, maar dan vooral van personen die pas bij de bevrijding plots weerstandster werden en van de omstandigheden misbruik maakten om persoonlijke rekeningen te vereffenen. Ook toen de eerste overlevenden van de concentratiekampen terugkeerden, is de bestraffing van collaborateurs inderdaad heel wat harder geworden dan in de periode onmiddellijk na de bevrijding.

Het zou echter een manifeste onrechtvaardigheid zijn collaboratie en repressie in één en dezelfde mand te gooien, zoals nu, te oordelen naar de tenor van dit voorstel van resolutie, wordt getracht. Het zou toch immoreel zijn te beweren dat de repressie van hetzelfde morele allooi was als de nazi-bezetting? Wijlen Bert Van Hoorick, socialistisch volksvertegenwoordiger uit mijn kieskring Aalst, die ook werd gedeporteerd naar Buchenwald, voorspelde dat later vooral het verzet de schuld zou krijgen van al de bandeloosheid, en dat zou worden getracht te verdoezelen hoe het volk jarenlang in de bitterste miserie werd gedompeld, vertrappt en vernederd door de bezetter en zijn collaborateurs. Het kon toch niet anders of het deksel moest van de ketel springen? Dat was gewoonweg niet te verhinderen na zoveel jaren van opgekropte volkswoede.

Degenen die het hardst om verzoening roepen, weten wel dat na de oorlog 242 mensen ter dood zijn gebracht, maar vergeten gemakshalve dat in de vier voorafgaande jaren meer dan 40.000 mensen uit België als beesten werden afgevoerd naar concentratiekampen, en dat er minder dan 3.000 levend zijn teruggekeerd, waarvan de meesten dan nog onherstelbare schade aan hun gezondheid hadden opgelopen.

We vinden het tevens onbetamelijk te stellen dat velen werden misleid en in de collaboratie zijn gestapt uit onbegrepen idealisme. In mijn ogen geldt dat voor een kleine, wellicht onbeduidende minderheid. Wie in de collaboratie stapte, deed dat volgens mij wel degelijk voorbereid en heel bewust, hetzij uit plat opportunistische, hetzij uit een duidelijke politieke of militaire keuze voor extreem-rechts. Er kan dus geen sprake zijn van onbegrepen of

De Loor

misleid idealisme ; er kan geen sprake zijn van ‘Wir haben es nicht gewusst’. De overgrote meerderheid van de collaborateurs wist maar al te goed wat de nazi's in hun schild voerden.

Uit democratisch en human oogpunt zouden we inderdaad een stap kunnen zetten in de richting van verzoening met mensen die 60 jaar geleden lak hadden aan democratie en humaniteit. We vrezen echter dat dit voorstel van resolutie een poging is de democratische partijen de eerste stap te doen zetten naar verzoening om vervolgens de oude eis van amnestie in de maag gesplitst te krijgen. Ik hoef hiervoor maar te verwijzen naar het voorliggend amendement van het Vlaams Blok.

Voor de democratische partijen zal er dan geen weg terug zijn. De collaborateurs zullen zich niet verontschuldigen. Integendeel, de Belgische staat zal zich moeten verontschuldigen voor de repressie. Zoiets moeten we tot elke prijs voorkomen.

Ik vraag mij in eer en geweten af of ieder van ons wel voldoende beseft welke gevoeligheden dit voorstel van resolutie bij een groot deel van de bevolking losweekt. Iedereen hier zal vorige week zondag wel De Zevende Dag op de VRT hebben gezien. Ik denk dat dit duidelijk genoeg was. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, mijn korte uiteenzetting heeft alleen tot doel een oproep te doen tot alle democratische fracties om dit voorstel van resolutie te steunen.

Ik herinner me nog goed hoe we in 1994 in de federale Kamer een debat organiseerden over deze kwestie. Ik herinner me dit nog goed omdat dit bijzonder gevoelig lag en delicaat bleek. Ik heb toen met de vrienden van Ecolo gediscussieerd over ons standpunt van toen en van nu, namelijk dat van de verzoening. Net zoals vele Franstaligen dit nu nog niet begrijpen of niet willen begrijpen, begrepen zij dit toen evenmin. Toen heb ik een groot respect opgebouwd voor gevoelens, en ik heb toen ook geleerd wat de politieke relevantie is van wat mensen hebben meegemaakt. Wat de heer De Loor hier daarnet heeft gezegd, is mijns inziens politiek nog het meest relevante. Daar kan inderdaad nooit mee gelachen of gespot worden.

Ik heb toen ook geleerd hoe delicaat een en ander ligt en hoe moeilijk het is vooruitgang te boeken in dit dossier. Ik heb ook geleerd – en verwijs in dit verband naar wat mevrouw Van Hecke reeds terecht gezegd heeft – dat we vandaag maar een bescheiden bijdrage kunnen leveren. Die bijdrage, hoe bescheiden ook, is evenwel belangrijk. We weten allemaal dat verzoening niet gedecreteerd kan worden. Een democraat heeft echter wel de plicht verzoening te stimuleren. Ik denk trouwens dat dit de teneur was van wat mevrouw Van Hecke hier verklaard heeft.

Verzoening is de lijn die doorheen dit voorstel van resolutie loopt. Die lijn heeft eigenlijk met twee zaken te maken, namelijk verzoening en verdraagzaamheid. In dit verband wens ik te verwijzen naar de aanhef van de Franse amnestiewet uit augustus 1953. Vrij vertaald luidt die als volgt : ‘Uit naam van de idealen van het verzet gaan wij verzoening prediken en een aantal maatregelen nemen’. U weet waarschijnlijk wel hoe de politieke krachtsverhoudingen er toen, in die Franse naoorlogse periodes, uit zagen.

Deze dubbele lijn – verzoening aan de ene kant en verdraagzaamheid aan de andere kant – werd goed samengevat door een aantal auteurs, waaronder Ludo Abicht, Jaap Kruithof en de voorzitter van dit parlement. Het is de lijn die de democraten uit dit parlement met elkaar verbindt.

We kunnen over heel wat zaken van mening verschillen. Ik verschil bijvoorbeeld met de N-VA van mening over de staats hervorming van België of over de rol van Vlaanderen. Toch spreek ik de hoop uit dat we niet van mening verschillen over deze dubbele lijn. Deze resolutie stuurt erop aan een streep te trekken onder het verleden. Dat betekent ook een lijn trekken naar de toekomst. Die lijn is de lijn van de verdraagzaamheid, iets wat heel duidelijk en genuanceerd in dit voorstel van resolutie vermeld staat. Zich daarover onthouden lijkt me bijzonder moeilijk.

Sta me toe nogmaals naar de heer De Loor te verwijzen. We kunnen inderdaad moeilijk in een motie of voorstel van resolutie politiek verwoorden wat u en anderen hebben meegemaakt. Wat u in het verleden hebt meegemaakt, moet voor ons een les zijn om iets in de toekomst samen mogelijk te maken. Dat iets zit vevat in die lijn van de verdraagzaamheid, een lijn die ook vandaag moet worden getrokken, een lijn die ‘neen’ zegt aan het heruitvinden van de geschiedenis of aan het spellen van de les aan iedereen. Het is de lijn die zegt dat ver-

Geysels

draagzaamheid iets is dat ons voor de toekomst bindt.

Tot slot citeer ik de heer Coppieters in De Standaard van 14 september 1994 : 'Alleen vieze dictators scheuren bladzijden uit het boek der geschiedenis. Zij verbranden daarenboven de geschriften van de subversieven. Voor democraten moet het kunnen de bladzijde, hoe besmeurd ook, om te slaan.'

Deze wijze woorden van de heer Coppieters indachtig, kunnen we daar alleen aan toevoegen dat democraten vandaag een ander hoofdstuk schrijven, namelijk het hoofdstuk van de verdraagzaamheid. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, aan de vrienden van Spirit zeg ik dat schroom ook ons deel is in dit debat. De N-VA was geen vragende partij voor deze discussie, laat staan dat we ons ermee willen profileren. Als partij die in Vlaanderen vorm wil geven aan een humanitair nationalisme van de 21ste eeuw, bekijkt de N-VA het oorlogsverleden letterlijk en figuurlijk als iets van de vorige eeuw. Steeds meer vragen we ons af of dit verleden nog zo onverwerkt is als wordt beweerd.

We geven ook toe dat we wat moegestreden zijn in dit dossier. Vele vroegere initiatieven zijn gestrand en vele discussies bleven dovemansgesprekken. Er is het besef dat het federaal debat over het oorlogsverleden volledig geblokkeerd is. Er is ook het ter ziele gegane decreet-Suykerbuyck, en er is de vraag naar de zin van een initiatief van het Vlaams Parlement. Ten slotte is er de vraag waarom we de discussie niet overlaten aan historici, die dan eerst zouden moeten omschrijven wat collaboratie is en wat repressie is, alleen al om te vermijden dat we nog maar eens naast elkaar zouden praten, zoals ik bij de toespraak van de heer De Loor heb gemerkt.

Als erfgenaam van de vroegere Volksunie kan de N-VA niet anders dan zich betrokken voelen, als het Vlaams Parlement aanbevelingen wil formuleren over het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen. Van bij haar ontstaan heeft de Volksunie veel aandacht gehad voor het drama van de collaboratie en de repressie. In 1994, 50 jaar na het einde van de tweede wereldoorlog, stelde de Volksunie een globaal plan voor amnestie en verzoening

voor, onder de titel : 'Op zwart-wit denken bouw je geen samenleving.'

Ik citeer uit het inleidend woord onder de titel 'Verzoening', van de toenmalige voorzitter, de heer Bert Anciaux : 'Nu moet er eindelijk een einde komen aan die diepe wonde. Als we ons nieuw Vlaanderen willen bouwen, moeten we de hypotheek lichten. Wit en zwart moeten nu eindelijk maar eens het eigen gelijk eerlijk en zonder schroom kunnen overstijgen. Daarom moet er amnestie komen. Of noem het eerherstel of verzoening.'

De betrachting was dezelfde als nu, de remedies waren anders. In minder dan 10 jaar is de sfeer in dit dossier ingrijpend veranderd. Poorten die toen openstonden, zijn nu gesloten. In de FET van 2 februari 1994 staat de titel : 'Koning Albert II houdt voorzichtig pleidooi voor amnestie.' Wie houdt zo'n titel vandaag nog voor mogelijk ?

Als erfgenaam van de Volksunie beschouwen we het als onze plicht om een streep te trekken onder een onzalig verleden, vanuit een oprecht verlangen om de nieuwe generaties Vlamingen niet langer op te zadelen met dit dossier.

Vanuit die houding zijn we enthousiast over ieder initiatief dat kan bijdragen tot verzoening. In de mate dat dit voorstel van resolutie kan bijdragen tot verzoening, willen de leden van de N-VA-fractie er hun steun aan verlenen. Ik druk onze waardering uit voor de initiatiefnemers : de parlementsvoorzitter, de groep Voorwaarts en anderen die op niet evidente wijze bruggen slaan, zoals de heren Geysels en Vermeulen. Tot onze spijt kan die steun echter niet onverdeeld zijn om verschillende redenen waarop ik straks terugkom.

Vanuit hetzelfde verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de toekomstige generaties steunt N-VA evenzeer de andere bekommernissen die in het voorstel van resolutie worden geformuleerd : de zorg voor democratische rechtsbeginselen, ijveren voor verdraagzaamheid en voor eerbiediging van de mensenrechten, het actief meewerken aan een open en verdraagzaam Vlaanderen in Europa en de wereld, een duidelijk gebaar van onverzoenlijkheid tegenover autoritaire stromingen. Ook daarbij wil N-VA een belangrijke randbemerking formuleren.

Als voorwaarde om te komen tot een nieuwe stap in de richting van verzoening stelt het voorstel van resolutie voorop dat 'het noodzakelijk is te komen tot een erkenning en herkenning van de schuld in

Loones

de ontsporingen en aberraties die de Tweede Wereldoorlog kenmerkten'. Er wordt verder gesteld: 'Voor wie de fout erkent, individueel, is men bereid zich verdraagzaam, begripvol en vergevingsgezind op te stellen'. De N-VA kan zich niet aansluiten bij de voorwaarde van individuele erkenning van fout én schuld.

Natuurlijk was de collaboratie fout en essentieel tegenstrijdig aan de ontvoogdingsstrijd die de Vlaamse Beweging steeds heeft willen voeren en heeft gevoerd. Evengoed lijkt het Vlaams-nationalisme het er moeilijk mee te hebben als de algemene fouterkenning moet worden geïnterpreteerd als het aanbieden van excuses aan België. Spreken over dergelijk historisch pardon doet onmiddellijk de vraag rijzen waarom België zich dan niet zelf verontschuldigt voor de honderd jaar onderdrukking van de Vlaamse identiteit, voor koloniale wandaden onder Leopold II en voor de moord op Joris Van Severen en anderen?

Natuurlijk was de collaboratie fout, maar evengoed is het niet eerlijk de collaborateurs meteen verantwoordelijk te verklaren voor alle wandaden van het naziregime, met inbegrip van de Shoah. In zijn memoires schreef Pierre d'Outryve d'Ydewalle die onder de bezetting voor de Britten spioneerde en later gouverneur van West-Vlaanderen werd, dat de massamoord zelfs hem niet bekend was.

Natuurlijk was de collaboratie fout, maar dit betekent niet dat iedereen die in die oorlogstijd verantwoordelijkheid opnam voor zijn plaatselijke gemeenschap, zoals de vele lokale oorlogsburgemeesters, ook automatisch individueel schuld zou moeten bekennen. Men moet rekening houden met de omstandigheden van toen en de deelname van zoveel flaminganten aan deze collaboratie uit niet-begrepen idealisme en misleiding. Nu beseffen dat de collaboratie fout was, betekent niet dat allen die collaboreerden automatisch fout waren in de omstandigheden van toen.

Zoals gezegd steunt de N-VA alle inspanningen die van Vlaanderen een humanitaire democratie maken, verdraagzaam en open. Evengoed storen we ons echter aan het te uitdrukkelijk utilitair inschakelen van de oorlogsgeschiedenis in dit streven. Onder meer door de uitdrukkelijke verwijzing naar de slogan 'Eigen volk eerst' wordt al te veel één partij geïnviseerd. Alleen al vanuit een puur wetenschappelijke benadering moet men zich daartegen verzetten. Historicus Bart De Wever heeft dit

op treffende wijze gedaan in zijn opiniestuk in De Standaard. Hij zegt daarin: 'De Vlaamse overheid mag het oorlogsverleden niet inschakelen in een hedendaags politiek discours.' Er is meer. Een dergelijke manier van handelen lijkt ons strategisch verkeerd. Het Vlaams Blok is niet de erfgenaam, laat staan de enige erfgenaam van het Vlaamse idealisme dat zich heeft laten misleiden door de collaboratie.

De N-VA steunt het voorstel van resolutie in de mate dat het doel ervan verzoening is. De methode om iedereen individueel fout en schuld te laten bekennen, lijkt ons niet aangewezen. Er moet nuchter kunnen worden vastgesteld dat de collaboratie veel verschillende gezichten had, en dat de bladzijde enkel via een collectieve maatregel kan worden omgedraaid. De N-VA zal daartoe een initiatief nemen in de Kamer. Ze zal een genuanceerd wetsvoorstel tot eerherstel neerleggen, geïnspireerd op de vroegere voorstellen van professor Huyse.

De N-VA steunt de initiatieven die ertoe bijdragen dat Vlaanderen zich ontwikkelt tot een open en verdraagzame natie, met volledig respect voor de democratie. We hebben echter moeite met de strategie van het huidige voorstel van resolutie dat opnieuw in de kaart dreigt te spelen van de partij die ook wij willen bekampen. De N-VA is het dus eens met de bekommernissen en de doelstellingen van het voorstel van resolutie, maar niet met de modaliteiten. Daarom kunnen wij niet anders dan ons onthouden bij de stemming.

We zullen ook het amendement dat het Vlaams Blok heeft ingediend, niet goedkeuren, al zou het wel door ons neergelegd kunnen zijn. Het amendement past echter niet in het huidige debat, onder andere omdat het slechts de collaboratie en niet de repressie behandelt. Dit amendement ontbeert bovendien geloofwaardigheid omwille van de partij die het indient. (*Applaus bij VU&ID*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemming over het amendement en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ACTUALITEITSDEBAT

Actualiteitsdebat over de conclusies van het rapport van de Raad van Europa over de bescherming van de minderheden in België

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de conclusies van het rapport van de Raad van Europa over de bescherming van de minderheden in België.

De bespreking is geopend.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, ik heb een voorstel van resolutie betreffende de ratificatie van de Europese Kaderconventie voor de bescherming van minderheden (Stuk 1115) ingediend, waarvoor ik de spoedbehandeling vraag. Uiteraard loont het niet om daar nog een aparte discussie over te houden. Ik zou wel graag hebben dat het voorstel van resolutie ter stemming wordt voorgelegd.

De voorzitter : Ik stel voor dat u er tijdens uw uiteenzetting aandacht aan besteedt. Het voorstel van resolutie zal op de banken worden rondgedeeld. We zullen ons straks daarover uitspreken. We zullen hier een debat voeren over de totaliteit.

Op het Uitgebreid Bureau is afgesproken dat de spreektijd in dit debat wordt beperkt tot 10 minuten per spreker.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben zóeven terecht veel aandacht besteed aan een element uit het verleden dat naar de toekomst wijst. Met openheid van geest onderneemt dit parlement een ernstige poging om grondig te praten over en te zoeken naar een consensus over datgene wat mensen uit elkaar kan houden, maar wat hen ook tot verdraagzaamheid en verzoening kan brengen. Het debat over de kaderconventie over de minderheden sluit daar op een bepaalde manier bij aan, want het gaat om een wissel die op de toekomst wordt gelegd.

Mijnheer de voorzitter, de conclusies van het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger en het ontwerp van resolutie dat werd goedgekeurd door de commissie voor Juridische Zaken en Mensenrechten in de Raad van Europa gaan in tegen de inhoud en de geest van de kaderconventie inzake de

minderheden. Tegelijkertijd gaan ze in tegen de evenwichten die zijn ingebouwd in het eigen staatsbestel.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het standpunt van de Vlaamse regering van 23 juli 1997 – bijna 5 jaar geleden – werd unaniem gesteund door het Vlaams Parlement. In de commissievergadering van vorige donderdag werd daarnaar verwezen. In de tekst van 1997 staat dat, rekening houdend met de institutionele machtsevenwichten binnen de federale overheid en met het grondwettelijk kader inzake de taalwetgeving, de Nederlands- en de Franstaligen in België noch op het gehele grondgebied van het koninkrijk, noch op een deel ervan worden beschouwd als een nationale minderheid, zoals bepaald in de kaderconventie over de bescherming van de nationale minderheden.

Dit was een uitermate duidelijk standpunt. Hoewel de discussie in 1997 helemaal niet ging over de vraag of er ook minderheden konden zijn op het niveau van de deelstaten, voelden we toch aan dat dit spoor wel eens zou kunnen worden gevolgd om de erkenning van de minderheden te bekomen.

Mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, ik zeg dit met pijn in het hart. CD&V heeft gewaarschuwd dat de voor de Vlamingen nefaste Lambermontakkoorden een engagement inhielden om de kaderconventie voorwaardelijk te ondertekenen. Ik hoef hier niet te herhalen welke troebele akkoorden werden afgesloten toen werd besloten om principieel de conventie te ondertekenen. We hebben er ook als eerste op gewezen dat het onaanvaardbaar zou zijn om het begrip nationale minderheid toe te passen binnen de deelstaten. Dit idee werd door de Franstaligen gesuggereerd.

Laten we wel wezen : ik ben effectief lid van de Raad van Europa, maar niet van de betrokken commissie. Ik was er vorige maandag getuige van dat het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger ertoe leidt dat een Franstalige minderheid in Vlaanderen moet worden erkend.

Het ontwerp van resolutie gaat op een onvoorstelbare wijze in tegen een aantal vaststaande principes. Ik wens niet persoonlijk te worden, maar de arrogante wijze waarop de rapporteur antwoordde – of beter gezegd geen antwoord gaf – op een aantal essentiële vragen is nog nooit vertoond. We hebben al veel meegemaakt in dit en andere parlementen, maar nog niet dat men zonder enige argu-

Van den Brande

mentatie buitengewoon belangrijke principes koudweg aan de kant schuift. Het rapport haalt minstens vijf onjuiste argumenten aan om te spreken van een Franstalige minderheid in Vlaanderen.

Het begrip 'nationale minderheid' wordt zonder meer toegepast op de deelgebieden. Dat is een innovatie zonder voorgaande in de filosofie van de kaderconventie en het raamakkoord over de minderheden. Hiervan is geen enkel voorbeeld te vinden in andere landen.

De conventie geeft inderdaad geen duidelijke definitie van het begrip 'minderheid'. Er bestaat evenwel een bijkomend protocol dat een aantal richtlijnen bevat om de notie 'minderheid' preciezer vast te leggen. Een van de voorwaarden is dat er een historische band moet zijn met de gemeenschap waarin de minderheid leeft. Dat is geenszins het geval voor de Franstaligen die de voorbije tien tot vijftien jaar in Vlaanderen zijn komen wonen.

Het is mijns inziens een redelijke verwachting dat de rapporteur op zijn minst op de hoogte is van de fundamentele kenmerken van het Belgisch staatsbestel. Fundamenteel voor het samenleven van de gemeenschappen in ons land is de indeling in vier taalgebieden. Er werd zeer expliciet vastgelegd dat deze taalgebieden homogeen zijn. Overigens hebben de Franstaligen ooit een voorstel afgewezen om het hele koninkrijk tweetalig te maken. Het rapport en het ontwerp van resolutie miskent de indeling in vier taalgebieden, die er gekomen zijn om het samenleven van de taalgemeenschappen te vergemakkelijken.

Er werd nog een enorme flater begaan. Als een nationale staat bevoegdheden overdraagt aan deelgebieden, dan mogen die laatste volgens de rapporteur niet ontsnappen aan de algemene beleidsprincipes die de Raad van Europa heeft bepaald. Ze gaat er evenwel aan voorbij dat de faciliteiten- en taalgrensregelingen volledig federaal zijn gebleven, in de Grondwet werden vastgelegd en enkel kunnen worden gewijzigd mits een dubbele meerderheid. Er werden dus grove vergissingen begaan in de analyse van de Belgische staatsstructuur. Dat is onbegrijpelijk. Wat dit punt betreft, houdt het rapport geen steek.

Er bestaat een duidelijke rechtspraak van het Arbitragehof en de Raad van State over het beginsel van de homogeniteit van de taalgebieden. Ook het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft

het territorialiteitsbeginsel en de indeling in taalgebieden in overeenstemming verklaard met de mensenrechten. Men zou kunnen zeggen dat we ons daarover niet druk moeten maken, want het is te gek om los te lopen. We zijn het echter aan onszelf verplicht om op internationale fora aan te tonen dat we fatsoenlijke lieden zijn die een staatsorde-ning tot stand hebben gebracht waarin rekening wordt gehouden met een grote verscheidenheid. Er is een broos evenwicht totstandgekomen. Het rapport en de ontwerp-resolutie kunnen dus noch de principes van de kaderconventie, noch deze van ons institutioneel bouwwerk doorstaan.

De goedkeuring van het rapport en het ontwerp van resolutie heeft een belangrijk politiek gevolg. Niet alleen worden de institutionele evenwichten op de helling gezet. Niet alleen wordt de positie van de Franstaligen in de Rand versterkt. Als dit ontwerp van resolutie wordt goedgekeurd, geraken we ook in een toestand waarin de Franstaligen in de faciliteitengemeenten én in geheel Vlaanderen belangrijke bijkomende rechten inzake onderwijs, media en cultuur kunnen opeisen. Men moet dan geen oog meer hebben voor het gehele constitutionele bouwwerk. In Veurne, Gent, Roeselare, Antwerpen, Mechelen, Turnhout en geheel Limburg kan men dan de tweetaligheid afdwingen. Misschien zijn sommigen vergeten dat de brave heer Domeni Columberg kwam, zag en overwon. Het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger komt in de praktijk op subtiele wijze tegemoet aan de veralgemeende tweetaligheid die de heer Columberg had voorgesteld.

CD&V zal alle inspanningen leveren om de verwerping van de rapportconclusies en de ontwerp-resoluties in de plenaire vergadering van de Raad van Europa te bewerkstelligen. Ik wend me echter ook tot de regering. Het is vanzelfsprekend dat de huidige meerderheid van het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering een beslissende verantwoordelijkheid hebben. U kent onze analyse van het huidig buitenlands beleid. Er is voor gekozen om het Vlaams buitenlands beleid op een laag pitje te zetten. Het is ondergeschikt aan het federaal buitenlands beleid. We zijn het daarmee absoluut oneens. Uw aanpak heeft grote gevolgen gehad voor de uitbouw van de belangrijke programma's die zijn opgezet ten behoeve van Oost-Europa. U hebt uw verantwoordelijkheid niet voldoende opgenomen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega, ik protesteer tegen uw verklaring. Ik heb altijd gezegd dat het buitenlands beleid aan de federatie toekomt. Dat betekent dat het federale en Vlaamse niveau op voet van gelijkheid over het buitenlandse beleid discussiëren en conclusies trekken, die complementair of identiek kunnen zijn. Beide niveaus kunnen elkaar evenwel niet volledig binden. Dat is de keuze die de Vlaamse regering maakt en op het terrein uitvoert.

Tijdens de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid werd op verzoek van de Vlaamse regering een globale inschatting gemaakt over het te voeren buitenlands beleid. Dat is in het verleden nooit gebeurd.

De heer Luc Van den Brande : Het verheugt me dat de minister verwijst naar de interministeriële conferentie. Ik kom er straks op terug. De Vlaamse meerderheid en regering dragen op dit vlak een bijzondere verantwoordelijkheid. Ook de federale regering met zowel de Vlaamse als Franstalige ministers, dragen hierin een grote verantwoordelijkheid.

Het zou goed zijn dat men op een onaanvaardbaar engagement terugkomt. Het Lambermontakkoord werd gekoppeld aan het plaatsen van een handtekening waarbij geen spijkerharde garanties werden bekomen. Het uitgangspunt tijdens de vorige regeerperiode is altijd het standpunt van juli 1997 geweest : er zijn geen minderheden, noch op het nationale vlak, noch op het vlak van de deelstaten.

Het standpunt dat de Vlaamse regering heeft ingenomen is een grote vergissing geweest. Men heeft minister Michel een handtekening laten zetten, met de simpele overweging dat de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid naar de juiste definitie moet zoeken waaronder de handtekening kon worden gezet. De feiten hebben dit standpunt volledig achterhaald.

Mijnheer de minister, ik heb een vreemd gevoel. Op 8 maart werd u uitgenodigd bij premier Verhofstadt en minister Michel. Er is toen uitdrukkelijk gezegd dat er geen commissarissen naar Wezembeek-Oppem konden worden gestuurd. U hebt de situatie verkeerd ingeschat en gedacht deze houding in Wezembeek-Oppem te kunnen aannemen en dan op de goodwill van de Franstaligen te kunnen rekenen. Ofwel is dit een bewijs van grenzeloze naïviteit, ofwel van een totaal verkeerd inschattingvermogen. U kunt moeilijk zeggen dat u in dit dossier de ambitie hebt waargemaakt die u zou moeten waarmaken.

Dit ontwerp van resolutie dat steunt op het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger, valt hier binnen als een olifant in een porseleinwinkel. Wie heeft deze olifant in beweging gebracht ? Een federatiegenoot van minister Michel. Wie heeft de deur wagenwijd opengezet om te komen tot het punt waar wij nu zijn aanbeland ? Dit verslag en deze ontwerp-resolutie zijn een olifant in een porseleinwinkel. De olifant werd in beweging gebracht door degenen die spelen met de reputatie van de Vlamingen. Daartegen moeten we opkomen. De olifant had het heel gemakkelijk om het broos institutioneel evenwicht onderuit te halen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van den Brande, de olifant waarover u spreekt, is niet mevrouw Nabholz-Haidegger.

De heer Luc Van den Brande : Neen, helemaal niet. Het rapport is de olifant.

Minister-president Patrick Dewael : Het rapport is uiteraard van haar hand. De olifant heette tijdens de vorige legislatuur echter Columberg. U probeert een beeld te schetsen waarmee u de zaken vrij onjuist poneert, maar u moet volledig zijn. Tijdens de vorige regeerperiode was er een zogenaamd geïntegreerd buitenlands beleid, was er geen toegeeflijkheid en waren er geen Lambermontakkoorden. U bent er echter evenmin in geslaagd om de Zwitser toen te beletten neer te schrijven wat hij neergeschreven heeft.

De heer Luc Van den Brande : Er is een groot verschil.

Minister-president Patrick Dewael : We kunnen ons afvragen hoe het mogelijk is dat een instelling zoals de Raad van Europa op die basis functioneert. Misschien moeten we daar de gepaste conclusies uit trekken, want het is niet goed voor het beeld dat men in het buitenland van Vlaanderen heeft. Al wat u vertelt over de samenloop van omstandigheden die tot het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger zouden hebben geleid, is praat voor de vaak. Tijdens de vorige legislatuur hebt u een gelijkaardig rapport evenmin kunnen verhinderen.

Ik wil nog iets kwijt over de handtekening van federaal minister Michel onder de kaderconventie. U vraagt waar de waarborgen zijn die kunnen beletten dat de conventie effectief van kracht wordt. Die waarborg zijn wij allemaal. Dat is natuurlijk de grote verdienste van het Sint-Michielsakkoord.

De heer Luc Van den Brande : Dat hoor ik u graag zeggen.

Minister-president Patrick Dewael : Ik ben objectief in dergelijke zaken.

De grote verdienste ervan is het buitenlands beleid van de federatie waarover minister Van Grembergen het heeft. De kaderconventie zal pas effect ressorteren als ze door ons wordt geratificeerd. Als er geen definitie kan worden gevonden voor een minderheid zal dit parlement de tekst nooit, maar dan ook nooit ratificeren. Wij zijn de waarborg. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, ik neem er graag akte van dat het niet aan u zal liggen. De faciliteiten werden ooit in de Grondwet gebetonneerd. Mijn fractie heeft daar nooit medewerking aan verleend, die van u wel. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister-president, we moeten rustig blijven bij het opmaken van de analyse. Als het aan uw fractie had gelegen, bevonden we ons nog steeds in de periode van het unitaire België van de heer Vanaudenhove. De christen-democraten hebben vier keer de leiding genomen bij het zetten van fundamentele stappen in de staatshervorming. We deden dat samen met andere democratische fracties. Ons doel was een fundamentele herschikking van het staatsbestel.

Er is een heel groot verschil tussen deze en de vorige legislatuur. Tijdens de vorige regeerperiode werd het rapport-Columberg door de plenaire vergadering volledig onderuit gehaald en weggestemd. De vorige federale regering heeft nooit haar handtekening gezet waardoor de ratificatieprocedure werd ingezet. U hebt op een lijdzame manier en op een wijze die helemaal past in de benadering van de huidige Vlaamse regering, alles laten betijen. U hebt daar een aantal vergissingen begaan, maar niets is onherstelbaar.

Minister-president Patrick Dewael : Als u a zegt, moet u b zeggen. Ik daag u uit aan te tonen waar het oorzakelijke verband ligt tussen de procedure inzake de ratificatie van de kaderconventie over de minderheden en de opdracht die mevrouw Nabholz-Heidegger heeft gekregen en het verslag dat vandaag voorligt.

De heer Luc Van den Brande : U stelt een interessante vraag en ik zal u daar heel snel en duidelijk een antwoord op geven.

Ik kom straks tot de strategie die we nu gemeenschappelijk moeten ontwikkelen.

Minister Paul Van Grembergen : We moeten een gemeenschappelijke strategie hebben, maar wat u oppert zijn alleen verdachtmakingen. Dat is de gemeenschappelijke strategie van de vroegere minister-president. Dit is beneden alles.

De heer Luc Van den Brande : Ik begrijp dat u het wat moeilijk hebt. Met Spirit legt u elke dag grote verklaringen af. We hebben dat gisteren nog meegemaakt in de commissie. U hebt geen enkele ambitie voor de verdere staatsvorming van Vlaanderen.

Ik zal het verband geven. In dit parlement hebben we herhaaldelijk onze grote bezorgdheid geuit over de draagwijdte van de bijeenkomst van 19 januari. U was er zelf niet. U was wel uitgenodigd. Ik heb hier herhaaldelijk gevraagd wat de draagwijdte en de inhoud was van deze bijeenkomst. Het ging namelijk over de vier experts van de commissie van Venetië. Welnu, de conclusie en de ontwerp-resolutie van de Raad van Europa steunen precies op de opinie van die commissie van Venetië. De verslaggever heeft dat maandag nog bevestigd. Ik heb nu het gevoel dat de heer de Donnée toch de waarheid heeft gesproken tijdens de zitting van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Nu blijkt dat er op die vergadering van 19 januari uitdrukkelijk een opdracht werd gegeven. Dat gebeurde niet met uw goedkeuring, mijnheer Van Grembergen. Daarin treed ik u bij. Maar er is een parallel circuit geweest tussen de federale minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel, en de commissie van Venetië en de rapporteur. Daaruit is de opdracht ontstaan een opinie te maken, niet over de vraag wat een nationale minderheid op nationaal vlak is, maar wel over de vraag wat een nationale minderheid op deelstatelijk vlak is. Dat is zonder voorgaande. We hebben er toen voor gewaarschuwd in dit parlement dat zo een ongelooflijk gevaarlijke weg werd opgegaan. U hebt hen de pap in de mond gegeven. Dat is het verband. We kunnen alleen vaststellen dat het de federale minister van Buitenlandse Zaken, de man die zijn handtekening heeft geplaatst, moet zijn geweest die deze actie heeft gedaan. Daar is nadrukkelijk gesuggereerd na te gaan of het zou kunnen dat er nationale minderheden waren op het vlak van de deelstaten. U hebt dat allen steeds ontkend. Het rapport van mevrouw

Van den Brande

Nabholz-Haidegger en de ontwerp-resolutie hebben dat echter als uitgangspunt.

In dat licht doe ik een oproep, met grote overtuiging. We willen meewerken aan alle inspanningen die kunnen worden gedaan om de collega's van de Raad van Europa het nodige inzicht bij te brengen. Zij handelen en redeneren immers te goeder trouw en vanuit algemene principes. Maar ze moeten beter dan nu het geval is weten hoe ons staatsbestel in elkaar zit. Ik wil duidelijk zijn : CD&V zal in het Vlaams Parlement nooit overgaan tot de ratificatie van de kaderconventie wanneer zal worden afgeweken van het standpunt van juli 1997, dat inhoudt dat er buiten de Duitstaligen geen nationale minderheden zijn, noch op het gebied van het koninkrijk, noch in een deelgebied.

In de Brusselse regering heeft minister Chabert nooit zijn goedkeuring gegeven voor de ratificatie. Hij zal dus heel consequent handelen : net zoals wij dat niet doen in het Vlaams Parlement, zal minister Chabert in de Brusselse regering nooit de ratificatie goedkeuren onder de omstandigheden die ik net heb geschetst. Vanzelfsprekend zal dat evenmin gebeuren door onze collega's in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Het is dus heel klaar en duidelijk : deze ontwerp-resolutie kan voor CD&V niet door de beugel. Iedereen moet nu zijn verantwoordelijkheid opnemen om onze reputatie niet te grabbel te gooien in Europa, en om het tij te keren. Anders is het niet mogelijk om te ratificeren. (*Applaus bij CD&V en VU&ID*)

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Van den Brande, u weet dat ik u steeds heb gerespecteerd en dat ik u inzake uw buitenlands beleid steeds de verdiensten heb gegeven die u toekwamen. Ik betreur dan ook ten zeerste dat u, na een reeks verdachtmakingen waarvan u weet dat ze niet terecht zijn, een oproep doet tot samenhang en samen optreden.

Over de fameuze vergadering van 19 januari 2002 heb ik altijd gezegd, en ik blijf daarbij, dat het een informele vergadering was, waarbij inderdaad aan wetenschapslui van de commissie van Venetië werd gevraagd naar hun standpunten. Ik heb dat nooit ontkend en ik heb dat steeds op die manier meege-deeld. De wetenschappers hebben toen reeds een aantal verklaringen afgelegd, waaruit bleek dat er

ook binnen de regio's minderheden kunnen worden erkend. Ik heb toen op die vergadering laten noteren dat dit verklaringen waren van deze wetenschapslui, en dat dat niet betekende dat de vergadering het daarmee eens zou zijn. De voorzitter van die vergadering, Lord Russell zelf, heeft mij daarin bevestigd. Bovendien heb ik op de interministeriële conferentie die daarop volgde, deze verklaringen laten bevestigen. Ze zijn ook bevestigd door minister Michel.

Zodra ik kan beschikken over het verslag van deze verklaringen en van deze vergadering, zal ik dit, zoals beloofd, overmaken aan de commissie. Ik aanvaard dus op geen enkele wijze verdachtmakingen in dat verband. Het helpt ons trouwens niets vooruit.

Voor de rest zal ik op laag-bij-de-grondse verklaringen niets meer zeggen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger in opdracht van de Raad van Europa ergert de VLD-fractie. Persoonlijk voel ik mij erdoor geschandaliseerd omdat het geschreven is vanuit het standpunt dat wij in Vlaanderen onze Franstalige medeburgers discrimineren.

Wij vragen ons af of die Raad van Europa niets anders te doen heeft dan zich bezig te houden met de communautaire steekspelen van enkele fransdolle politici. Als deze Raad van Europa het geweten wil zijn voor de discriminatie van minderheden, waarom houdt deze instelling zich dan bezig met ons land ? Als wij onze grenzen een beetje openzetten, krijgen we een onhoudbare stroom van asielzoekers of allerlei minderheden die meestal Vlaanderen uitkiezen als vestigingsplaats. Waarom denkt u dat ze Vlaanderen verkiezen ? Vanzelfsprekend gebeurt dat omwille van onze materiële welvaart en sociale voorzieningen, maar ook omdat we bekend staan voor onze gastvrijheid en tolerantie.

De Raad van Europa zou zich veel beter bezighouden met die landen waar minderheden het grondgebied verlaten omdat ze er geminoriseerd en gediscrimineerd worden. Daar is nog genoeg werk aan de winkel.

Denys

Ik vraag me bovendien af op welke internationale juridische basis de Raad van Europa zich het recht toe-eigent om voor ons land het begrip minderheden te omschrijven. Dit is een stuitende inmenging in onze interne aangelegenheden.

Het kaderverdrag voor de Bescherming van Nationale Minderheden stelt duidelijk dat het verdrag door middel van een nationale wetgeving en een regeringsbeleid moet worden uitgevoerd.

De heer Van Oost, volksvertegenwoordiger van Agalev, is lid van de betrokken commissie van de Raad van Europa. Hij heeft zich beklaagd over de te passieve houding van de Vlaamse overheid. Hij heeft verklaard dat de Franstaligen beter lobbyen en meer diplomatie gebruiken dan de Vlamingen. Ik krijg het op mijn heupen van deze Vlaamse zelfkastijding. Wij, Vlamingen, zouden er zelfs niet durven aan denken om in het kader van een discussie over faciliteiten in de Rand naar een internationaal orgaan te stappen. Ik vind dit geen gebrek aan diplomatiek inzicht. Het gaat hier gewoon om respect voor de specifieke opdracht van iedere internationale instelling. Als het politiek debat in de internationale instellingen tot een inmenging in plaatselijke betwistingen wordt herleid, zullen de internationale instellingen alle respect verliezen.

Ik heb deze klaagzang over het gebrek aan Vlaamse weerbaarheid ook ten tijde van het eerste rapport van de Raad van Europa gehoord. Net als nu, betrof het toen onterechte kritiek. Net als nu, had de heer Van den Brande een mooi dossier met tegenargumenten opgesteld. Al deze inspanningen zijn tevergeefs gebleken. Een eenvoudig verzoekschrift van enkele Franstalige politici volstaat om een nieuw onderzoek op te starten en om een nieuwe rapporteur aan te stellen. Wij, Vlamingen, moeten hier niet aan zelfkastijding doen. We hebben onszelf niets te verwijten. Het probleem ligt niet in Vlaanderen. Het probleem ligt bij de werking van de Raad van Europa.

Mijnheer Van den Brande, indien ik lid zou zijn van de Raad van Europa en indien ik niet zou kunnen verhinderen dat mijn gemeenschap voor de tweede maal onrechtmatig wordt geschoffeerd in een uiterst gevoelige zaak, dan zou ik als teken van protest ontslag nemen. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Denys, betekent dit ook dat elk lid van de oppositie in het Vlaams Parlement ontslag moet nemen als hij geen gelijk krijgt ? Dit is complete nonsens.

De heer André Denys : De vraag is hoe de Raad van Europa werkt. Tijdens de vorige legislatuur heeft de Raad van Europa een eerste verzoekschrift behandeld. Vorig jaar heeft de Raad van Europa naar aanleiding van een tweede verzoekschrift een nieuwe rapporteur aangesteld en een nieuw onderzoek geopend.

Het Vlaams Parlement behandelt ook verzoekschriften. Elke instelling kan zelf beslissen hoe ze verzoekschriften wenst te behandelen. Indien de Raad van Europa op deze manier wil werken, stel ik me vragen bij de zin van ons lidmaatschap van deze instelling.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, indien elke volksvertegenwoordiger ontslag zou moeten nemen als hij geen gelijk krijgt, zou u al jaren geen lid van het Vlaams Parlement meer zijn. Dit zou een zeer droevige zaak zijn.

Aangezien de vragen van de heer Denys over de werking van de Raad van Europa redelijk en zinvol zijn, zal ik die werking even toelichten. De Raad van Europa bestaat uit vertegenwoordigers van de 43 lidstaten. De Belgische vertegenwoordiging bestaat uit zeven effectieve leden en zeven plaatsvervangers. Net als in het Vlaams Parlement, zijn deze vertegenwoordigers verdeeld over een aantal commissies.

In de commissie voor Juridische Zaken zitten twee effectieve leden van de Belgische vertegenwoordiging, met name de heren Clerfayt en Van Oost. Ik ben zelf lid van de commissie voor Monitoring, die de door de lidstaten onderschreven conventies opvolgt, en van de commissie voor Migraties en Vluchtelingen.

Dat betekent dat het in de huidige stand van zaken om commissiewerk gaat. De plenaire vergadering zal in de week van 22 april in Straatsburg een definitieve uitspraak doen over het voorliggend rapport. In de commissie zijn alleen de leden stemrechtig.

De heer André Denys : Mijnheer Van den Brande, voor mij komt het erop neer dat degenen die beweren dat de vorige en de huidige regering hun werk niet goed hebben geargumenteed, ongelijk hebben. De Raad van Europa houdt zich ten onrechte bezig met communautaire steekspelen in plaats van met de echte minderheden in sommige landen die lid zijn van de Raad van Europa.

Evenzeer als ik de Vlaamse zelfkastijding hekel, zet ik me ook af tegen een vorm van Vlaamse

Denys

krampachtigheid die ik bij sommigen weer zie opduiken. De VLD-fractie is het volledig oneens met de houding van bijvoorbeeld de N-VA, die naar aanleiding van het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger besluit dat het kaderverdrag over de minderheden niet moet worden geratificeerd. Dat getuigt van een Vlaamse krampachtigheid die leidt tot een heel negatieve beeldvorming over Vlaanderen. Botweg een debat weigeren over het kaderverdrag over de bescherming van de nationale minderheden is zo defensief en krampachtig dat de buitenwereld wel de indruk moet krijgen dat we iets te verbergen hebben. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Voor de VLD-fractie is het duidelijk. We zijn zelfbewuste Vlamingen die niets te verbergen hebben. We willen het kaderverdrag ratificeren. Er is evenwel een grote voorwaarde. Het voorbehoud dat bij de ondertekening werd gemaakt, moet correct worden ingevuld. Bij de ondertekening van het kaderverdrag op 31 juli 2001 heeft de minister van Buitenlandse Zaken, als vertegenwoordiger van ons land, op de juiste manier voorbehoud gemaakt. Dat voorbehoud werd trouwens ook meegedeeld door minister-president Dewael in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden op 10 juli 2001.

Het voorbehoud hield in dat de notie nationale minderheden moest worden vastgelegd door het interministerieel comité van Buitenlandse Aangelegenheden, en dat het parlement er door middel van een ontwerp van samenwerkingsakkoord het laatste woord over moest krijgen. Dat is en blijft voor de VLD-fractie de kern van de zaak. Ze zal dan ook nooit het verdrag ratificeren met de beschrijving van de minderheden door mevrouw Nabholz-Haidegger.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer Denys, dit is nu juist het heikele punt. Wie zijn wij om tegen een minderderhedenverdrag te zijn ? Onze voorgangers zijn in Europa opgekomen voor verdrukte minderheden. Ik zal het straks hebben over de verdrukte minderheden van de Rand. Ziet u ze zitten in hun villa's ?

Om aan te geven waarover het over gaat, citeer ik uit het rapport. Dat moet tot mijn spijt in het Engels, want ook in deze moeten we ons blijkbaar in een andere taal verdedigen : 'The Assembly draws attention to the danger that, should the Kingdom

of Belgium make a declaration upon ratification of the Framework Convention which might seek to exclude from the Convention's scope of protection a group of persons that, although not belonging to a minority at the State level, was threatened with losing its identity by operation of democratic institutions at the local or regional level, such a declaration would probably have to be understood as a reservation incompatible with the object and purpose of the Framework Convention itself.'

Onze Zwitserse collega-parlements lid stelt dus dat het hechten van voorwaarden aan de goedkeuring geen grondslag heeft. Zij wordt daarin bijgetreden door een Nederlandstalige juriste, die het volgende stelt. Sta me toe ook te citeren uit een werkstuk van de KU Leuven uit 1999 : 'Op hen – en vooral op de Vlaamse regering – zal de verantwoordelijkheid rusten om een politieke keuze te maken om het verdrag en zijn implicaties ofwel volledig ofwel helemaal niet te aanvaarden. In deze bijdrage werd alvast één reden aangebracht om dit dossier met de nodige omzichtigheid te benaderen. Wanneer de Belgische regering immers een voorbehoud of een interpretatieve verklaring bij het kaderverdrag zou formuleren, dreigt dit voorbehoud of deze interpretatieve verklaring strijdig te zijn met het internationaal recht'. Precies daarover gaat onze kritiek. Wij waarschuwen ervoor – en we betreuren – dat we in deze context een minderhedenverdrag niet kunnen goedkeuren. Als we deze trein toch op het spoor zetten, weten we niet waarheen dit spoor ons zal leiden. Daar draait alles om.

De heer André Denys : Mijnheer Van Dijck, de minister-president heeft zonet gezegd dat het parlement uiteindelijk zelf over de invulling van de notie 'minderheden' beslist.

Voor de VLD-fractie is het duidelijk. Wij zullen nooit iets ratificeren zoals het in het rapport-Nabholz omschreven is. Dit betekent niet dat we niet willen praten over de ratificatie, iets waar jullie op aandringen. Dat is ons inziens een verkeerde tactiek, een verkeerde strategie, ja zelfs een voorbeeld van Vlaamse krampachtigheid waardoor we in het buitenland een slecht imago krijgen.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : We moeten voorkomen hier een schijn debat te voeren. We mogen onszelf niet tegen elkaar uitspelen over zaken waarover we het eigenlijk fundamenteel eens zijn. Daartoe moeten we het eerst eens zijn over een belangrijk uitgangspunt dat ik via de vol-

Dewael

gende vraag zal formuleren. Als dit parlement niet overgaat tot de ratificatie van het Minderhedenverdrag, is er dan een probleem? Het antwoord op die vraag is 'neen'. Het gaat immers om een aanbeveling en er is slechts sprake van een echt instrument als het geratificeerd wordt. Welnu, het wordt niet geratificeerd zolang niet aan de voorafgaande voorwaarde, die we onszelf hebben opgelegd, is voldaan. In die zin is er geen enkel verschil tussen de vorige Vlaamse regering en de huidige.

Er wordt dus niet geratificeerd zolang we het binnen de ICBB niet eens raken over het begrip 'minderheid'. Als men aan de andere zijde van de taalgrens het spel blijft spelen zoals het nu gespeeld wordt, ziet het er trouwens niet naar uit dat er snel een definitie zal worden geformuleerd. Persoonlijk vind ik dat wel jammer. Ik denk immers dat het niet goed is voor het imago van Vlaanderen en van België dat wij door een instelling zoals de Raad van Europa gekapitteld worden als een regio waarin minderheden gediscrimineerd zouden worden. Ik vind dat vervelend en heb het daar bijzonder moeilijk mee. Ik vind dan ook dat we alles in het werk moeten stellen om dat beeld te wijzigen. De finaliteit is evenwel de ratificatie van deze kaderconventie. Laten we daarom ophouden met het voeren van een debat waarbij er enerzijds goede of super-Vlamingen zouden zijn en anderzijds iets minder goede Vlamingen. Of realistische Vlamingen versus naïeve Vlamingen.

Indien er geen consensus gevonden wordt over de definitie van minderheden, is er voor deze Vlaamse regering in elk geval geen sprake van welke ratificatie ook aan dit parlement voor te leggen. U bent het die in eerste en laatste aanleg beslist.

Indien we daarvan kunnen uitgaan, kan mijns inziens een zinvol debat worden gevoerd over de te zetten stappen, over het overtuigen van de Raad van Europa van onze standpunten, over de amendementen die we zouden moeten indienen, over het werk dat in dat verband nog moet worden geleverd, enzovoort. Dat is een zinnige discussie. Ik betreur dat men systematisch de indruk probeert te wekken dat 'met ons alles anders zou zijn geweest'. In de vorige legislatuur hebben we hetzelfde mee-gemaakt. Het uitgangspunt van de toenmalige Vlaamse regering was hetzelfde als dat van de huidige regering.

Mevrouw Nabholz-Heidegger vindt een nieuw begrip uit, dat ze heeft gehaald uit de expertencommissie van Venetië. Het gaat om het begrip regionale minderheid. De kaderconventie erkent alleen nationale minderheden. Dat heeft belangrijke gevolgen. Regionale minderheden vallen niet onder de kaderconventie. Dat wil zeggen dat alle aanspraken van Franstaligen in Vlaanderen op grond van de kaderconventie zonder voorwerp zijn. Als men dus aanspraken wil laten gelden op basis van de kaderconventie, die nog niet is geratificeerd, dan zijn die zonder voorwerp.

Het zal de confederalisten onder u plezier doen, dat mevrouw Nabholz-Haidegger ervan uitgaat dat België geen federatie, maar een confederatie is. Dat leid ik af uit haar verslag. Ze gaat ervan uit dat het federalisme zodanig is geavanceerd, dat de minderheden op het niveau van de deelstaten moeten worden beschermd.

We zijn hier een politiek spel aan het spelen om de buitenwereld de indruk te geven van een verdeeld parlement met goede en minder goede Vlamingen, in plaats van te komen tot een eensluidende strategie om datgene waarover we het eens zijn, met luide stem te laten weerklinken waar het moet worden gehoord. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Zelfs al komen we tot een consensus over een definitie van een minderheid en voegen we dat toe aan de ratificatie van het verdrag, wat dan nog. Mevrouw Nabholz-Haidegger verwijst in haar rapport naar het artikel 19C van het Weens Verdrag, en zegt dat ieder Belgisch voorbehoud over de omschrijving van minderheden ongeldig is, en dat een voorbehoud bij welk verdrag ook, er niet mag toe leiden dat de wettelijke inhoud ervan tenietgaat.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u moet eens nagaan hoeveel landen op de lijst de kaderconventie hebben geparafereerd, maar tegelijk een voorbehoud hebben gemaakt bij de definitie van wat een minderheid zou moeten zijn. Als men er gemakkelijk zou uitkomen wat zo'n definitie moet zijn, denkt u dan dat het zoveel jaren zou duren om vooruitgang te boeken? We hebben eenzelfde voorbehoud gemaakt als andere lidstaten, weliswaar om andere motieven. Het gaat in deze zaak om lidstaten, om nationale minderheden. Mevrouw Nabholz-Haidegger zegt wat

Dewael

wij ook zeggen : dat er in België op het niveau van de lidstaten geen minderheden zijn, abstractie gemaakt van de Duitstaligen.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, wat de conclusie betreft, zitten we op dezelfde lijn. We zeggen niet dat we het verdrag nooit zullen ondertekenen. Als we dat wel zouden doen, moeten we ons schamen op het internationale forum.

Mijnheer Dewael, ik weet dat u graag een polemiek voert. Ik heb geen verschil gemaakt tussen goede en minder goede Vlamingen. Er is wel een verschil tussen een ambitieuze Vlaamse houding en een andere, maar dat moet ieder voor zich afwegen. Ik heb enkel gezegd dat er een groot verschil is tussen de vorige regering en de huidige. Dat kunt u niet ontkennen. Het grote verschil is dat we nu met de handtekening van minister Michel zitten. Had u in de ICBB gezegd dat de Vlaamse regering alleen aan ratificatie kon denken als uitdrukkelijk zou worden bepaald dat er geen minderheden op nationaal of deelstatelijk vlak zijn, dan had ik u nu verdedigd. U hebt echter een vrijgeleide gegeven. Ik wil nog aannemen dat dat te goeder trouw is gebeurd. U hebt minister Michel gezegd dat hij zijn handtekening kon zetten en dat er in de ICBB zou worden geprobeerd om tot een definitie te komen. Dat is een groot verschil.

Mijnheer Dewael, vandaag hebben we het over een voorstel van resolutie. Onder punt negen staat dat er geen minderheden zijn op het nationale vlak, behalve de Duitstaligen, maar dat er minderheden zijn op het regionale niveau, in de context en volgens de bepalingen van het raamakkoord over de minderheden en op de wijze zoals nationale minderheden worden bekeken in de conventie. Dat is belangrijk.

De voorzitter : Mijnheer Van den Brande, u hebt uw standpunt daarnet al kunnen verduidelijken. Laat ons het debat juist voeren. De minister-president heeft daarop al gerepliceerd. U verschilt daarover van mening.

De heer Luc Van den Brande : Ik probeer alleen maar het parlement degelijk te informeren. Ik spreek de waarheid en niets dan de waarheid.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de stelling van de Vlaamse regering is dat er in Vlaanderen geen minderheden zijn. Het lijkt vreemd dat men dat altijd in twijfel probeert te trekken.

Minister Michel heeft inderdaad het minderhedenverdrag ondertekend. Mevrouw Nabholz-Haidegger stelt in haar document echter vragen bij de waarde van die handtekening. Ze zegt in haar verslag dat de handtekening maar betekenis heeft volgens haar uitleg en niet volgens die van minister Michel. Eigenlijk aanvaardt ze de handtekening niet.

Ik ben er voorstander van dat Vlaanderen het minderhedenverdrag zou kunnen ratificeren. Deze gemeenschap heeft altijd op internationaal vlak minderheden verdedigd. Wie de politieke geschiedenis van na de oorlog kent, weet hoeveel pleidooien daarover vanuit onze gemeenschap zijn gehouden. Maar als wij de volgende weken de meer dan 500 commissarissen willen vragen om ons standpunt te verdedigen, en als wij hen op voorhand zeggen : 'Wat gij ook doet en wat gij ook beslist, wij gaan dat minderhedenverdrag toch niet goedkeuren', dan zullen we met onze inzichten op geen enkele manier gehoor vinden bij die internationale gemeenschap. Het is duidelijk dat we een onderscheid moeten maken tussen het rapport-Nabholz-Haidegger dat in die commissie in Parijs is goedgekeurd en onze strategie op langere termijn. Op korte termijn kan dit rapport voor ons niet aanvaardbaar en ratificeerbaar zijn. Ik vind het noodzakelijk dat Vlaanderen op lange termijn een strategie heeft om het minderhedenverdrag wel goed te keuren. Daarbij is wel voorzichtigheid geboden. We moeten eveneens de zekerheid hebben dat we daardoor niet op een bepaald ogenblik in een bepaalde situatie terecht komen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : In verband met de toekomststrategie stel ik vast dat, los van wat politiek gehacketak, CD&V het eens is met de strategie die werd voorgesteld. Volgens de minister-president staat in het rapport dat er, behalve de Duitstaligen, geen nationale minderheden zijn in ons land. Dat heeft gevolgen voor de toepassing van het kaderverdrag. Ik voeg daaraan toe dat er in Vlaanderen geen regionale minderheden zijn.

Laat ons eens eerlijk zijn. Voor alles wat te maken heeft met discriminatie en alles wat te maken heeft met taalgevoeligheden is in dit land iets geregeld via bijzondere wetgeving waarvoor een tweederde

Denys

meerderheid nodig is. Alles is verankerd. Dat is in deze kwestie een troef. We kunnen immers zeggen dat er alleen verandering in de situatie kan komen als beide gemeenschappen het eens zijn. Dat betekent de facto dat die verandering op nationaal niveau dient te gebeuren.

Er wordt gezegd dat er geen nationale minderheden zijn. Er kan dus alleen iets worden gewijzigd als er een meerderheid is in beide gemeenschappen. Dat betekent voor mij dat er de facto geen regionale minderheid in Vlaanderen is.

Het broze communautaire evenwicht in dit land is gebaseerd op het territorialiteitsprincipe. Brussel is tweetalig gebied, maar de Rand is Vlaams grondgebied. Laat daar vooral geen misverstand over bestaan. We respecteren iedereen die hier woont. Iedereen mag de taal spreken die hij wenst te spreken, maar in de omgang met de overheid gelden de taalwetten en die moeten worden gerespecteerd. De VLD is voor een open en een tolerant Vlaanderen, maar we zullen nooit dulden en aanvaarden dat de jarenlange Vlaamse strijd voor het behoud van het Vlaams karakter van de Rand wordt aangetast of uitgehold. (*Applaus bij de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, how silly can you get ? De commissie voor de Mensenrechten van de Raad van Europa meent inderdaad dat er in Vlaanderen een Franstalige minderheid is. Die commissie gebruikt zelf slechts twee officiële talen maar is van oordeel dat de Franstalige minderheid in Vlaanderen niet voldoende taalfaciliteiten krijgt.

Ik vraag me af waar de vluchtelingen uit de Rand zijn die via het kanaal van Willebroek het veilige Charleroi opzoeken om te ontkomen aan de ondraaglijke taalsituatie waaronder ze gebukt gaan, om te ontkomen aan onleefbare Nederlandstalige overschrijvingsformulieren en om te ontkomen aan onleesbare Nederlandstalige straatnaamborden in de gettobuurtjes van Wezembeek-Oppem, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek. Hoe houdt de enige vertegenwoordiger van de Franstalige minderheid het vol in dit Vlaams Parlement onder druk van de voortdurende intimidatie die hij moet ondervinden ? Hij houdt het blijkbaar niet vol want hij is er niet vandaag. Het hoeft niet te ver-

wonderen dat we hem hier zo weinig horen klagen over de toestand in de Vlaamse Rand rond Brussel.

De besluiten van het rapport-Nabholz-Haidegger en van het ondertussen door de commissie goedgekeurde ontwerp van resolutie zijn misschien belachelijk. De gevolgen zijn het echter veel minder. We zijn het er roerend over eens dat er in Vlaanderen geen minderheden zijn. Er zijn wel Franstalige inwijkelingen in Vlaanderen. Er zijn wel Franstalige politici met territoriale wensdromen ten nadele van Vlaanderen.

De Lambermontakkoorden en de ondertekening van het kaderverdrag hebben het Franstalig offensief in de Rand en langs de taalgrens nieuw leven ingeblazen. Denken we maar aan le Conseil Consultatif des Francophones de la Périphérie dat na de vernietiging ervan door de Raad van State opnieuw zal worden opgestart. Denken we maar aan de pogingen om een referendum in de Rand te organiseren. Denken we maar aan de talloze Franstalige initiatieven in de Vlaamse Rand en elders, zoals het feest van de Franse Gemeenschap, gesteund door diezelfde Franse Gemeenschap. Denken we maar aan de uitgelokte incidenten inzake de verkoop van OCMW-woningen in Voeren, de manifeste weigering van de Franse Gemeenschap om een protocol af te sluiten over de onderwijsinspectie in de faciliteitenscholen in de Rand, de milieutaks in Wezembeek-Oppem, de verspreiding van Carrefour, de druk op de Nederlandstalige school in Komen, enzovoort. Denken we vooral aan de combinatie van de ondertekening van het minderhedenverdrag door de Belgische regering en het tot stand komen van een rapport om via de Raad van Europa bijkomende faciliteiten voor de Franstaligen af te dwingen.

Het rapport-Nabholz-Haidegger komt er niet toevallig. Daarvan ben ik overtuigd. Het maakt deel uit van een uitgekiende strategie. Voor iedereen die het heeft gelezen, is het wel duidelijk dat de missie van mevrouw Nabholz-Heidegger er niet op was gericht om de situatie van de vermeende minderheden in dit land of deze regio te bestuderen. Reeds in de toelichting wordt duidelijk te kennen gegeven dat ze er bij haar eerste bezoek op uit was om, naar aanleiding van het Lambermontakkoord, de Belgische regering ertoe aan te zetten om de kaderconventie te ondertekenen. Toen dat was gebeurd, drong ze er bij haar tweede bezoek op aan de conventie te ratificeren. Dat was het doel van haar twee bezoeken aan dit land. Dat staat duidelijk te lezen in punt 3 en 4 van de toelichting in haar rapport.

Van Nieuwenhuysen

De gesprekken die ze heeft gehad met vertegenwoordigers van de Voerenaars, met vertegenwoordigers uit de Rand, met de leden van de Vlaamse regering, met de voorzitter van het Vlaams Parlement, al de uitleg die werd verstrekt, al de nota's die werden overhandigd, waren een maat voor niets. Er is gewoon geen onderzoek gebeurd. Het uitgangspunt stond bij de aanvang vast. De missie van mevrouw Nabholz-Haidegger bestond er enkel in om de verschillende overheden ervan te overtuigen het minderhedenverdrag te ondertekenen en te ratificeren. Op die manier zouden de Franstaligen hun voorrechten nog kunnen uitbreiden, zowel inhoudelijk als geografisch.

Om dit te onderbouwen, werd reeds begin oktober 2001 de commissie van Venetië ingeschakeld. De drie rapporteurs van die commissie volgden daarbij blijkbaar de adviezen op van hun vierde collega, de Luikenaar Scholsem. Hij is allicht ook een afstameling van iemand die destijds geen minderheidsrechten heeft gekregen. Naar ik verneem, is hij vandaag een vurig verdediger van de Franstaligen in Vlaanderen. Hij heeft allicht van zijn grondige terreinkennis gebruik gemaakt om zijn collega's op zijn lijn te krijgen.

Mijnheer de minister, ik meen me te herinneren dat volgens u hun standpunten op de bijeenkomst in de Senaat nochtans nog niet helemaal overeenstemden. Pas toen in januari die vergadering plaatsvond, vernamen we dat het dossier een gevaarlijke wending nam. Plotseling werd er van een onderzoek naar regionale minderheden gesproken.

Mijnheer de minister, volgens u was deze vergadering een soort academische zitting zonder betekenis voor de beraadslaging. Nu blijkt dat ze bedoeld was om de rapporteurs van de commissie van Venetië een laatste gelegenheid te geven hun bevindingen nog eens te toetsen aan de standpunten van de betrokkenen: 'The meeting allowed high-ranking Belgian officials to get acquainted with the preliminary conclusions of the rapporteurs of the Venice Commission.'

Het stond in januari voor de commissie van Venetië dus al vast dat er in Vlaanderen een Franstalige minderheid bestaat. Ofwel heeft de Vlaamse regering ons de hele tijd een rad voor ogen gedraaid, ofwel werd ze zelf misleid. Ik geef de regering het voordeel van de twijfel, maar geloof niet meer in de goede trouw van mevrouw Nabholz-Heidegger. Mijnheer de minister, in januari heb ik u al gewezen op het FDF-pamflet waarin ze wordt voorge-

steld als een medestander. In de Raad van Europa behoort ze trouwens tot dezelfde fractie als de heer Clerfayt, die de klacht indiende.

Mijnheer de minister, het pamflet somt een aantal veranderingen ten voordele van de Franstaligen in de Rand op die het gevolg zouden zijn van de toepassing van het minderhedenverdrag. Volgens u ging het om propaganda. Vandaag vind ik er heel wat van terug in het rapport-Nabholz-Haidegger, onder meer de verplichting om het Franstalig cultureel leven in Vlaanderen te subsidiëren en het recht van Franstalige faciliteitenscholen om ook kinderen van buiten de faciliteitengemeenten te aanvaarden. Deze voorbeelden bewijzen hoever het allemaal kan komen.

Ongetwijfeld had dit alles kunnen worden vermeden. Het ligt voor de hand dat een onafhankelijk Vlaanderen nooit met zo'n dossier zou worden geconfronteerd. De Franstaligen hebben alleen in Belgische context belang bij deze affaire. Dat is natuurlijk een theoretische beschouwing, maar ook in de huidige context hadden we deze zaak kunnen vermijden. De ondertekening van het kaderverdrag in ruil voor de steun van de PSC aan het Lambertmontakkoord heeft het mechanisme op gang gebracht.

Bovendien heeft de Vlaamse regering niet assertief en pro-actief genoeg opgetreden, ondanks het rapport-Columberg, dat een teken aan de wand was. In plaats van Vlaanderen een positief imago te bezorgen, bleef deze regering het eigen nest bevuilden. Omwille van de Vlaamse politieke verhoudingen heeft ze dit land voorgesteld als bevolkt met bekrompen, sectaire inwoners. De communicatie met de internationale gemeenschap is al jaren ondermaats. Het is niet door 'Focus on Flanders' dat het buitenland een beter inzicht zal krijgen op wat er reilt en zeilt in Vlaanderen. Ik heb evenmin de indruk dat de Vlaamse regering een diplomatiek offensief heeft gevoerd om de Vlaamse standpunten toe te lichten. Ondanks alles kunnen we op de Belgische diplomatie niet rekenen. De Vlaamse diplomatie verkeert nog al te veel in een embryonair stadium. De zending van de heer Vic Ancaux, 'en catastrophe', was eigenlijk een wanhoopspoging om recht te trekken wat al krom was. Vandaag heb ik trouwens vernomen dat hij een Franstalige tegenspeelster zou krijgen.

Het Vlaams Parlement moet ook de hand in eigen boezem steken. Het voorstel van onze fractie om met een delegatie van het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant of met een delegatie van de commissie voor Buitenlandse en

Van Nieuwenhuysen

Europese Aangelegenheden contact op te nemen met de leden van de Raad van Europa om ons standpunt toe te lichten, is afgewezen. Een meerderheid die voortdurend buigt voor dictaten van de minderheid moet niet verwonderd zijn als ze klappen krijgt. Dat geldt zowel voor de regering als voor het parlement.

Vandaag komt het erop aan dat we moeten vermijden dat we terugkeren naar het tweetalige Vlaanderen van de negentiende eeuw. Dat is immers het logische gevolg van dit rapport. Het ligt voor de hand dat van de ratificatie van het kaderverdrag geen sprake meer kan zijn, zelfs al zou er een consensus tot stand komen over de definitie van minderheden en over de vaststelling dat er in Vlaanderen geen Franstalige minderheid is. Een tijdje geleden is gezegd dat twee Vlaamse experts zouden worden aangesteld. Is dat al gebeurd? Als mijn informatie juist is, zijn die nog niet op de hoogte gebracht.

Minister Paul Van Grembergen : De Vlaamse regering heeft de experts aangeduid en hun verantwoordelijkheden afgebakend. Ik heb hun namen aan het interministerieel comité meegedeeld. Het interministerieel comité moet hen normalerwijze verwittigen. Als de verwittiging op zich laat wachten, dan is dat de verantwoordelijkheid van het comité. De aanduiding is alleszins definitief.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik wil mijn voorbehoud nogmaals herhalen. Minister-president Dewael heeft er al op geantwoord. Sprekend over het fameuze artikel 19C van het Weens Verdragenverdrag, vroeg hij zich af waarom zoveel andere staten een clausule hebben laten opnemen in de goedkeuring. Hij vroeg zich af waarom zoveel ondertekende staten niet een bedenking hebben gemaakt bij het Weens Verdragenverdrag. Vandaag stel ik vast dat alleen in dit land een zogenaamde minderheid zaken aanhangig maakt bij de Raad van Europa. In al die andere landen is dat niet het geval. Het argument van minister-president Dewael houdt geen garantie in.

De Vlaamse regering zou zich best terugtrekken uit de besprekingen van de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid over het minderhedenverdrag. In het licht van mijn laatste opmerking is dat zeker zo. De ratificatie van het verdrag moet zeker worden tegengehouden. Probeer alsnog de leden van de Raad van Europa van de Vlaamse zienswijze te overtuigen. En voer een echt buitenlands beleid, want daar mangelt het nog aan.

En zorg ervoor dat de faciliteiten correct maar restrictief worden toegepast. We hebben daarover een resolutie ingediend. Ze is ondertussen op de banken verspreid. We vragen daarvan de spoedbehandeling. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : We zullen straks over de hoogdringendheid van het voorstel van resolutie stemmen.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Leo Peeters (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik vind ze eigenlijk een heel sympathiek volkje, die Zwitsers, maar ze worden echt wel een curiosum wanneer ze het hebben over onze staatsstructuur en over de interpretatie van de wetgeving van onze instellingen.

In de vorige regering heb ik een en ander meege maakt. Ik herinner me nog levendig de lachende man, de heer Columberg. Hij was erin geslaagd om een voorstel van resolutie zelf te ondertekenen en in te dienen en bovendien kwam hij de situatie zelf, en zagezegd in alle objectiviteit, ter plaatse onderzoeken. Dat moet je maar kunnen! Dat moet je maar doen! In zijn onderzoek hebben we nooit enige objectiviteit teruggevonden. De standpunten waren op voorhand al bekend. Het hele verhaal is zodanig surrealistisch geworden, dat de plenaire vergadering van de Raad van Europa over het voorstel van resolutie heeft gezegd: 'dit kan niet, dit amenderen we'.

Ongeveer hetzelfde verhaal, maken we nu opnieuw mee. Opnieuw komt iemand met dezelfde voorin genomenheid naar hier om de toestand te onderzoeken. De inhoud is dezelfde, maar de verpakking en de opdracht zijn totaal verschillend. Zagezegd werd een ruime opdracht gegeven. De opdracht was inderdaad wel ruimer dan de vorige, maar zeker even voorin genomen. Al in haar eerste verklaring, heeft mevrouw Nabholz-Haidegger een algemene beschouwing, maar vooral ook haar persoonlijke visie, gegeven. Ze heeft onmiddellijk gezegd dat volgens haar persoonlijke mening aan de Franstaligen in de Vlaamse Rand supplementaire rechten moesten worden toegekend. Het is niet ernstig om op zo'n manier te werk te gaan. Het is bovendien gevaarlijk voor het gezag van de Raad van Europa.

Mijnheer de minister, ik weet dat de Vlaamse regering er al mee bezig is en daarom vraag ik u om voort te werken aan het goed gestructureerd, juridisch onderbouwd dossier dat we nodig hebben om in de Raad van Europa de strijd te voeren tegen

Peeters

het voorstel van resolutie. Om te kunnen amenderen, zijn argumenten nodig en die moeten goed worden voorbereid. Uiteindelijk impliceert het dat een diplomatiek offensief op gang moet worden getrokken.

De inhoud van het rapport kan niet door de beugel. Het begrip ‘nationale minderheid’ is geregeld op het niveau van de staat. Dat stond in de nota van de vorige Vlaamse regering en werd overgenomen door de huidige regering. Het begrip wordt niet geregeld op het niveau van de deelstaat. In de hele conventie wordt met geen woord over de deelstaat of de toepassing van regionale minderheden gesproken. Dit was de iets ruimere opdracht die mevrouw Nabholz-Heidegger had meegekregen.

In onze rechtspraak wordt alleen maar naar het verdrag ter bescherming van de burgerlijke en politieke rechten verwezen. Wij hebben op geen enkele manier dit begrip op een ander niveau dan dat van de staat erkend. Waar zou dit ons trouwens brengen als wij dit aanvaarden? Het betekent dat deze notie ook tot op het lokale niveau kan worden gebracht. Tal van steden en gemeenten zullen daar dan mee worden geconfronteerd.

Op juridisch vlak zijn alle mogelijke argumenten voorhanden om hiertegen in te gaan. Ons standpunt is zeer duidelijk. In deze omstandigheden is er geen sprake van ratificatie van het verdrag. Ik kan mij niet voorstellen dat ooit een Vlaams Parlement dit zou aanvaarden. Dit is onze macht, onze eigen beslissingsbevoegdheid. Wij zullen deze ook uit oefenen.

Wij zouden met een imagoprobleem worden opgezadeld, luidt het. Wij zijn echter voor een federale staat verantwoordelijk, waarin het machtsevenwicht tussen Vlamingen en Franstaligen is geregeld. Er is een grondwet die dit regelt en die slechts met een tweederde meerderheid kan worden gewijzigd. Er zijn bovendien institutionele wetten waarin deze bijzondere meerderheid binnen de taalgroep is ingeschreven. Hoe kan men de mensen die politieke verantwoordelijkheid dragen een dergelijke staat verwijten? Wij hebben, integendeel, geen enkel imagoprobleem.

De termijn voor de Raad van Europa is zeer kort. Het zal op een andere manier moeten verlopen dan in de commissie voor de Raad van Europa is gebeurd. In deze commissie was slechts één vertegenwoordiger voor ons land aanwezig. Iedereen

had verwacht dat deze vertegenwoordiger een tegenstem zou uitbrengen, maar hij liet gewoon een onthouding noteren. Ik til er zwaar aan dat de heer Van Oost niet het nodige signaal heeft gegeven om dit totaal onmogelijk te maken. Dit signaal moest worden gegeven. (*Applaus*)

Laat ons vastberaden deze interpretatie van het verdrag niet aanvaarden. Wij zullen op deze manier ook absoluut niet overgaan tot de ratificatie van het verdrag. Dit moet ons standpunt zijn. Laat ons vooral duidelijk maken dat wij dit met een eenstemmig, eensgezind Vlaams Parlement doen, dat daarin de Vlaamse regering ondersteunt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, na de vele wijsheden en soms onwijsheden van de vorige sprekers, na de gedachtewisseling over hetzelfde onderwerp vorige week in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden en na het steeds duidelijk verwoorde standpunt van de Vlaamse regering over deze kwestie zou ik eigenlijk willen volstaan met te benadrukken dat mijn fractie volledig achter het standpunt van de minister en diens strategie staat.

Ik wil evenwel kort enkele bijkomende opmerkingen geven. De Raad van Europa is een waardevolle instelling, die respect verdient en ernstig moet worden genomen. De Raad werd in 1949 opgericht om de mensenrechten in Europa te verdedigen. In 1995 stelde de Raad van Europa een kaderconventie voor de rechten van de nationale minderheden op. Sinds de val van de Berlijnse Muur waren immers heel wat gewezen Oostbloklanden lid geworden van de Raad. De conventie – want het gaat over een conventie, geen verdrag – had als specifiek doel bescherming te bieden aan de minderheidsgroepen in die landen die in de loop van de geschiedenis als gevolg van oorlogen of een hertekening van de landsgrenzen zonder enige inspraak plots deel uitmaakten van een ander land. Zo zijn er Hongaren in Roemenië, Roemenen in Oekraïne, Turken in Bulgarije, Koerden in Turkije enzovoort. Ook de Duitstalige Belgen uit de regio Eupen-Malmédy, die na de Eerste Wereldoorlog werd geannexeerd door ons land, zouden eventueel tot die categorie kunnen worden gerekend.

De commissie van de Raad van Europa onderzoekt regelmatig klachten die werden ingediend in het kader van de conventie. Zo werden er recent rapporten opgesteld over de doodstraf in Oekraïne, de discriminatie en vervolging van zigeuners in

Glorieux

Slovakije en van de Turkse minderheid in Bulgarije : stuk voor stuk ernstige zaken.

Door hier nu op hetzelfde niveau een klacht aan toe te voegen over de vermeende discriminatie van Franstaligen in de Vlaamse Rand, wordt deze noble instelling geen recht gedaan. Het FDF besmeurt, op een weliswaar opportunistische en demagogische wijze, het imago van ons land en toont absoluut geen respect voor de ware aard en de doelstelling van de Raad van Europa. Als het op taalhoffelijkheid en taalverdraagzaamheid aankomt, hebben Vlamingen van weinigen een les te ontvangen. Trouwens, hoe meet men zoiets ? Op basis van de bereidheid om andere talen te leren en te spreken ? Een recent OESO-rapport rangschikt Vlaanderen helemaal bovenaan als het op talenonderwijs aan komt. Er is dan ook geen reden om ons verkrampd en defensief op te stellen.

Gezien het belang dat mevrouw Nabholz-Heidegger in haar rapport hecht aan verdraagzaamheid en de notie van 'samen leven' heeft ze er alle belang bij het communautaire evenwicht niet te ontwrichten en misschien eerst eens de institutionele geschiedenis van ons land te bestuderen. Maar misschien moeten we hier ook de hand in eigen boezem steken. Misschien zijn wij, toen mevrouw Nabholz-Heidegger haar bliksembezoek aan ons land bracht, er te gemakkelijk van uitgegaan dat zaken die voor ons evident lijken voor een door Franstalige extremisten bevooroordeelde buitenlandse commissaris evenzeer bevattelijk zouden zijn.

Ik kan me voorstellen dat mevrouw Nabholz-Heidegger in verwarring raakt wanneer haar door PS-senator Poty wordt ingefluisterd dat de hele federalisering van ons land door de Vlamingen werd opgedrongen aan de Franstaligen. Indien die mevrouw Nabholz-Heidegger – en daarvan gingen we uit, vanuit een gezonde logica – de moeite had gedaan om de institutionele geschiedenis en de constitutionele regels in ons land objectief te bestuderen, dan had ze die mythe zelf kunnen doorprikken.

Van iemand die de pretentie heeft een mensenrechtenrapport over ons land te willen samenstellen, hadden we mogen verwachten dat ze zou weten dat elke staatsvorming een grondwetswijziging inhoudt, waarvoor niet enkel een tweederde meerderheid in het federale parlement, maar ook een meerderheid in elke taalgroep nodig is. De complexe staatsstructuur met niet-hiërarchische federale, gewestelijke en gemeenschapsbevoegdhe-

den, moeizaam tot stand gekomen op basis van talrijke typische Belgische compromissen, met alle voordelen en gebreken, is er gekomen met instemming van een democratische meerderheid in elke gemeenschap. Wanneer sommige extremistische francofonen nu een pijler onderuit willen halen van dit compromissenlabyrint, een pijler die hen niet zint maar waarvoor wel een ruime democratische meerderheid heeft gekozen, dan riskeren ze de hele fragiele constructie, waarop de communautaire pacificatie in ons land is gebaseerd, te torpederen.

Laten we ook niet vergeten dat de Franstaligen in de Vlaamse Rand, die daar wat Vlaanderen betreft zeker welkom zijn, daar uitsluitend uit vrije wil komen wonen, net omdat het er zo goed is. Ze doen dat dus niet omdat ze werden gedwongen of omdat ze door een hertekening van de landsgrenzen plots tegen hun wil tot een ander land of gewest gingen behoren.

Collega's, laten we deze zaak op een assertieve en vastberaden wijze benaderen, zonder evenwel te panikeren en zonder ons te verlagen tot de strategie en aanpak van sommige extremisten – Franstalige of Vlaamse – die juist baat hebben bij het uiteenvallen van de communautaire constructie en pacificatie in ons land.

Laten we deze zaak ook niet belangrijker maken dan ze is. Het doorvoeren van de aanbevelingen die mevrouw Nabholz-Heidegger in haar rapport voorstelt, in de veronderstelling dat het Vlaams Parlement dit verdrag zou ratificeren, vereist een grondwetswijziging. Als die er komt, zal die natuurlijk over veel meer gaan dan enkel over deze puntjes. Ik ben benieuwd hoe veel Franstaligen daarvoor dan nog warm zullen lopen. De soep zal dus nooit zo heet worden gegeten als sommige Franstaligen ze ons willen opdienen.

Laten we in eerste instantie, uit respect voor de Raad van Europa en de kaderconventie, onze collega's in de parlementaire assemblée van de Raad op assertieve wijze overtuigen van de roekeloosheid van de FDF-klacht. Wij steunen in dit opzicht dan ook de aanstelling door onze regering van de heer Vic Anciaux tot pleitbezorger van onze belangen.

In tweede instantie steunen we ook volop het standpunt van onze regering, die stelt dat de conventie enkel ter ratificatie zal worden voorgelegd als ze de ondubbelzinnige reservatie bevat dat er in Vlaanderen geen nationale minderheden zijn en

Glorieux

als het territorialiteitsprincipe dat in onze grondwet zit verankerd, wordt gerespecteerd. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor de tweede keer wordt België geconfronteerd met een visitatie die tot doel heeft te onderzoeken of en in hoeverre de natiestaat België voldoet aan de bepalingen van het minderhedenverdrag. De schaduw van de heer Columberg begint nog maar net te vervagen in het collectief bewustzijn van de Vlamingen of er komt een al even flamboyante Zwitserse verschijning het Vlaamse huishouden door elkaar schudden.

Zoals de Zwitsers de koe de bel aanbinden om haar terug te vinden op de grillige Alpenweiden, zo hadden ze ook beter mevrouw Nabholz-Heidegger de bel aangebonden. Ze liep namelijk verloren in de ingewikkelde staatsstructuren en taalevenwichten die in dit land gedurende tal van parlementaire generaties moeizaam werden bereikt, telkens met meerderheden van twee derde, en met een democratische meerderheid in elk van de landsdelen.

Dames en heren, het minderhedenverdrag is van toepassing op de nationale staten. Volgens deze interpretatie is er – conform het verdrag – binnen de natiestaat België slechts een nationale minderheid, met name de Duitstalige. Het is, naar men algemeen aanneemt, een van de best beschermde minderheden ter wereld. Wat mij betreft, mag die bescherming zelfs nog verder gaan.

Vandaag constateren we echter opnieuw dat in dat verband ook vreemde, bijkomende gedachtecronkels opduiken, gedachtecronkels die ervan uitgaan dat de richtlijnen van dat verdrag eventueel ook van toepassing zouden zijn op de regio's.

Totaal los van elke interpretatie dienaangaande zegt mevrouw Nabholz-Heidegger in haar rapport dat er binnen de regio's van België minderheden zouden zijn, volgens de definitie zoals in het verdrag vermeld. Dat die stelling nu is aangenomen door de commissie voor Juridische Aangelegenheden en Mensenrechten van de Raad van Europa, is zeer merkwaardig. Het betreft niet meer of niet minder dan een contradictio in terminis. Het betekent bij extrapolatie dat er in de Catalaanse regio een Castiliaanse minderheid is en dat de Denen in Schleswig-Holstein als beschermde minderheid moeten worden erkend. Een dergelijke redenering

leidt ons naar het gegeven van de subnationaliteit, een gegeven dat in België duidelijk niet bestaat.

Het Europees verdrag voor de minderheden is geschreven ten behoeve van die gemeenschappen die – het werd hier reeds gezegd – door een speling van de geschiedenis van de hoofdmoot van hun volk werden afgescheiden en in een staat terecht kwamen waar een ander volk, met een andere taal en cultuur, de dienst uitmaakt. Het betreft vooral de grenzen die als gevolg van de herschikking van de veelvolkerenstaten Oostenrijk-Hongarije en het sultanaat Turkije na de Eerste Wereldbrand tot stand kwamen en waar in het kielzog van de ontvoogding van de Wilson-doctrine heel wat rare grenslijnen werden getrokken. Om die reden zijn gemeenschappen in een natiestaat buiten hun eigen moederland terechtgekomen.

In de Vlaamse Rand betreft het een heel ander verschijnsel. Franstaligen uit het Franstalig en het tweetalig landsgedeelte hebben zich hier gedurende de laatste dertig jaar vrij gevestigd. Zij willen geen rekening houden met de omgevingstaal. Hun strategie is duidelijk : ze willen die gebieden in de toekomst een tweetalig statuut bezorgen en bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voegen.

Het gaat hier niet om een verpauperde, van de hoofdmoot van haar gemeenschap afgescheiden bevolking. Het gaat hier om zeer rijke mensen die de grondspeculatie in de betrokken dorpen zodanig hebben opgevoerd dat de autochtone inwoners er geen bouwgrond meer kunnen kopen.

Na moeizame politieke evenwichtsoefeningen zijn in België taalwetten totstandgekomen. In het kader van de opeenvolgende staatsvormingen werden een aantal afspraken gemaakt. De Franstalige bewoners van de Vlaamse Rand hebben als faciliteiten omschreven rechten gekregen. Hun eigenheid is niet geraakt of geschonden. Ze kunnen de overheid vragen om op persoonlijk vlak in een andere landstaal te worden bediend. Iedereen weet dat de Vlamingen in Wallonië het moeilijker hebben dan de Franstaligen in de Vlaamse Rand.

Het territorialiteitsbeginsel is in de Grondwet verankerd. Het is een universeel principe dat in tal van andere staten, waaronder heel wat lidstaten van de Raad van Europa, van toepassing is.

Spirit roept de Vlaamse regering op om deze visie tot 22 april 2002 via diplomatieke en andere kanalen aan de leden van de Raad van Europa te verkondigen. We willen tevens beklemtonen dat honderdduizenden Vlamingen de daarnet aangehaalde

De Cock

tolerantie in de praktijk hebben gebracht. Ik denk hierbij aan de Basken, die in 1938 uit een door falangisten bezet Spanje zijn gekomen, aan de joden, die in de jaren vlak voor de Tweede Wereldoorlog door vele Vlamingen zijn opgevangen en aan de Hongaren, die hier na de Hongaarse opstand zijn toegekomen. Ook nu is Vlaanderen bereid om nieuwe inwoners gastvrij te onthalen en te vragen zich in onze samenleving te integreren.

We willen tegelijkertijd waarschuwen voor denkpatronen die zich in het begin van deze eeuw nog steeds in het conflictmodel wentelen. De mensen die de klacht bij de Raad van Europa hebben ingediend, wensen geen pacificatie. Zij gaan uit van de premisse dat de Franse taal en cultuur superieur zijn aan de Nederlandse taal en cultuur. Niets is minder waar. Talen en culturen zijn evenwaardig. Het zich eigen maken van andere talen en culturen is voor elk individu een bron van verrijking.

De commissie voor Juridische Aangelegenheden en Mensenrechten van de Raad van Europa heeft het rapport van mevrouw Nabholz-Heidegger aangenomen. Indien de Raad van Europa dit rapport goedkeurt, is dit voor Spirit voldoende aanleiding om de kaderconventie voor de bescherming van nationale minderheden niet te ratificeren. We zijn verheugd dat de Vlaamse regering die mening deelt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik wil me even tot de heer Glorieux richten. De Zwitserse koe is bijna uitgemolken. Ik heb de indruk dat bepaalde mensen met betrekking tot dit dossier een hoog spel spelen. De heer Glorieux stelde dat hier wel eens misbruik van kan worden gemaakt door extreme krachten aan beide zijden. Ik voel me bijna aangesproken, aangezien ik ijver voor een onafhankelijke Vlaamse staat.

Dit alles doet me immers denken aan een oud-Griekse tragedie, waarin na uren van tragiek, toen niemand nog het bos door de bomen zag, een deus ex machina ten tonele werd gevoerd om de zaak te beslechten, vaak niet erg creatief, maar als een einde zonder climax. Er wordt hier hoog spel gespeeld.

Over de tekst is al veel gezegd, maar sta me toe naar de reden daarvan te zoeken. Hoe is het mogelijk dat een instelling als de Raad van Europa zo'n tekst voortbrengt ? Is dat alleen maar te wijten aan

lobbywerk, of heeft het te maken met een bepaalde perceptie van de zogenaamde Belgische toestanden ? Ik heb vaak de Balkan bezocht, en toen ik bij lezing van de tekst merkte hoe we worden bekeken, vroeg ik me af of we in de omgeving van Sarajevo zitten.

Ook gezien van op een afstand, en niet vanuit het oogpunt van de Vlaamse overheid, is dit hemeltergend. De Vlaamse overheid heeft via de Belgische overheid een man op het terrein gestuurd om te lobbyen, terwijl de Franse Gemeenschap een vrouw heeft uitgestuurd om te lobbyen in dezelfde kliek. We zijn daartoe genooddaakt om onze zaak te verdedigen.

Het zijn wijze woorden van verschillende collega's dat we veel aandacht moeten besteden aan dit dossier om het ten goede te keren. Sta me echter ook toe dat te betreuren. Anno 2002, terwijl sommigen al zeiden dat de zaken waren beklonken en alles in België vastlag, moeten we voor deze fundamentele zaken toch nog de boer op, en dat terwijl er in Vlaanderen tal van andere problemen op oplossingen liggen te wachten.

De nota van mevrouw Nabholz-Heidegger is geïnspireerd door de commissie van Venetië. Daarin zit één Belgische vertegenwoordiger. (*Opmerkingen van minister Paul Van Grembergen*)

We hebben er slechts één vertegenwoordiger, mijnheer de minister. Is dat een teken aan de wand, of tonen we daarmee aan dat we in feite niet vertegenwoordigd zijn omdat we niet als volwaardige partners aan de Europese tafel zitten ?

Als ik de conclusies van mevrouw Nabholz-Heidegger lees, kan ik haar logica gedeeltelijk volgen. Ze stelt dat, als de regio's minderheden hebben en de bevoegdheden in een staat verdeeld zijn, de deelstaten op hetzelfde niveau komen als de natiestaat. De conventie kan dat inderdaad tegenspreken. Als we deze logica volgen, dan moeten we daar in België ook conclusies uit trekken, en zou het inderdaad een probleem van Vlaanderen kunnen zijn. Maar dan zijn we er ook wettelijk voor bevoegd, en niet langer de federale overheid. Ik hoop alleszins dat het ooit zover komt. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens in de eerste plaats alle collega's te danken die met betrekking tot deze problematiek het woord gevoerd hebben. Hoewel het

Van Grembergen

soms tot stemverheffingen kwam, is het een publiek volwassen debat gebleken dat, naar ik hoop, in eensgezindheid heeft geresulteerd.

De Raad van Europa, en meer in het bijzonder de commissie voor Justitie en Mensenrechten, heeft ons verbaasd door het verslag van mevrouw Nabholz-Heidegger goed te keuren. Dit roept bij ons uiteraard tal van vraagtekens op.

Ik maak me evenwel geen illusies over wat gebeurd is. We hebben een gedetailleerd dossier overhandigd aan mevrouw Nabholz-Heidegger én aan de commissarissen. U moet echter weten dat er niet minder dan 80 commissarissen zijn. Staat in het Oud Testament niet te lezen dat de stad gered zou worden indien er een bepaald aantal zouden zijn? Daarmee wil ik maar zeggen dat tijdens de vergadering die maandag in Parijs plaatsvond in aanwezigheid van 24 commissarissen, waarschijnlijk enkel de Vlaamse en de aangesproken commissarissen dit dossier kenden. De tradities en geplogenheden van dergelijke internationale instellingen kennend, zullen de andere commissarissen enkel beaat naar het verslag geluisterd hebben en dit vervolgens hebben goedgekeurd, en dit ondanks de opmerkingen die daar door onze commissarissen werden geformuleerd.

Ik hoef u de kern van het probleem niet uit te leggen. Samengevat komt het er op neer dat een aantal Franstaligen uit de Rand de droom blijven koesteren om de faciliteitengemeenten aan te hechten bij het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest waardoor zij in de Franse Gemeenschap opgenomen zouden kunnen worden. Het gaat hier dus om een politieke keuze die zij maken en waarop enkel een politiek antwoord gegeven moet worden, en dit via politieke besluitvorming en bijzondere parlementaire meerderheden zoals dit in het verleden reeds eerder is gebeurd.

Deze optie gaat in tegen de wens van de democratische meerderheid. In de Belgische staat betekent dit in eerste instantie een tweederde meerderheid, en bovendien een dubbele meerderheid omdat in elk van de taalgroepen een meerderheid vereist is. Het gaat hier dus niet om dwangmatig ingevulde wetten, maar wel wetten die de democratische vertolking zijn geweest van de politieke wil die in de Belgische staat aanwezig was en is.

Het lijkt er op dat de commissie van de Raad van Europa in de val dreigt te trappen waarbij men langs een omweg en via een oneigenlijk gebruik

van de kaderconventie de politieke wensen van bepaalde Franstaligen uit de Rand wil inwilligen.

Een en ander vergt van ons een duidelijk standpunt. Dat is precies waarvan ik in de voorbije dagen werk gemaakt heb. Eerst en vooral wil ik benadrukken dat het de Franstaligen niet om bijkomende rechten te doen is, want het is hen mijns inziens te doen om bijkomende voorrechten. Dit is iets totaal anders. De Franstaligen willen dus geen rechten, maar voorrechten. Dat moet zo aan de internationale gemeenschap duidelijk worden gemaakt. De Franstaligen beschikken vandaag over de meest uitgebreide individuele en collectieve taalrechten, meer dan anderstalige burgers waar ook ter wereld wordt toebedeeld.

Het is precies dit land, waar anderstaligen de allerhoogste graad van taalbescherming genieten, dat voor de tweede keer in de beklagdenbank zit, omdat we zagezegd de taalrechten van anderstaligen schenden. Ons model kan nochtans als een toonbeeld van taalkundige verdraagzaamheid worden beschouwd. Het wordt nu internationaal onderuit gehaald en Vlaanderen wordt als onverdraagzaam gebrandmerkt.

Bovendien zijn veel Vlamingen nog steeds geneigd om naast het Nederlands, in het Frans, het Engels, het Duits, het Italiaans, in een krans van meertaligheid te leven. We betalen die meertaligheid in ons onderwijs met vele miljoenen euro's. Toch bestaat deze foute voorstelling en komt het zo in de Commissie van de Raad van Europa. Hoe moeten we daarop reageren?

Het rapport van mevrouw Nabholz-Heidegger is oppervlakkig. In de paragrafen 13 en 49 wordt ons land met aandrang opgeroepen om eindelijk werk te maken van de volledige uitvoering van een arrest van het Hof voor de Rechten van de Mens van 23 juli 1968. Dat arrest dateert uit de periode dat niet alleen in de randgemeenten rond Brussel erkend en gesubsidieerd Franstalig onderwijs werd aangeboden, maar ook in Leuven en in Heverlee, door de aanwezigheid van de toen nog tweetalige universiteit. Dit arrest is al meer dan 30 jaar zonder voorwerp. Door de wet van 23 december 1970 werden de zes randgemeenten immers overgeheveld naar het Nederlandse taalgebied, en kwam er een einde aan de eigen regeling die hen samenbracht in een apart administratief arrondissement. Het begrip taalgebied werd eveneens in 1970 ingeschreven in artikel 4 van de Belgische Grondwet.

Dit soort elementen toont aan dat de rapporteur de grondwettelijke evoluties van de laatste 30 jaar

Van Grembergen

onvoldoende heeft verkend, achterloopt, of de discussie met een vooroordeel heeft aangepakt en beoordeeld.

Mevrouw Nabholz-Haidegger is niet alleen oppervlakkig, ze is ook uitermate creatief. Met de introductie van 'regionale minderheid' lijkt ze verbluffend innovatief om de Franstalige interpretaties van dienst te zijn. In dat verband kunnen we niet voorbijgaan aan de vaststelling dat de tekst van de kaderconventie uitsluitend over nationale minderheid spreekt, en de notie minderheid op regionaal niveau niet kent. Op grond van artikel 27 van het UNO-verdrag van de burgerlijke en politieke rechten door het Comité van de Rechten van de Mens, werd duidelijk bepaald dat het begrip minderheid uitsluitend betrekking heeft op minderheden op het niveau van de staat in zijn geheel. Het is dus duidelijk dat we binnen dat UNO-verdrag handelen.

Op grond van deze redenering werd beslist dat de Engelstalige inwoners van de Franstalige Canadese provincie Quebec niet als een minderheid kunnen worden beschouwd, en werden de klachten van die Engelstaligen afgewezen door de UNO. De heer Gunar Jansson, lid van de bedoelde commissie van de Raad van Europa, heeft in een wetenschappelijke publicatie dezelfde stelling gehuldigd. De Fins-talige inwoners op de eentalig Zweedstalige Åland-eilanden die deel uitmaken van Finland, kunnen nooit als een minderheid worden beschouwd. Ik kan me dan moeilijk verzoenen met de gedachte dat deze interpretatie voor en in alle landen zou tellen, behalve bij ons. Overigens wijzen ook intern-juridische argumenten in dezelfde richting. Ons land kent het begrip subnationaliteit niet. Als dit begrip niet bestaat, kunnen er ook geen subnationale minderheden zijn.

Wat de commissie in haar rapport een minderheid op regionaal niveau noemt, is dus ofwel een nationale minderheid, ofwel geen minderheid. Vermits ze zelf heeft bepaald dat het geen nationale minderheid kan worden genoemd, is het op grond van de gangbare logica bijgevolg geen minderheid. Er worden wel een aantal spitsvondigheden ingebracht.

Ik vraag uw goedkeuring voor wat ons te doen staat. We moeten nagaan op welke wijze we in de komende weken op een verstandige manier kunnen wegen op de finale besluitvorming in de parlementaire assemblee eind april. Sommigen pleiten voor lobbying. De assemblee bestaat echter uit 580

leden. Het is dan ook onmogelijk om hen allemaal aan te spreken en proberen te beïnvloeden.

De Vlaamse regering heeft de heer Vic Anciaux gevraagd een aantal sleutelfiguren in dit dossier te benaderen en te informeren over de interpretaties en zienswijzen van de Vlaamse regering. Ik wil geen namen noemen in plenaire zitting om die niet te grabbel te gooien voor de lobbying van de tegenpartij. Ik wil u die ten vertrouwelijksten titel wel meedelen.

Ik heb de Vlaamse partijvoorzitters aangeschreven met de vraag belang te hechten aan dit dossier. Ik heb hen gevraagd om via hun respectieve parlementsleden te willen bijdragen tot een verstandige standpuntbepaling binnen de fracties van de Raad van Europa. Alle voorzitters hebben me hun medewerking toegezegd en meerdere parlementsleden hebben al actie ondernomen. De heer Van den Brande heeft me trouwens al gezegd dat hij in die zin heeft geageerd. Ik wil dan ook toegeven dat hij zich voor deze zaak inzet.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dat is wederkerig. U hebt dat in het verleden ook gedaan. Toen u vond dat ik goed werk leverde, hebt u dat altijd gezegd. U hebt daarnaast uiteraard kritische bedenkingen gemaakt. De zaken die u goed doet, ondersteun ik. Als ik twijfels heb, zeg ik dat ook. Daar dient het parlement voor.

Minister Paul Van Grembergen : Ik heb daar geen enkel probleem mee.

Ik heb alle Nederlandstalige parlementsleden die zitting hebben in de Raad van Europa uitgenodigd om volgende week rond de tafel te gaan zitten en de strategie te bespreken. We zullen daar bekijken hoe we in onderling overleg een aantal amendementen op het verslag kunnen voorbereiden. Het moet de bedoeling zijn amendementen in te dienen op het verslag van mevrouw Nabholz. We zullen die amendementen door zoveel mogelijk buitenlandse collega-fractiegenoten laten ondertekenen. Ik zal in de loop van de volgende weken aan de ongeveer 580 leden van de parlementaire assemblee een korte informatieve nota overmaken. Het mag geen nota van 500 bladzijden zijn, want dan weet ik wat ermee gebeurt. Het moet een korte nota zijn die op een begrijpelijke en korte manier onze inzichten en onze grondwettelijke en constitutionele

Van Grembergen

regels duidelijk maakt. Op die manier zal onze redenering worden begrepen.

Ik pleit ervoor dat tijdens de volgende weken alle zeilen worden bijgezet om het verslag bij te sturen en te amenderen. De Vlaamse regering zal haar deel van het werk doen. Ik pleit ervoor dat het Vlaams Parlement de redenering die in het commissieverslag wordt ontwikkeld, in haar huidige vorm afwijst en verwerpt. Daarover bestaat volgens mij grote eensgezindheid. Ik pleit er eveneens voor dat het Vlaams Parlement zou vaststellen dat de ratificatie van de kaderconventie op grond van de huidige inhoud van het verslag-Nabholz onmogelijk is. Ik pleit ervoor dat dit door het Vlaams Parlement wordt meegedeeld aan de Belgische Kamer. Ik moet immers niet vertellen dat de ratificatie van verdragen niet alleen in het Vlaams Parlement gebeurt, maar ook in de federale kamers. In de federale kamers hebben de parlementsleden van de Vlaamse Gemeenschap een sleutelpositie. Zonder hen kan dit verdrag niet worden goedgekeurd.

Collega's, ik beschouw het rapport-Nabholz als een vorm van politieke oplichting van de federatie België en van de parlementaire democratie die wij hier via dubbele meerderheden hebben ontwikkeld. De oplichting steekt verborgen achter het meer dan nobele principe van respect voor de rechten van de mens en van de minderheden. Die verpakking wordt begrijpelijkerwijze door velen aanvaard, maar achter die verpakking schuilt een perfide redenering om de Franstaligen in dit land, in de Rand en in Vlaanderen nieuwe middelen te geven om onze constituties onderuit te halen.

Het is belangrijk dat er in dit Vlaams Parlement een zo groot mogelijke eensgezindheid wordt getoond. Ik vraag daarom dat het parlement een gezamenlijke resolutie zou indienen en goedkeuren. Het initiatief is aan het parlement. (*Applaus bij de meerderheid en CD&V*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heren Van Vaerenbergh, Sannen, Van den Brande, Denys en Peeters werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, hedenmiddag heeft het Uitgebreid Bureau eenparig beslist het voorstel van decreet houdende bekrachtiging van de stedenbouwkundige vergunningen verleend door de Vlaamse regering op 18 maart 2002 in toepassing van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dringende redenen van groot belang gelden (Stuk 1120) te verwijzen naar en te laten behandelen door de Verenigde Commissies voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie en Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening op maandagnamiddag 25 maart 2002 om 14.30 uur. Het is de bedoeling dit voorstel van decreet reeds op woensdag 27 maart 2002 door de plenaire vergadering te laten behandelen na het uitbrengen van een mondeling verslag.

Aangezien wij zodoende noodgedwongen moeten afwijken van de reglementaire termijnen en bepalingen, moet ik de plenaire vergadering vragen eenparig akkoord te gaan met de afwijkingen op het Reglement.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende de ratificatie van de Europese Kaderconventie voor de bescherming van minderheden
– 1115 (2001-2002) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter : Dames en heren, zonet heeft de heer Van Nieuwenhuysen een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heer Van Nieuwenhuysen betreffende de ra-

Voorzitter

tificatie van de Europese Kaderconventie voor de bescherming van minderheden.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, we hebben het debat al gevoerd. Ik was bereid dit voorstel in te trekken en het gezamenlijk initiatief met de andere partijen af te wachten. Blijkbaar wenst men ons daar niet bij te betrekken. We handhaven dan ook ons voorstel van resolutie.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van dit debat werd een motie van aanbeveling ingediend. Ik stel voor dat we het geheel op een volgende zitting zouden bespreken. Daarna kunnen we een stemming houden over het voorstel van resolutie en over de motie van aanbeveling. Het is mogelijk dat de leden van het Vlaams Blok dan instemmen met de motie van aanbeveling, ook al hebben ze die niet ondertekend.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Is het parlement het eens met het voorstel tot spoedbehandeling ? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot spoedbehandeling.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? *(Ja)*

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
18 leden hebben ja geantwoord ;
89 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried

Boutsen Mathieu
De Gryze Niki
De Lobel Hilde
De Reuse Herman
Demol Johan
Geraerts Jean
Huybrechts Pieter
Librecht Julien
Penris Jan
Strackx Felix
Van den Eynde Marleen
Van Goethem Roland
Van Hauthem Joris
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Overmeire Karim
Verougstraete Christian
Verrijken Miel

NEEN hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
Becq Sonja
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gucht Karel
De Loor Herman
De Maght-Aelbrecht Anny
De Martelaer Ann
De Meyer Jos
De Ridder Peter
De Roo Johan
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Denys André
Gardeyn-Debever Gisèle
Gatz Sven
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Grouwels Brigitte
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Heeren Veerle
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Keulen Marino

Voorzitter

Kindermans Gerald
 Lachaert Patrick
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Logist Marcel
 Loones Jan
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Moreau André
 Peeters Leo
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan
 Sannen Ludo
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schepens Cis
 Schuermans Eddy
 Stassen Jos
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Aperen Jul
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Brande Luc
 Van Den Heuvel Ria
 Van der Poorten Mark
 Van Dijck Kris
 Van Duppen Jan
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwerkerke André
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve wordt het voorstel van resolutie van

de heer Van Nieuwenhuysen betreffende de ratificatie van de Europese Kaderconventie voor de bescherming van minderheden naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET op het Vlaamse jeugdbeleid
 – 973 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 9

Aangehouden stemmingen

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over de amendementen op de artikelen 54 en 66 en over de artikelen 54 en 66 van het ontwerp van decreet op het Vlaamse jeugdbeleid.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement 39 van mevrouw Van Hecke, de heren Keulen, Dany Vandenbossche, Stassen en Lauwers op artikel 54.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 108 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Baeke Anne-Marie
 Becq Sonja
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert
 Boutsen Mathieu
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert

Voorzitter

De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gryze Niki
 De Gucht Karel
 De Lobel Hilde
 De Loor Herman
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Martelaer Ann
 De Meyer Jos
 De Reuse Herman
 De Ridder Peter
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Declercq Veerle
 Demeulenaere Julien
 Demol Johan
 Denys André
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Gatz Sven
 Geraerts Jean
 Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Grouwels Brigitte
 Guns Dominique
 Gysbrechts Peter
 Heeren Veerle
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Huybrechts Pieter
 Keulen Marino
 Kindermans Gerald
 Lachaert Patrick
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Librecht Julien
 Logist Marcel
 Loones Jan
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Moreau André
 Peeters Leo
 Penris Jan
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan

Sannen Ludo
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schepens Cis
 Schuermans Eddy
 Stassen Jos
 Strackx Felix
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Brande Luc
 Van den Eynde Marleen
 Van Den Heuvel Ria
 Van der Poorten Mark
 Van Dijck Kris
 Van Duppen Jan
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul
 Wymeersch Frans

Het amendement is aangenomen.

Geen opmerkingen ? (*Neen*)

Dan is het aldus geamendeerde artikel 54 aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement 40 van mevrouw Van Hecke, de heren Keulen, Dany Vandenbossche, Stassen en Lauwers op artikel 66 .

Zelfde stemming ? (*Instemming*)

Het amendement is aangenomen.

Voorzitter

Geen opmerkingen ? (*Neen*)

Dan is het aldus geamendeerde artikel 66 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde ontwerp van decreet op het Vlaamse jeugdbeleid.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
63 leden hebben ja geantwoord ;
46 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gucht Karel
De Loor Herman
De Martelaer Ann
De Ridder Peter
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Denys André
Gatz Sven
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Keulen Marino
Lachaert Patrick

Lauwers Herman
Laverge Jacques
Logist Marcel
Loones Jan
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan
Moreau André
Peeters Leo
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Schepens Cis
Stassen Jos
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van Den Heuvel Ria
Van Dijck Kris
Van Duppen Jan
Van Nieuwkerke André
Van Vaerenbergh Etienne
Vandenbossche Dany
Vandenbroeke Chris
Vermeiren Francis
Vermeulen Jo
Vertriest Isabel
Voorhamme Robert
Wille Paul

Zich ONTHOUDEN hebben :

Aers Wilfried
Becq Sonja
Boutsen Mathieu
De Gryze Niki
De Lobel Hilde
De Maght-Aelbrecht Anny
De Meyer Jos
De Reuse Herman
De Roo Johan
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Demol Johan
Gardeyn-Debever Gisèle
Geraerts Jean
Grouwels Brigitte
Heeren Veerle
Huybrechts Pieter
Kindermans Gerald
Laloo Boudewijn
Laurys Jan

Voorzitter

Librecht Julien
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Penris Jan
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schuermans Eddy
 Strackx Felix
 Van den Brande Luc
 Van den Eynde Marleen
 Van der Poorten Mark
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Van Rompuy Eric
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Weyts Johan
 Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement het aldus gemendeerde ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Reden voor onthouding ?

Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Demeester.

ONTWERP VAN DECREET tot bescherming van het varend erfgoed – 998 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over de amendementen op de artikelen 4 en 5 en over de artikelen 4 en

5 van het ontwerp van decreet tot bescherming van varend erfgoed.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement 3 van de heren De Cock, Keulen, Dany Vandenbossche, Stassen, mevrouw Van Hecke en mevrouw Hermans op artikel 4.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 110 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Baeke Anne-Marie
 Becq Sonja
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert
 Boutsen Mathieu
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef
 Caluwé Ludwig
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert
 De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gryze Niki
 De Gucht Karel
 De Lobel Hilde
 De Loor Herman
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Martelaer Ann
 De Meyer Jos
 De Reuse Herman
 De Ridder Peter
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Declercq Veerle
 Demeulenaere Julien
 Demol Johan
 Denys André
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Gatz Sven
 Geraerts Jean

Voorzitter

Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Grouwels Brigitte
 Guns Dominique
 Gysbrechts Peter
 Heeren Veerle
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Huybrechts Pieter
 Keulen Marino
 Kindermans Gerald
 Lachaert Patrick
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Librecht Julien
 Logist Marcel
 Loones Jan
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Moreau André
 Peeters Leo
 Penris Jan
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan
 Sannen Ludo
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schepens Cis
 Schuermans Eddy
 Stassen Jos
 Strackx Felix
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Brande Luc
 Van den Eynde Marleen
 Van Den Heuvel Ria
 Van der Poorten Mark
 Van Dijck Kris

Van Duppen Jan
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Nieuwerkerke André
 Van Overmeire Karim
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul
 Wymeersch Frans

Het amendement is aangenomen.

Geen opmerkingen ? (*Neen*)

Dan is het aldus geamendeerde artikel 4 aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement 4 van de heren De Cock, Keulen, Dany Vandenbossche, Stassen, mevrouw Van Hecke en mevrouw Hermans op artikel 5.

Zelfde stemming ? (*Instemming*)

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement 5 van de heren De Cock, Keulen, Dany Vandenbossche, Stassen, mevrouw Van Hecke en mevrouw Hermans op artikel 5.

Zelfde stemming ? (*Instemming*)

Het amendement is aangenomen.

Geen opmerkingen ? (*Neen*)

Dan is het aldus geamendeerde artikel 5 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde ontwerp van decreet tot bescherming van vaarend erfgoed.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
110 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
Baeke Anne-Marie
Becq Sonja
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Boutsen Mathieu
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Caluwé Ludwig
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gryze Niki
De Gucht Karel
De Lobel Hilde
De Loor Herman
De Maght-Aelbrecht Anny
De Martelaer Ann
De Meyer Jos
De Reuse Herman
De Ridder Peter
De Roo Johan
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Demol Johan
Denys André
Gardeyn-Debever Gisèle
Gatz Sven
Geraerts Jean
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Grouwels Brigitte

Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Heeren Veerle
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Huybrechts Pieter
Keulen Marino
Kindermans Gerald
Lachaert Patrick
Laloo Boudewijn
Laurys Jan
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Librecht Julien
Logist Marcel
Loones Jan
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan
Martens Luc
Matthijs Erik
Merckx-Van Goey Trees
Moreau André
Peeters Leo
Penris Jan
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schepens Cis
Schuermans Eddy
Stassen Jos
Strackx Felix
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van den Brande Luc
Van den Eynde Marleen
Van Den Heuvel Ria
Van der Poorten Mark
Van Dijck Kris
Van Duppen Jan
Van Goethem Roland
Van Hauthem Joris
Van Hecke Mieke
Van Looy Jef
Van Malderen Paul
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Nieuwkerke André

Voorzitter

Van Overmeire Karim
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul
 Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement het aldus gemendeerde ontwerp van decreet eenparig aan. Het zal aan de Vlaamse regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende invoering van het nultarief inzake het kijk- en luistergeld – 1052 (2001-2002) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende invoering van het nultarief inzake het kijk- en luistergeld.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 76 leden hebben ja geantwoord ;
 30 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Baeke Anne-Marie
 Bex Jos

Bossuyt Gilbert
 Boutsen Mathieu
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert
 De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gryze Niki
 De Gucht Karel
 De Lobel Hilde
 De Loor Herman
 De Martelaer Ann
 De Reuse Herman
 De Ridder Peter
 Declercq Veerle
 Demeulenaere Julien
 Denys André
 Geraerts Jean
 Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Gysbrechts Peter
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Huybrechts Pieter
 Keulen Marino
 Lachaert Patrick
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Librecht Julien
 Logist Marcel
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Moreau André
 Peeters Leo
 Penris Jan
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan
 Sannen Ludo
 Schepens Cis
 Stassen Jos
 Strackx Felix
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobbacq Bruno
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Eynde Marleen
 Van Den Heuvel Ria

Voorzitter

Van Duppen Jan
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Nieuwerkerke André
 Van Overmeire Karim
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Wille Paul
 Wymeersch Frans

Zich ONTHOUDEN hebben :

Becq Sonja
 Caluwé Ludwig
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Meyer Jos
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Heeren Veerle
 Kindermans Gerald
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Loones Jan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schuermans Eddy
 Van den Brande Luc
 Van der Poorten Mark
 Van Dijck Kris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Rompuy Eric
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Weyts Johan

Dientengevolge neemt het parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Johan Weyts, Stefaan Platteau, Herman De Reuse en Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandenbroeke betreffende het aanstellen van advocaten door de Vlaamse overheid – 933 (2001-2002) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heren Weyts, Platteau, De Reuse en Suykens, mevrouw De Martelaer en de heer Vandenbroeke betreffende het aanstellen van advocaten door de Vlaamse overheid.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet :

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 106 leden hebben ja geantwoord.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet :

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 109 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Baeke Anne-Marie
 Becq Sonja
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert
 Boutsen Mathieu
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef

Voorzitter

Caluwé Ludwig
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert
 De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gryze Niki
 De Gucht Karel
 De Lobel Hilde
 De Loor Herman
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Martelaer Ann
 De Meyer Jos
 De Reuse Herman
 De Ridder Peter
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Declercq Veerle
 Demeulenaere Julien
 Demol Johan
 Denys André
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Gatz Sven
 Geraerts Jean
 Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Grouwels Brigitte
 Guns Dominique
 Gysbrechts Peter
 Heeren Veerle
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Huybrechts Pieter
 Keulen Marino
 Kindermans Gerald
 Lachaert Patrick
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Librecht Julien
 Logist Marcel
 Loones Jan
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Martens Luc
 Merckx-Van Goey Trees
 Moreau André
 Peeters Leo
 Penris Jan
 Platteau Stefaan

Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan
 Sannen Ludo
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schepens Cis
 Schuermans Eddy
 Stassen Jos
 Strackx Felix
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Aperen Jul
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Brande Luc
 Van den Eynde Marleen
 Van Den Heuvel Ria
 Van der Poorten Mark
 Van Dijck Kris
 Van Duppen Jan
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Nieuwerkerke André
 Van Overmeire Karim
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul
 Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement het voorstel van resolutie eenparig aan. De resolutie zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Norbert De Batselier, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen

– 997 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3

Stemming over het amendement

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de stemming over het amendement op het voorstel van resolutie van de heren De Batselier, Van Rompuy, Vermeiren, Tobback, Sannen en Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 1

voorgesteld door de heren Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire en Wilfried Aers na indiening van het verslag

De tekst van het voorstel van resolutie vervangen door wat volgt :

"Het Vlaams Parlement,

– verklaart het volgende :

Sedert zovele jaren wordt door allerlei verenigingen en actiecomités geijverd voor amnestie ten gunste van politieke delinquenten. Politieke partijen hebben zich voor die maatregel uitgesproken. De Belgische bisschoppen hebben hetzelfde gedaan. Niettemin zijn bijna zestig* jaar na de oorlog al deze pogingen om de oorlogsbladzijde om te keren vruchteloos gebleken. Men ijvert vurig voor amnestie in het buitenland, waar ze vaak reeds een feit is, o.m. in de landen van het Oostblok, maar in eigen land doet men niets. We zijn niet fier op ons land, dat op de duur alleen zal zijn in Europa om de uiterste hardvochtigheid en onverzoenlijkheid te betonen.

Steeds werd de nadruk erop gelegd dat het streven naar amnestie bestemd is voor politieke delinquenten, niet voor beulen of echte verklikkers. Wij herhalen nogmaals dat amnestie geen goedkeuring, laat staan verheerlijking van de collaboratie betekent.

Wij spreken als christenen of humanisten in dit land. Een zelfde humane bekommernis bindt ons, maar we durven hopen dat onze oproep weerklank zal vinden bij allen in dit land die zich humanist of eenvoudig menselijk noemen. Wij zijn ook ervan overtuigd dat de verzetslieden en de oorlogsslachtoffers de woorden kunnen onderschrijven van een gewezen socialistisch volksvertegenwoordiger, en later minister, uitgesproken in de Kamer in 1937 : Wij willen niet, zoals sommige politiciers het hier gedaan hebben, in naam van de doden, een eeuwige straf voor de levenden vragen. Wat wij zouden willen is dat in het land rust zou komen (Parlementaire Handelingen, Kamer, 1936-1937, blz. 1480).

Het is ons niet te doen om de verwezenlijking van een slogan. Voor ons komt het erop aan dat de sociale nasleep van de naoorlogse repressie wordt weggenomen. Nog heel wat personen, die zich vaak weinig of niets te verwijten hadden, soms zelfs hun vrouwen en kinderen lijdend nog steeds onder de gevolgen van de repressie of administratieve epuratie, o.m. wat pensioenen, sekwestering en oorlogsschade betreft. Ook zou het aangewezen zijn dat jarenlange ballingen nog eens hun vaderland en familie zouden laten terugzien. Dat is de echte draagwijdte van onze eis tot amnestie.

Wij zullen iedere gelegenheid aangrijpen om de bevolking hiervoor te sensibiliseren. Wij verhoopen dat het niet nodig zal zijn ons land, dat reeds zware spanningen kent, nog meer in beroering te brengen. Maar niets mag ons tegenhouden om de haat en de onverzoenlijkheid te verdrijven, opdat zij eindelijk plaats zou maken voor echte vrede en verzoening, in het belang van ons land ;

- vraagt de Vlaamse regering, in de geest van bovenstaande verklaring, er bij de federale regering op aan te dringen de oorlogsbladzijde om te draaien door het uitvaardigen van maatregelen die strekken tot algemeen eerherstel, of minstens tot het wegwerken van de sociale gevolgen van de repressie en de epuratie voor politieke delinquenten."

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (Ja)

Einde van de stemverrichtingen.

Voorzitter

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet :

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
17 leden hebben ja geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden ;
85 leden hebben neen geantwoord.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet :

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
18 leden hebben ja geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden ;
87 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
Boutsen Mathieu
De Gryze Niki
De Lobel Hilde
De Reuse Herman
Demol Johan
Geraerts Jean
Huybrechts Pieter
Librecht Julien
Penris Jan
Van den Eynde Marleen
Van Goethem Roland
Van Hauthem Joris
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Overmeire Karim
Verougstraete Christian
Verrijken Miel
Wymeersch Frans

NEEN hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
Becq Sonja
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Caluwé Ludwig
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gucht Karel
De Loor Herman

De Maght-Aelbrecht Anny
De Martelaer Ann
De Meyer Jos
De Ridder Peter
De Roo Johan
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Denys André
Gardeyn-Debever Gisèle
Gatz Sven
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Grouwels Brigitte
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Heeren Veerle
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Keulen Marino
Kindermans Gerald
Lachaert Patrick
Laloo Boudewijn
Laurys Jan
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Logist Marcel
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan
Martens Luc
Merckx-Van Goey Trees
Moreau André
Peeters Leo
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schepens Cis
Schuermans Eddy
Stassen Jos
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van den Brande Luc
Van Den Heuvel Ria
Van der Poorten Mark
Van Duppen Jan

Voorzitter

Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwerkerke André
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul

Zich ONTHOUDEN hebben :

Loones Jan
 Van Dijck Kris
 Vandenbroeke Chris

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heren De Batselier, Van Rompuy, Vermeiren, Tobback, Sannen en Van Vaerenbergh betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet :

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 80 leden hebben ja geantwoord ;
 5 leden hebben zich onthouden ;
 19 leden hebben neen geantwoord.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet :

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 82 leden hebben ja geantwoord ;
 5 leden hebben zich onthouden ;
 20 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
 Becq Sonja
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef
 Caluwé Ludwig
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert
 De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gucht Karel
 De Martelaer Ann
 De Meyer Jos
 De Ridder Peter
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Declercq Veerle
 Denys André
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Gatz Sven
 Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Grouwels Brigitte
 Guns Dominique
 Gysbrechts Peter
 Heeren Veerle
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Keulen Marino
 Kindermans Gerald
 Lachaert Patrick
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Logist Marcel
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Martens Luc
 Merckx-Van Goey Trees
 Moreau André
 Peeters Leo
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan
 Sannen Ludo
 Sarens Freddy
 Schepens Cis

Voorzitter

Schuermans Eddy
 Stassen Jos
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van den Brande Luc
 Van Den Heuvel Ria
 Van der Poorten Mark
 Van Duppen Jan
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Nieuwerkerke André
 Van Rompuy Eric
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Weyts Johan
 Wille Paul

NEEN hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Boutsen Mathieu
 De Gryze Niki
 De Lobel Hilde
 De Loor Herman
 De Reuse Herman
 Demol Johan
 Geraerts Jean
 Huybrechts Pieter
 Librecht Julien
 Penris Jan
 Strackx Felix
 Van den Eynde Marleen
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Wymeersch Frans

Zich ONTHOUDEN hebben :

De Maght-Aelbrecht Anny
 Demeulenaere Julien

Loones Jan
 Van Dijck Kris
 Vandenbroeke Chris

Dientengevolge neemt het parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

MOTIE VAN AANBEVELING van mevrouw Veerle Heeren en de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet en Mark Van der Poorten tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen
 – 1111 (2001-2002) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van mevrouw Heeren en de heren Decaluwe, De Smet en Van der Poorten tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 23 leden hebben ja geantwoord ;
 24 leden hebben zich onthouden ;
 59 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Becq Sonja
 Caluwé Ludwig
 De Meyer Jos
 De Roo Johan
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Heeren Veerle
 Kindermans Gerald
 Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Martens Luc

Voorzitter

Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Van den Brande Luc
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Rompuy Eric
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Weyts Johan

NEEN hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert
 Bril Louis
 Browaeyts Jozef
 Ceysens Patricia
 Claes Hilde
 Cordeel Marc
 De Batselier Norbert
 De Cock Dirk
 De Cock Frans
 De Gucht Karel
 De Loor Herman
 De Martelaer Ann
 De Ridder Peter
 Declercq Veerle
 Demeulenaere Julien
 Denys André
 Geysels Jos
 Glorieux Eloi
 Guns Dominique
 Gysbrechts Peter
 Helsen Koen
 Hermans Margriet
 Holemans Dirk
 Hostekint Patrick
 Keulen Marino
 Lachaert Patrick
 Lauwers Herman
 Laverge Jacques
 Logist Marcel
 Maes Jacky
 Mahassine Chokri
 Malcorps Johan
 Moreau André
 Peeters Leo
 Platteau Stefaan
 Ramon Frans
 Ramoudt Didier
 Roegiers Jan

Sannen Ludo
 Schepens Cis
 Stassen Jos
 Suykens Lucien
 Swennen Guy
 Timmermans Jacques
 Tobback Bruno
 Van Baelen Gilbert
 van den Abeelen Marc
 Van Den Heuvel Ria
 Van Duppen Jan
 Van Nieuwkerke André
 Van Vaerenbergh Etienne
 Vandenbossche Dany
 Vermeiren Francis
 Vermeulen Jo
 Vertriest Isabel
 Voorhamme Robert
 Wille Paul

Zich ONTHOUDEN hebben :

Aers Wilfried
 Boutsen Mathieu
 De Gryze Niki
 De Lobel Hilde
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Reuse Herman
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Geraerts Jean
 Huybrechts Pieter
 Librecht Julien
 Loones Jan
 Penris Jan
 Schuermans Eddy
 Strackx Felix
 Van den Eynde Marleen
 Van Dijck Kris
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Vandenbroeke Chris
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

Redenen voor onthouding ?

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Bogaert.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Sols.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer Cis Schepens, mevrouw Anne-Marie Baeke, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Dirk De Cock tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen – 1112 (2001-2002) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van de heer Schepens, mevrouw Baeke, mevrouw De Martelaer en de heer De Cock tot besluit van het op 13 maart 2002 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de sociale huisvesting in Vlaanderen.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
59 leden hebben ja geantwoord ;
24 leden hebben zich onthouden ;
23 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyns Jozef
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gucht Karel
De Loor Herman

De Martelaer Ann
De Ridder Peter
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Denys André
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Keulen Marino
Lachaert Patrick
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Logist Marcel
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan
Moreau André
Peeters Leo
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Schepens Cis
Stassen Jos
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van Den Heuvel Ria
Van Duppen Jan
Van Nieuwkerke André
Van Vaerenbergh Etienne
Vandenbossche Dany
Vermeiren Francis
Vermeulen Jo
Vertriest Isabel
Voorhamme Robert
Wille Paul

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja
Caluwé Ludwig
De Meyer Jos
De Roo Johan
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Heeren Veerle
Kindermans Gerald

Voorzitter

Laloo Boudewijn
 Laurys Jan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Van den Brande Luc
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Rompuy Eric
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Weyts Johan

Zich ONTHOUDEN hebben :

Aers Wilfried
 Boutsen Mathieu
 De Gryze Niki
 De Lobel Hilde
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Reuse Herman
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Geraerts Jean
 Huybrechts Pieter
 Librecht Julien
 Loones Jan
 Penris Jan
 Schuermans Eddy
 Strackx Felix
 Van den Eynde Marleen
 Van Dijck Kris
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Vandenbroeke Chris
 Verougstraete Christian
 Verrijken Miel
 Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer – 1092 (2001-2002) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heer Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 19 leden hebben ja geantwoord ;
 3 leden hebben zich onthouden ;
 85 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Boutsen Mathieu
 De Gryze Niki
 De Lobel Hilde
 De Reuse Herman
 Demol Johan
 Geraerts Jean
 Huybrechts Pieter
 Librecht Julien
 Penris Jan
 Strackx Felix
 Van den Eynde Marleen
 Van Goethem Roland
 Van Hauthem Joris
 Van Nieuwenhuysen Luk
 Van Overmeire Karim
 Verougstraete Christian

Voorzitter

Verrijken Miel
Wymeersch Frans

NEEN hebben geantwoord :

Baeke Anne-Marie
Becq Sonja
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Caluwé Ludwig
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gucht Karel
De Loor Herman
De Maght-Aelbrecht Anny
De Martelaer Ann
De Meyer Jos
De Ridder Peter
De Smet Bart
Decaluwe Carl
Declercq Veerle
Demeulenaere Julien
Denys André
Gardeyn-Debever Gisèle
Gatz Sven
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Grouwels Brigitte
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Heeren Veerle
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Keulen Marino
Lachaert Patrick
Laloo Boudewijn
Laurys Jan
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Logist Marcel
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan

Martens Luc
Matthijs Erik
Merckx-Van Goey Trees
Moreau André
Peeters Leo
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schepens Cis
Schuermans Eddy
Stassen Jos
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van den Brande Luc
Van Den Heuvel Ria
Van Duppen Jan
Van Hecke Mieke
Van Looy Jef
Van Malderen Paul
Van Nieuwkerke André
Van Rompuy Eric
Van Vaerenbergh Etienne
Vandenbossche Dany
Vanleenhove Gilbert
Verfaillie Jan
Vermeiren Francis
Vermeulen Jo
Vertriest Isabel
Voorhamme Robert
Weyts Johan
Wille Paul

Zich ONTHOUDEN hebben :

Loones Jan
Van Dijck Kris
Vandenbroeke Chris

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Sven Gatz, Stefaan Platteau, Dany Vandebossche en Eloi Glorieux tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer – 1094 (2001-2002) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Gatz, Platteau, Vandebossche en Glorieux tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de nieuw op te richten Taalwetwijzer.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
78 leden hebben ja geantwoord ;
29 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
Baeke Anne-Marie
Bex Jos
Bossuyt Gilbert
Boutsen Mathieu
Bril Louis
Browaeyns Jozef
Ceysens Patricia
Claes Hilde
Cordeel Marc
De Batselier Norbert
De Cock Dirk
De Cock Frans
De Gryze Niki
De Gucht Karel
De Lobel Hilde
De Loor Herman
De Martelaer Ann
De Ridder Peter
Declercq Veerle

Demeulenaere Julien
Demol Johan
Denys André
Gatz Sven
Geraerts Jean
Geysels Jos
Glorieux Eloi
Guns Dominique
Gysbrechts Peter
Helsen Koen
Hermans Margriet
Holemans Dirk
Hostekint Patrick
Huybrechts Pieter
Keulen Marino
Lachaert Patrick
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Librecht Julien
Logist Marcel
Maes Jacky
Mahassine Chokri
Malcorps Johan
Moreau André
Peeters Leo
Penris Jan
Platteau Stefaan
Ramon Frans
Ramoudt Didier
Roegiers Jan
Sannen Ludo
Schepens Cis
Stassen Jos
Strackx Felix
Suykens Lucien
Swennen Guy
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Van Baelen Gilbert
van den Abeelen Marc
Van den Eynde Marleen
Van Den Heuvel Ria
Van Duppen Jan
Van Goethem Roland
Van Hauthem Joris
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Nieuwkerke André
Van Overmeire Karim
Van Vaerenbergh Etienne
Vandebossche Dany
Vermeiren Francis
Vermeulen Jo
Verougstraete Christian
Verrijken Miel
Vertriest Isabel
Voorhamme Robert
Wille Paul

Voorzitter

Wymeersch Frans

Zich ONTHOUDEN hebben :

Becq Sonja
 Caluwé Ludwig
 De Maght-Aelbrecht Anny
 De Meyer Jos
 De Reuse Herman
 De Smet Bart
 Decaluwe Carl
 Gardeyn-Debever Gisèle
 Grouwels Brigitte
 Heeren Veerle
 Kindermans Gerald
 Laurys Jan
 Loones Jan
 Martens Luc
 Matthijs Erik
 Merckx-Van Goey Trees
 Sarens Freddy
 Sauwens Johan
 Schuermans Eddy
 Van den Brande Luc
 Van Dijck Kris
 Van Hecke Mieke
 Van Looy Jef
 Van Malderen Paul
 Van Rompuy Eric
 Vandenbroeke Chris
 Vanleenhove Gilbert
 Verfaillie Jan
 Weyts Johan

Dientengevolge neemt het parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

Reden voor onthouding ?

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : CD&V heeft zich onthouden omdat de motie zwakker is dan het antwoord dat minister Anciaux in de commissie heeft gegeven. We zijn een voorstander van een coherent beleid inzake taalwetgeving en taalpromotie. We hebben ook graag dat de burger door de bomen het bos nog ziet. We hebben daarom voorgesteld om de Taalwetwijzer samen te voegen met het taaloket van de VZW De Rand. Andere fracties drongen daar ook op aan. In de commissie zei de minister dat hij op die suggestie zou ingaan. Hij zei er zelfs dat we hem hadden overtuigd. Het siert de minister dat hij dat tegen de oppositie heeft ge-

zegd. We willen geen motie steunen die minder ver gaat dan wat de minister heeft toegezegd.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de opvolging van de resolutie betreffende de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid inzake energiebesparing – 1093 (2001-2002) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Glorieux, Van Aperen, Voorhamme en Bex tot besluit van de op 5 maart 2002 door de heer Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de opvolging van de resolutie betreffende de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid inzake energiebesparing.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
 104 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
 Baeke Anne-Marie
 Becq Sonja
 Bex Jos
 Bossuyt Gilbert

Voorzitter

Boutsen Mathieu

Bril Louis

Browaeyns Jozef

Caluwé Ludwig

Ceysens Patricia

Claes Hilde

Cordeel Marc

De Batselier Norbert

De Cock Dirk

De Cock Frans

De Gryze Niki

De Gucht Karel

De Lobel Hilde

De Loor Herman

De Maght-Aelbrecht Anny

De Martelaer Ann

De Meyer Jos

De Reuse Herman

De Ridder Peter

De Smet Bart

Declercq Veerle

Demeulenaere Julien

Denys André

Gardeyn-Debever Gisèle

Geraerts Jean

Geysels Jos

Glorieux Eloi

Guns Dominique

Gysbrechts Peter

Heeren Veerle

Helsen Koen

Hermans Margriet

Holemans Dirk

Hostekint Patrick

Huybrechts Pieter

Keulen Marino

Kindermans Gerald

Lachaert Patrick

Laloo Boudewijn

Laurys Jan

Lauwers Herman

Laverge Jacques

Librecht Julien

Logist Marcel

Loones Jan

Maes Jacky

Mahassine Chokri

Malcorps Johan

Martens Luc

Matthijs Erik

Merckx-Van Goey Trees

Moreau André

Peeters Leo

Penris Jan

Platteau Stefaan

Ramon Frans

Ramoudt Didier

Roegiers Jan

Sannen Ludo

Sarens Freddy

Sauwens Johan

Schepens Cis

Schuermans Eddy

Stassen Jos

Strackx Felix

Suykens Lucien

Swennen Guy

Timmermans Jacques

Tobback Bruno

Van Aperen Jul

Van Baelen Gilbert

van den Abeelen Marc

Van den Brande Luc

Van den Eynde Marleen

Van Dijck Kris

Van Duppen Jan

Van Goethem Roland

Van Hauthem Joris

Van Hecke Mieke

Van Looy Jef

Van Malderen Paul

Van Nieuwenhuysen Luk

Van Nieuwerkerke André

Van Overmeire Karim

Van Rompuy Eric

Van Vaerenbergh Etienne

Vandenbossche Dany

Vandenbroeke Chris

Vanleenhove Gilbert

Verfaillie Jan

Vermeiren Francis

Vermeulen Jo

Verougstraete Christian

Verrijken Miel

Vertriest Isabel

Voorhamme Robert

Weyts Johan

Wille Paul

Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt het parlement de motie eenparig aan. Ze zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 27 maart 2002 om 10 uur en 14 uur.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.*
